هەرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

46

سالَی/ 2008 – بەرگی چل و شەش

چاپی یەکەم/ سالَی 2008

پێڕیست

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (1)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2008/2/10 ل5

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (2)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/2/26 ل13

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی دەستپێك خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/3/10 ل51

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (1) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/3/17 ل69

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (2) خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2008/3/30 ل83

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (3) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/3/31 ل145

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (4) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/2 ل197

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (5) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/4/7 ل257

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (6) خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2008/4/13 ل297

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (7) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/4/14 ل317

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (8) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/16 ل373

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (9) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/4/21 ل443

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (10) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/4/22 ل515

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (11) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/23 ل561

موناقەشەی ساڵی 2008 بکرێت، ئەو بودجەی ساڵی 2007 چۆنیەتی سەرفیەکەی ئەندامی پەرلەمان ئاگاداری ببن و بزانن چۆن سەرف کراوە، ئەگەر بکرێت داوا لە حکومەت بکرێت کە بە زووترین کات ئەوەمان پێ بگات بۆ ئەوەی ببینین تا لەسەر ئەساسی ئەوە موناقەشەی بودجەی ساڵی 2008 بکەین و، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێمە داوامان لێ کردن، کە ئەوە پێ ی دەڵێن حیساباتی خیتامی، حیساباتی خیتامی حازر بکەن، کەچی حازریان نەکردووە، بەڵام دەکرێت، میزانیەش لەسەرئەوە ڕانەوەستێت، لە بەغداش هەر وابووە، زروفی ئێرەو بەغداش لە کاتی حیساباتی خیتامی تۆزێك وردەکاری زۆری تێدایە، بۆیە ئەوان خەریکن، بەڵام شتێکی تریشمان لێ داواکردن و گوتمان پێویستە ڕاپۆرتتان هەبێت، شەش مانگ لە ساڵێك دا دوو ڕاپۆرتتان هەبێت، شەش مانگی یەکەم ڕاپۆرتێك بنووسن، ئەو میزانییەی کە خەمڵێندراوە و لێرە تەسدیق کراوە، کە چۆن سەرف کراوە، بۆ ئەوەی ئەگەر بزانین پێویست دەکات تەدەخول بکەین، کەموکوڕی هەبێت موناقەشەی بکەین لە گەڵتان، ئەوەشیان سەلماند یەعنی لە کۆتایی مانگی حوزەیران دا پێویستە ڕاپۆرتێکمان پێشکەش بکەن لەسەر چۆنیەتی سەرف کردنی میزانیەی 6 مانگی ساڵی 2008 ئەوەشیان سەلماند، حیساباتی خیتامیش وەکو قانونی دەبێت حازر بکەن لەسەر بودجەی 2007 ئەمە کەی حازر دەبێت؟ ئەوەش بەندە بە هەنگاوی خۆیان و کاری خۆیان، تەبعەن ئەوانیش باسی کێشەکانی خۆیان کرد لە گەڵ بەغدا کە چۆن کۆسپ بووە لەبەردەم دواکەوتنی هاتنی بودجە بۆ هەرێمی کوردستان، چەند پێویست دەکات، کە مەشاکلیان هەیە بۆچوونی جیاوازیان هەیە، بە حەقیقەت تەفسیلاتی زۆرەو مەجال نیە ڕەنگە لە کاتی خۆیدا کەوتینە موناقەشەی میزانیە، وەزیری دارایی و پسپۆرانی دارایی خۆیان بتوانن زیاتر ئەو مەسەلەیە باس بکەن، پێویست ناکات زیاتر کاتتان بکوژین، ئەو کات دەتوانن پرسیاریان لێ بکەن و ئەوانیش زیاتر تەفسیل بدەن، ئێستا دەچینە سەر خاڵێکی تر.

خاڵی دووەم: خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژە یاسای دەزگای فرۆکەخانەی مەدەنی لە هەرێمی کوردستان، کە لە لایەن حکومەتەوە پێشکەش کراوە، پێم وایە ئەوەش ئەگەر زۆر نیە؟ وەکو ئیقتراحەکەی کاك فرسەت و کاك غفور کردیان وا دەکەین، کە 29 ماددەیە و ئاراستەی لیژنەی یاسایی و لیژنەی گواستنەوە و ئەندامانی پەرلەمانی دەکەین، بۆ ئەوەی ڕاپۆرتی خۆیان و بۆچوونی خۆیان حازر بکەن بۆ ڕۆژی موناقەشە.

خاڵی سێیەم: خوێندنەوەی یەکەمی وتاری سەرۆکی هەرێمی کوردستان دەربارەی کاری رۆژنامەگەری لە کوردستان، ژمارە (35) ساڵی 2007. من حەز دەکەم، ئەو نامەیەی بەرێز سەرۆکی هەرێم کە ئاراستەی ئێمە کراوە بخوێندرێتەوە، فەرموو کاك عەونی.

بەڕێز عونی کمال سعید بزاز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٥٠

سالی/ ٢٠٠٨ – بەرگی پەنجا

چاپی یەکەم/ سالی ٢٠٠٩

پێڕست

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٣) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١١/٥ ل٥

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٤) خولی دووەمی هەڵبژاردن – پێنج شەممە ٢٠٠٨/١١/٦ ل٣٢

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٥) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١١/١٢ ل٥٩

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٦) خولی دووەمی هەڵبژاردن – پێنج شەممە ٢٠٠٨/١١/١٣ ل١١٩

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٧) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠٠٨/١١/١٧ ل١٨١

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٨) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠٠٨/١١/٢٤ ل٢٢٧

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١٩) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١١/٢٦ ل٣٠٢

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٠) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠٠٨/١٢/١ ل٣٦١

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢١) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠٠٧/١٢/٢ ل٤١٥

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٢) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١٢/٣ ل٤٨١

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٣) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠٠٨/١٢/٤ ل٥٢٣

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٤) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠٠٨/١٢/٣٠ ٥٦١

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (٢١)

سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٠٠٨/١٢/٢

كاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٠٠٨/١٢/٢ ئەنجومەنی نیشتمانیی كوردستانی عێراق بە سەرۆكایەتی بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی) جێگری سەرۆك و، بەڕێز عونی كمال سعید بزاز سكرتێری ئەنجومەن بەوەكالەت، دانیشتنی ژمارە (٢١)ی خولی دووەم، ساڵی (٢٠٠٨) ی خۆی بەست.

بەرنامەی كار:

بەپێی حوكمەكانی برگە (١)ی ماددە (٢٠) لە پێڕۆی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەمواركراوی ساڵی ١٩٩٢ی ئەنجومەنی نیشتمانیی كوردستان - عێراق، دەستەی سەرۆكایەتی ئەنجومەن بڕیاردرا دانیشتنی ژمارەی (٢١)ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە كات (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێكەوتی ٢/ ٢٠٠٨/١٢ دا بەم شێوەیە بێت:

١- خستنەڕوو و گفتوگۆكردنی پڕۆژە یاسای دەزگای فڕۆكەخانەی مەدەنی لە هەرێمی كوردستان كە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشكەش كراوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی كوردستان، بەرنامەی كارمان دەست پێ دەكەین و جەلسەكە دەكەینەوە، خولی دووەمی هەڵبژاردن، ساڵی چوارەمی ٢٠٠٨، خولی گرێدانی دووەم، ژمارەی دانیشتنی ٢١ ڕۆژی ٢٠٠٨/١٢/٢، بەرنامەی كار:

بەپێی حوكمەكانی برگە ١ی ماددە ٢٠ لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە ١ی هەموار كراوی ساڵی ١٩٩٢ی ئەنجومەنی نیشتمانیی - كوردستانی عیراق، دەستەی سەرۆكایەتی ئەنجومەن بڕیاریدا بەرنامەی كاری دانیشتنی ژمارە ٢١ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە كاتژمێری (١١) دەقیقەی پێش نیوەڕۆ لە ڕۆژی سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٠٠٨/١٢/٢ دا بەم شێوەیە بێت:

یەكەم: خستنە ڕوو گفتوگۆ كردنی پڕوژە یاسای دەزگای فڕۆكەخانەی مەدەنی لە هەرێمی كوردستان كە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشكەش كراوە.

بەخێرهاتنی بەڕێزان كاك تاهیر هەورامی بەڕێوبەری گشتی فڕۆكەخانەی هەولێر، بەڕێز كاك كامران أحمد عبدالله سەرپەرشتیاری دەزگای فڕۆكەخانەی سلێمانی دەكەین، بەخێر بێن سەرچاوان، داوا لە لیژنەی یاسایی دەكەین، تەشریف بێنن بۆ شوێنی خۆیان و هەروەها لیژنەی شارەوانی و گواستنەوە، لیژنەی یاسایی بۆ خوێندنەوەی یاساكە، ماددەی ١ بە كوردی و بە عەرەبی بیخوێننەوە، پاشان ڕای لیژنەی موشتەرەكیش بخوێندرێتەوە، كاك دلێر فەرمووو.

بەڕێز دلێر محمد شريف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێستا یاسایەکە بە کوردیەکەی دەخوێنینەوە وەك هەنگاوی یەکەم، بەڵام ئیحتیماله هەندێك وشەی تیا بێت لە وەرگێرانەکەی دا لە هەندێك شوێن دا وەکو پێویست نەبێت، لەبەرئەوە ئیعتیمادی ئەساسی کراوەتە سەر عەرەبیەکە بۆ موناقەشە، بەڵام کوردیەکە وەرگێرانێك ئێمە دەخوێنینەوە.

دەروازەی یەکەم

حوکمەگشتییەکان

بەشی یەکەم

(پێناسەکان)

ماددەی یەکەم: مەبەست لەم وشەو دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە:-

١- هەرێم: هەرێمی کوردستان - عێراق.

٢- ئەنجومەنی وەزیران: ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان - عێراق.

٣- وەزارەت: وەزارەتی گواستنەوە لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

٤- وەزیر: وەزیری گواستنەوە لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

٥- دەزگا: دەسەڵاتی فڕۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

٦- ئەنجومەن: ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا.

٧- سەرۆکی دەزگا: سەرۆکی دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانی هەرێمی کوردستان - عێراق.

٨-نەخشەسازی بنچینەیی فڕۆکەخانە: نەخشەسازیو هێلکاریەکانی ئاکارە بنچینەییەکانی فڕۆکەخانەو پاشکۆکانی پێش دامەزراندنو پاش دامەزراندنیو فراوانکردنی ئایندەی.

٩-بەکارخەری فڕۆکەخانە: هەر کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی، فڕۆکەخانەکە یان بەشێکی دەخاتەکار.

١٠- وەبەرهێنەری فڕۆکەخانە: کەسێکی سروشتی، یان مەعنەوی کە فڕۆکەخانەکە وەبەردەهێنێو بەڕێوەی دەبات چ خودی خۆی، یان بەهۆی کەسان، یان لایەنی پەیوەست بەخۆی.

١١- بەکارخەری ئاسمانی (وەبەرهێنەر): هەرکەسێکی سروشتی یان مەعنەوی، یان دەزگا یان کۆمپانیا، ئەرکی بەکارخستنی فڕۆکە دەگرێتە ئەستۆ، بۆ مەبەستەکانی گواستنەوەی ئاسمانی ناوخۆیی، یان نێودەوڵەتی بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆیان یان بەشێوەیەکی بەکرێدان یان پێشکەشکردن یان بەکارخستنی خزمەتگوزاریەکانی ئاسمانی یان هەر کارگوزارییەکی دیکە، چ بۆ حیسابی خۆی بێ یان لەبری کەسێکی دیکە یان دەزگایەك یان کۆمپانیایەکی دیکەو دەستەی فڕۆکەوانەکان ملکەچی فەرمانەکانی دەبن.

١٢- خزمەتگوزاریەکانی سەرزەوی: مەبەست لە خزمەتگوزاری سەرزەوی هەموو ئەو خزمەتگوزاریانەیە کە لە فڕۆکەخانەکان پێشکەش دەکرێن بەهۆی کۆمپانیاکان یان دامەزراوەکانی تایبەتمەند کە لەلایەن

دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراقی پشتی پێ دەبەسترێ بۆ پێشوازیکردنو ڕاگواستنی فرۆکەو ڕێبوارانو ئەوەی فرۆکەوانەکان دەیگوازنەوە لە کەلوپەلو کاڵاوپۆستە لەوانەش داگرتنو بارکردنو هەروەها بار بوو کردنی فرۆکەکان بەخواردنەوەو کەرەستەکانی خواردەمەنی شتی دیکەش، هەر لەدەرەوەی باڵاخانەکانی فرۆکەخانەو لەناو شوێنی جولانەوەی فرۆکەکان تاوەکو سەرکەوتن بۆ ناوفرۆکە بەرلەفڕینیو ئەو کەرەستانەی ئەو خزمەتگوزاریانەی پێ پێشکەش دەکرێ دەبێ هاوشێوەی ئەو تایبەتمەندییە پێوانەییانە بێ کەلەلایەن دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراقی بۆ هەموو خزمەتگوزارییەکان پشتی پێ ببەسترێ.

١٣- پێوانەکانی نێودەوڵەتی: هەرچییەك لەپاشکۆکانو قەواڵەکانی ڕێکخراوی فرۆکەوانی شارستانی نێودەوڵەتی (ICAO) هەموارکراوەکانی دا هاتبێت.

١٤- پێوانەکانی ناوخۆیی: هەر پێوانەیەك لەیاسای فرۆکەوانی شارستانیو هەموارکراوەکانیدا هاتبێت لەگەڵ لەبەرچاوگرتنی دەسەڵاتەکانی هەرێم لەم مەیدانەدا بەجۆرێك لەگەڵ دەقەکانی دەستووری عێراقیدا ناکۆك نەبێت.

١٥- فرۆکەخانە: ڕووپێوێکی دیاریکراوە لەسەر ڕووبەری زەوی یان ئاو لەوانەش باڵاخانەو دامەزراوو کەرەستەکانی تایبەتکراوە سەراپای یان بەشێکی بۆ گەیشتنو جێهێشتنی فرۆکەکان یان لەبەر جوولانەوەیان لەسەر ڕووبەری زەوی.

١٦- فرۆکەخانەی نێودەوڵەتی: فرۆکەخانەیەکە حکومەتی هەرێم لە هەرێمەکەی خۆیدا دایدەمەزرێنێ بۆ هاتنەناوو دەرچوونی جوولانەوەی ئاسمانی نێودەوڵەتیو، وەرگرتنی هەموو ڕێکارەکانی پەیوەست بە گومرگو کۆچکردنو تەندروستیو کەرەنتێنە-قورمێنە لەوانەش بەرگرتن لە ئاژەڵو ڕووەك، زۆر ڕێکاری هاوشێوەی دیکەش.

١٧- ڕێپێدان: ڕەزامەندییەکە کە دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی دەریدەکات بۆ ئەنجامدانی چالاکیەکی دیاریکراو کە دەکەوێتە چوارچێوەی تایبەتمەندییەکانی.

١٨- ڕێبەری فرۆکەخانە: ئەو ڕێبەرەی دەسەڵاتی فرۆکەخانەکان دەریدەکات، ئەو پرەنسیپە بنچینەییانە لەخۆی دەگرێ کە لە پێڕەو وپارێزنامەو ڕێنماییو ڕێساکانی پێویست کە دەبێ پەیرەوی بکرێ، داهاتووە، لەپێناو سەلامەتیو ئاسایشی فرۆکەخانەو فرۆکەکان.

١٩- ڕێپێدان بەفرۆکەخانە: ڕەزامەندییەکانی دیاریکراوە دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ کەسێکی سروشتی یان مەعنەوی دەریدەکات بۆ ئەوەی پرۆسەی بەکارخستنی فرۆکەخانە بگرێتە ئەستۆ.

٢٠- مۆڵەتدان: باوەڕنامەیەکە یان ڕێگەپێدانێکە دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق دەیداتە کارمەندانی کەرتی فرۆکەوانیی شارستانی، ئەوانەی سروشتی کارەکانیان پێویست بەهەبوونی باوەڕنامە یان ڕێپێدان دەکات، بەپێی ئاستەکانی بڕیار لێدراوی نێودەوڵەتیەوە.

٢١- جوولانەوەی ئاسمانی: هەموو فرۆکەکانی بەئاسمانەوەن، یان لەناوچەی فرۆکەخانە مانۆڕدەگرن.

٢٢- شوێنی مانۆڕگرتن (سووڕانەوە) لە فڕۆکەخانە: ئەو شوێنەیە بۆ فڕینو نیشتنەوەو جوولانەوەکانی دیکەی پەیوەست بە فڕینو نیشتنەوە بەکاردێت بەدەر لە گۆڕەپانی وەستانی فڕۆکەکان.

٢٣- فڕۆکە: هەر ئامێرێك بتوانێ لە ئاسمان بمێنێتەوە بەهۆی کاردانەوەکانی هەوا، نەوەك بەهۆی ئەو کاردانەوانەی لەسەر ڕووبەری زەوی ڕەنگدەداتەوە، هەموو نەفەرهەڵگرەکانی هەوا دەگرێتەوە وەکو بالۆنەکانو فڕۆکەکانی چارۆگەدارو ئەو فڕۆکانەی کە باڵەکانیان دەجووڵێتەوە هەتادوایی..

٢٤- ڕێککەوتننامەی شیکاگۆ: ڕێککەوتننامەی فڕۆکەوانی شارستانی نێودەوڵەتی کە لە شیکاگۆ لە ٧/کانوونی یەکەمی/١٩٤٤ مۆرکراوەو بەیاسای ژمارە(٦)ی ساڵی ١٩٤٧و پاشکۆو فەواڵەو پرتۆکۆڵەکانی تایبەت بە هەموارکراوەکانی پەسندکراوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرموو بە عەرەبیەکەی بخوێنەوە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الاول

أحكام عامة

الفصل الاول

تعاريف

المادة الاولى:يقصد بالكلمات والتعابير التالية المعانى المبينة أزاءها لآغراض هذا القانون: -

١ - الاقليم: اقليم كوردستان - العراق.

٢ - مجلس الوزراء: مجلس وزراء اقليم كوردستان - العراق.

٣ - الوزارة: وزارة النقل فى اقليم كوردستان - العراق.

٤ - الوزير: وزير النقل فى اقليم كوردستان - العراق.

٥ - المؤسسة: سلطة المطارات المدنية لاقليم كوردستان - العراق.

٦ - المجلس: مجلس ادارة المؤسسة.

٧ - رئيس المؤسسة: رئيس مؤسسة المطارات المدينة لاقليم كوردستان - العراق.

٨ - التصممم الاساسى للمطار: التصاميم والمخططات للمعالم الاساسية للمطار وملحقاته قبل الانشاء وبعده والتوسع المستقبلى.

٩ - مشغل المطار: أى شخص طبيعى أو معنوى يقوم بتشغيل المطار أو جزء منه.

١٠ - مستثمر المطار: الشخص الطبيعى أو المعنوى الذى يقوم باستثمار المطار وادارته سواء بنفسه له أو بواسطة اشخاص أو جهات تابعين له.

١١ ـ المشغل الجوى: (المستثمر): أى شخص طبيعى أو معنوى أو مؤسسة أو شركة يتولى/ تتولى مهام تشغيل الطائرة لاغراض النقل الجوى المحلى أو الدولى بشكل مباشر أو غير مباشر أو بصيغة تأجير أو يقدم/ تقدم أو يشغل/ تشغل خدمات جوية أو أية ترتيبات أخرى وسواء كان ذالك لحسابه/ لحسابها أو نيابة عن شخص أو مؤسسة أو شركة أخرى وتخضع هيئة قيادة الطائرة لأوامره/ لاوامرها.

١٢ ـ الخدمات الارضية: يقصد بالخدمة الارضية جميع الخدمات التى تقدم في المطارات بواسطة شركات أو منشآت متخصصة ومعتمدة من سلطة الطيران المدنى العراقى لاستقبال وترحيل الطائرات والركاب وما تنقله الطائرات من أمتعة وبضائع وبريد بما فى ذلك تفريغها وتحميلها وكذلك تموين الطائرات بالمشروبات والمواد الغذائية وغيرها بدءا من خارج أبنية المطار داخل منطقة تحرك الطائرات وحتى الصعود الى الطائرة قبل الاقلاع وتكون المعدات التى تقدم بها هذه الخدمات مطابقة للمواصفات القياسية المعتمدة من سلطة الطيران المدنى العراقى لكل خدمة.

١٣ ـ المعايير الدولية: كل ما هو وارد فى ملاحق ومستندات منظمة الطيران المدنى الدولى (ICAO) وتعديلاتها.

١٤ ـ المعايير المحلية: كل معيار ورد بقانون الطيران المدنى العراقى وتعديلاته مع الاخذ بنظر الاعتبار صلاحيات الاقليم فى هذا المجال وبما لا يتعارض مع نصوص الدستور العراقى.

١٥ ـ المطار: مساحة محددة على سطح الارض أو الماء بما فيها من مبان ومنشآت ومعدات مخصصة كليا أو جزئيا لوصول ومغادرة الطائرات أو لحركاتها على سطح الارض.

١٦ ـ المطار الدولى: مطار تعينه حكومة الاقليم فى أقليمها لدخول وخروج الحركة الجوية الدولية، وتتخذ فيه الاجراءات المتعلقة بالكمارك والهجرة والصحة والحجر الصحى بما فيه حجر الحيوانات والنباتات وغيرها من الاجراءات المشابه.

١٧ ـ الترخيص: موافقة تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقى لشخص طبيعى أو معنوى لمزاولة نشاط معين يدخل فى نطاق اختصاصاتها.

١٨ ـ دليل المطار: الدليل الذى تصدره سلطة المطارات والذى يتضمن المبادىء الاساسية الواردة فى الانظمة واللوائح والتعليمات والقواعد اللازمة الواجب اتباعها لتأمين سلامة وأمن المطار والطائرات.

١٩ ـ ترخيص المطار: موافقة محددة تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقى لشخص طبيعى أو معنوى للقيام بعملية تشغيل المطار.

٢٠ ـ الاجازة: شهادة أو رخصة تمنحها أو تعتمدها سلطة الطيران المدنى العراقى للعاملين فى قطاع الطيران المدنى ممن تتطلب طبيعة عملهم حيازة شهادات أو رخص وفقا لمستويات مقررة دوليا.

٢١ ـ الحركة الجوية: جميع الطائرات المحلقة، أو العاملة فى منطقة المناورات فى المطار.

٢٢ ـ منطقة المناورات فى المطار: ذلك الجزء من المطار المستخدم لاقلاع الطائرات وهبوطها و تحركاتها الاخرى المتعلقة بالاقلاع والهبوط وذلك باستثناء ساحة وقوف الطائرات.

٢٣ ـ الطائرة: أى آلة في استطاعتها أن تستمد بقاءها فى الجو من ردود فعل الهواء وليس بسبب ردود فعل الهواء المنعكسة من سطح الارض، وتشمل كافة المركبات الهوائية مثل المناطيد والبالونات والطائرات الشراعية والطائرات ذات الاجنحة المتحركة وما الى ذلك.

٢٤ـ اتفاقية شيكاغو: اتفاقية الطيران المدنى الدولى الموقعة فى شيكاغو في ٧/ كانون أول/ سنة ١٩٤٤ والمصادق عليها بالقانون رقم (٦) لسنة ١٩٤٧ والملاحق والمستندات والبروتوكولات الخاصة بها وتعديلاتها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

بەڕێز وەختى بە عەرەبى دەخوێندرێتەوە، يەعنى (الاقليم:) دواتريش (كوردستان ـ العراق) بەو شێوەيە (الاقليم: اقليم كوردستان ـ العراق) (مجلس الوزراء: مجلس وزراء اقليم كوردستان ـ العراق).

پێويستە ئەوە ئيشارەى پێ بكرێت، بۆ ئەوەى لە پرۆتۆكۆڵ تەسجيل بێت، ئێستاش ڕەئى ليژنەى موشتەرەك چيە؟ فەرمووو مام رشاد.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ڕاپۆرتەكەمان موشتەرەكە لە نێوان هەردوو ليژنەى ياسايى و ليژنەى گواستنەوەو گەياندن، لەبەرئەوە ئێمە هيچ تێبينيەكمان نيە لەسەر ئەو ماددەيە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

كاك زانا فەرمووو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

بێ گومان ئەو ياسايە هەر بەشێوەيەكى گشتى و بە تايبەتى ئەو ماددەيە كە ماددەى تەعريفاتە، تا بڵێى ماددەيەكى پسپۆرى و فەنيە، هيچى لەخۆوە دانەنراوە، هەمووى پەيوەندى بە كۆمەڵێك ئيتيفاقيات و پرۆتۆكۆلات هەيە، بۆيە ئێمە وەكو ليژنەى هاوبەش هيچ تێبينيەكمان لەسەرى نيە و زۆر تێرو تەواو لەسەر خۆيەتى و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكى):

بەڕێزان ئەو كەسانەى دەيانەوێت قسە بكەن؟ كاك د.نورى فەرمووو.

بەڕێز د.نورى جميل تاڵەبانى:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من ناچارم لەسەر نوسخە عەرەبيەكەى هەندێك تێبينى دەربخەم، چونكە بەداخەوە نوسخە كورديەكەى زۆر بەشێوەيەكى نادروست وەگێڕدراوە، لە بڕگەى ٥ دا نووسراوە (المؤسسة: سلطة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق)، موئەسەسە وەك لە قانونەكەدا دەركەوتووە پێويستە بوترێت (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق) نەك سوڵتە، چونكە سوڵتە بە ماناى دەسەڵات دێت، لە وەرگێڕانيشى بۆ

کوردیەکەی موئەسەسە بەداخەوە کراوە بە دەزگا، بەڵام خۆی دامەزراوەیە، لە کوردی دا دەبێت بگوترێت دامەزراوە نەك دەزگا، لە برگەی ١٢ادا لە کۆتایی برگەکەدا نووسراوەو دەڵێ (قبل الاقلاع وتكون المعدات التی تقدم بها هذه الخدمات مطابقة للمواصفات.........) پێویستە بکرێت بە (قبل الاقلاع علی ان تكون المعدات التی تقوم بها هذة الخدمات مطابقة للمواصفات القياسية) وەکو شەرتێك لەسەر ئەو دامەزراوە، لەبرگەی ٢٣ دا (الطائرة: ای آلة في استطاعتها أن تستمد بقاءها.......) خۆی چاکترە بووترێت (ای آلة تستمد بقاءها) پێویست ناکات ئەو بووترێت (فی استطاعتها أن)، هەرخوارەوەی دێری سێیەمی هەمان برگە نووسراوە (وتشمل كافة المركبات الهوائية مثل .....) باشترە بڵێین (كالمناطيد) لە جیاتی (مثل) مگە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاك د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵا منیش هەر لەسەر خاڵی پێنجەم لە پێناسەکان کە هاتووە وشەی دەسەڵات کە (السلطة) بە عەرەبیەکەی نووسراوە، من پێم وایە ئەمە زیادەیە هەر وەکو تێبینی کاك د.نوری بێت، بە تایبەتی ئەگەر تەماشای خاڵی حەوتەم بکەین، خاڵی حەوتەم بۆخۆیان دیسانەوە دەڵێن (رئيس المؤسسة: رئيس مؤسسة المطارات المدينة لاقليم كوردستان - العراق) کەواتە وشەی سوڵتە لێرە زیادە، پێویست ناکات، لە کوردیەکەیشی هەر وا نووسراوە، (سەرۆکی دەزگا: سەرۆکی دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانیە)، کەواتە لە جیاتی بڵێین دەسەڵاتی فڕۆکەخانەکانی، لە ٥ بڵێین (دەزگا: دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمی کوردستان - عیراق) من پێم وایە دەزگاش دروستە بەکاربێت یان دامەزراوەش بێت، بەڵام پێم وایە دامەزراوە ئەسڵەن وەرگێڕدراوە لە عەرەبیەوە، دامەزراوە یەعنی موئەسەسە، وشەیەکی عەرەبیە و کراوەتە کوردی، بەڵام دەزگا لە کوردی دا بەکارهاتووە لە جیاتی موئەسەسە، دەتوانین دەزگاش وەکو خۆی کە چۆن بەکارهێنراوە، هەر دەزگاکە بمێنێت، بەڵام وشەی دەسەڵات زیادە لێرە و پێویست ناکات وشەی دەسەڵات هەبێت لە جیاتی ئەوە دەزگا بنووسرێتەوە باشترە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

بۆ ئەوەی زۆر تیکرار نەبێتەوە عەرەبیەکە دەکەینە ئەساس، چونکە لە حکومەتەوە پرۆژەکە بە زمانی عەرەبی هاتووە، کوردیەکەش دەخوێنینەوە، بەڵام زیاتر عەرەبیەکە جێگای دەنگدانە لەسەری و پاشان بە کوردیەکەی، کاك جعفر فەرموو.

بەڕێز جعفر مصطفى معروف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دوو تێبینیم هەیە لەسەر برگەی ٩ی ماددەکە، خۆی ئەو مەتارە لە پێناسەکە دەبوایە شتێکی تر بوترایە، برگەیەکی ئیزافی هەبووایە و پێناسەی ئەمنیەکە بکرایە، پێناسەی لایەنی ئەمنی نەکراوە لێرە، حەقە پێناسەی لایەنی ئەمنیەکەی بکرێت، ئەم ئەرزی ناو مەتار ئەگەر بکرێت جەویەکە دیاری بکرێت، کێ مەسئولە لەلایەنی ئەمنی، ئەمە یەك، دووەم: لە برگەی ٩ ئەگەر ئەو برگەیە بە پێی ئەو پێناسەیە بێت یان دەبێت ئەو کەسە کە دەڵێت بەکارخەری فرۆکەخانە، ئایا ئەو کەسە مەسئولی یەکەمە لەو ئیشە؟ یان پێویستە ئەو ئیلتیزامی هەبێت بەلایەنی پەیوەندارەوە، چونکە لە فرۆکەخانە هەرکەسێك هەستێت بە ئارەزووی خۆی بەکاری بهێنێت، ئەوە خەتەرێکی گەورەیە، لەرووی ئەمنیشەوە دیسانەوە خەتەرە، ئایا ئەو کەسە مەسئولی یەکەمە یان دەبێت ئیلتیزام بکات بە لایەنی پەیوەندارەوە بە بەکارخستنی ئەو فرۆکەخانەیە؟ زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ئیلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دوو مولاحەزەم هەیە، مولاحەزەی یەکەم بە گشتی لەسەر یاسایەکەیە، ئەو یاسایە هیچ ئیشارەتێکی نەداوە بەهەڵوەشاندنەوەی یاسای ژمارە ٢٠ی ساڵی ٢٠٠٣ ی تایبەت بە فرۆکەخانەی هەولێری نێودەوڵەتی ....

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە ئەوە لە ماددەکانی دواوە دێت، ئەمە تەعریفەکانە، ئێستا باس لە ماددە یەك دەکەین، هەیە کاکە، ئەوە لە راپۆرتی هاوبەش هەیە، کاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ئیلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

برگەی ٥ و ٣ یەکێکیان بگۆڕدرێت بۆ ئەوەی موتەجانس بن لەگەڵی، یان سوڵتە ببێتە ئیدارە یان ئیدارە ببێتە سوڵتە، برگەی ١٦ کە دەڵێت (مطار تعينه حكومة الاقليم.....) بە رەئی من ببێتە (تأسسه) باشترە لە (تعينه) هەروەها (لدخول وخروج الحركة الجوية الدولية)، برێك عیبارەتەکە رەکیکە، من پێم وایە ببێتە (امام حركة الطيران) یان ببێتە (أمام الملاحة الجوية) بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵا من هەر لەسەر بڕگەی ١٣ کە (ICAO) بە ڕەئی من ئەگەر بەکاملی کەلیمەکەش بنووسرایە باشتر بوو (International Civil Air Organization) ئەوە بنووسرایە باشتر بوو، بۆ ئەوەی خەڵك بزانێت ئەو (ICAO)یە چیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك کریم فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونەکانی د.نوریم هەیە، تەنها موئەسەسە کە پێناسە دەکرێت لە بڕگەی ٥ لە جیاتی سوڵتە بگوترێت (مؤسسة المطارات المدنیة) یەکسەر، چونکە موئەسەسە وشەیەکی موتڵەقە، لێرە تەخەسوس کراوە بۆمەتارات، سەبارەت بە مەسەلەی ئەوەی کە لە کودریەکەی داموئەسەسە بە دامەزراوە دێت، بەڵام دەزگا بۆ جیهازە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

عەرەبیەکەی ئەساسە، لیژنەی یاسایی وەڵامتان بۆ ئەو پرسیارانەی ئەندامانی پەرلەمان، فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(المؤسسة) کورتکراوەی ئەو دەزگایەیە کە هەیە، فعلەن (مؤسسة المطارات المدنیة لاقلیم) ئەگەر وشەی سوڵتە بکرێتە موئەسەسە باشترە و لەجێی خۆیەتی، مەبەستیش فعلەن ئەو دەزگایەیە لە هەر شوێنێك ئەگەر باسی ئەو دەزگایە کرا تەنها کەلیمەی‌موئەسەسەی بۆ بەکاردەهێنین، بە نیسبەت ئیلغای قانونی ژمارە ٢٠ ئێمە وەکو ماددەیەکی موزافە ئیشارەتمان پێی کردووە لە تەقریرەکەی خۆمان، لە کاتی خۆی باسی دەکەین، تەفاسیلی کەلیمەی (ICAO) بە ڕەئی ئێمە ئەوە بە عەرەبی نووسیومانە پێویست ناکات بە ئینگلیزیش بنووسرێت، مەسەلەی تەعریفی لایەنە ئەمنیەکە کاك شێخ جعفر باسی کرد، لەبەرئەوەی لە تەعاریف چی دەنووسین؟ ئەو شتانە دەنووسین کە لە ناو یاسایەکە چەند جارێك دووبارە دەبێتەوەو پێویست بە ئەوە دەکات بە کورتی بیڵێین، بۆیە بە پێویستمان نەزانی ئەوە بنووسین، تێبینیەکانی تریش هەمووی زمانەوانی بوون، سیاغە بوون، دەتوانین سوودی لێ وەربگرین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئێستا بۆ کەلیمەی سوڵتە دیارە لیژنەی یاسایی موافقە ببێتە موئەسەسە، فەقەرەی ٥ دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە سوڵتە ببێتە موئەسەسە؟ تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە؟ کاك سعد فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد أمین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەبیعی ئەو تەعاریفانە جەنابیشت باسی کرد غەیری ئیقلیم وەزیر و موکینە ئەو تەعاریفانە تەعاریفی ستانداردن، لە نەمازجی قەوانینی تر وەرگیراون، لە ئیماراتی و ئەمریکی، بەڵام برادەران دیارە لە مەسەلەی موئەسەسەکە پێیان باشە کە سوڵتەکە لابچێت، ئەگینا موئەسەسە تەسمیەکەیە، خۆی دەسەڵاتی مەتارە، هیچ ئەشکال نیە، بەڵام هەر ئیسرار دەکەن و پێیان باشە ئەوە با وەکو گوتەنی لەبەرخاتری ئەوان بگۆڕدرێت، بۆ ئینگلیزیەکەش ئەوە زۆر کێشە نیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

لە هەر دوو حاڵەت دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵە سوڵتە ببێتە موئەسەسە تکایە دەستی بەرزبکاتەوە؟ نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو کاک ئارێز........

دەنگەکەی دەرنەچووە........

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە تەعریف کراوە، موئەسەسەیان تەعریف کردووە، دەڵێ مەعنای ئەوەیە لەبەرئەوە ئێستا ئەو بەڕێزانەی ڕازین سوڵتە نەمێنێ و بۆ نموونە وەکو موئەسەسە بێت، تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە؟ ١٥ کەس لەگەڵە، کێ لەگەڵ ئەوەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە تەعریفەکە، دەستی بەرز بکاتەوە تکایە؟ زۆرینە لەگەڵ ئەوەیە تەعریفەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، سوپاس، ئێستا کۆی ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵیەتی ماددەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە تکایە دەست بەرزبکاتەوە؟ بەزۆرینەی دەنگ قەبوڵ کرا و دوو دەنگ دژە، زۆر سوپاس، بۆ ماددەکەی تر کاک زانا فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی دووەم

چوارچێوەی حوکمەکانی ئەم یاسایە

ماددەی دووەم:

حوکمەکانی ئەم یاسایە بەسەر هەموو فرۆکەخانە شارستانیەکانی هەرێمی کوردستان پیادە دەکرێ.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە ماددەی دووەم بە عەرەبی بخوێننەوە، کاک زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثانی

نطاق سريان أحكام القانون

المادة الثانية:

تسری أحكام هذا القانون علی كافة المطارات المدنية فی اقليم كوردستان.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ليژنەی هاوبەش ڕەئيتان تكايە؟ كاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش لەگەڵی داين هيچ تێبينيەكمان نيە لەسەری، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێز كێ دەيەوێت لەسەر ئەو ماددەيە قسە بكات دەستی بەرز بكات تكايە، باشە، جەنابی وەزير مولاحەزەيەكتان هەيە لەسەری؟ فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امين/ وەزيری هەرێم بۆ كاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم باشە بۆ ماددەو بڕگەو بابەتەكانی لەمەودواش لەبەرئەوەی ئەو بەيانيە ئێمە كۆبوونەوەمان كرد هەرچی مولاحەزات و سەرنج و تێبينی هەبوو لەسەر ڕاپۆرتە هاوبەشەكە درا، بۆيە هەرچی ئەوان دەيڵێن ئەوە ڕەئی حكومەت و ليژنەی هاوبەشە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

نا، نا ئەوەی دەستی بەرزنەكاتەوە دوای ئەوە ناتوانێت قسە بكات، هيچ مومكين نيە وەختێ مەجال دەبێت ئەو كات با ناوی بنووسين بەسەر سەرچاو، ئەگەرنا دوای ئەوە داوای لێ بووردن دەكەم، ئێستا ماددەكە دەخەينە دەنگدانەوە وەكو لە مەشروعە ئەساسيەكە هاتووە، كێ لەگەڵيەتی دەستی بەرزبكاتەوە، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵ دانيە؟ بە كۆی دەنگ پەسەند كرا بۆ ماددەی سێ تكايە، كاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شريف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی سێيەم: لەميانەی جێبەجێكردنی كارەكانی كاريیو دەسەڵاتەكانی، دەزگا بەهەموو ڕێساو بەرزەفتكاریو ڕێنماييەكانی كە دەسەڵاتی فڕۆكەوانی شارستانی عێراق دەريدەكاتو پەيوەستە بەسەلامەتیو ئاسايشی فڕۆكەوانی شارستانی و پشت بە پێوانە نێودەوڵەتيەكان دەبەستێ بەجۆرێك نابێ پێچەوانەی دەقەكانی ئەم ياسايە بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

المادة الثالثة: خلال تنفيذها لاعمالها وممارستها لصلاحياتها، تلتزم المؤسسة بكافة القواعد والضوابط والتعليمات التى تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقى المتعلقة بسلامة وأمن الطيران المدنى المستندة الى المعايير الدولية وبما لا يتعارض مع نصوص هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

رەئی لیژنەی هاوبەش چیە؟ فەرموو كاك رشاد.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

هەندێك گۆڕانكاری تێدا كراوە لەو راپۆرتەی كە هاوبەشە لە نێوان لیژنەی یاسایی و لیژنەی گواستنەوە، بەو شێوەیە داڕێژراوەتەوە:

المادة الثالثة: تلتزم المؤسسة بكافة القواعد والظوابط والتعليمات التي تصدرها سلطة الطيران المدنى العراقي المتعلقة بسلامه وأمن الطيران المدني المستندة الى المعايير الدولية وبما لايتعارض مع نصوص هذا القانون.

بەس موقەدیمەكەی كە لێرە (خلال تنفيذها لاعمالها وممارستها لصلاحياتها) ئەوەندە حەزف كراوە ئەوەی تر وەكو خۆیەتی، زۆر سوپاس.

كێ دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بكات؟ باشە، جەنابی وەزیر پێشتر ئیشارەی پێ كرد موافقن لەگەڵ ئەو مولاحەزانەی كە هەیە، ماددەكە بەو شێوەیەی لیژنەی هاوبەش خوێندیەوە قبوڵ بكرێت؟ زۆر سوپاس بە كۆی دەنگ ئەو ماددەیە قبوڵ كرا بۆ ماددەی ٤ تكایە، فەرموو كاك دلێر.

بەڕێز دلێر محمد شريف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

دەروازەی دووەم

دەزگای فرۆكەخانەی شارستانیی هەرێمی كوردستان

بەشی یەكەم

دامەزراندن

ماددەی چوارەم: بەپێی ئەم یاسایە دەزگایەك دادەمەزرێ بە ناوی (دەزگای فرۆكەخانەكانی شارستانیی هەرێمی كوردستان_عێراق) فەرمانبەرێك بە پلەیەكی تایبەتی سەرۆكایەتی دەكات لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە دادەمەزرێ.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاک زانا فەرموو بە عەرەبیەکەی بخوێنەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الثانی

مؤسسة المطارات المدنیة لاقلیم کوردستان

الفصل الاول

التأسیس

المادة الرابعة: تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة تسمى (مؤسسة المطارات المدنیة لاقلیم کوردستان ـ العراق) یرأسها موظف بدرجة خاصة یتم تعینه من قبل مجلس الوزراء.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان چیە؟ کاک رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لیژنەی هاوبەش ئەو دوو ماددەیەی یەك خست، بەو شێوەیە:

تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة (مؤسسة المطارات المدنیة لاقلیم کوردستان_العراق) وترتبط بالوزارة وتتمتع بالشخصیة المعنویة ولها میزانیة خاصة تورد ضمن میزانیة الوزارة و یراسهأ موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعیة اولیة وله خبرة فی هذا المجال ویتم تعیینه من قبل مجلس الوزراء کما تقوم بتعیین معاون رئیس المؤسسة والمدراء العامین بناء على توصیة من الوزیر.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاک زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لیژنەی هاوبەش ڕەئی وایە ماددەی ٤ و ماددەی ٥ دەمج بکرێت، ئەوەمان بۆ یەکلابکەنەوە، پاشان ئەگەر دەمج کرا و لەسەری ڕێککەوتین، حازرمان کردووە و دەیخوێنینەوە، بەڵام جاری یەکەم دەبێت ئەوەمان بۆ یەکلابکەنەوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

ماددەی ٥ یش بخوێننەوە بۆ ئەوەی بزانن کام ماددەیە دەمج دەکرێت، کاک دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی پێنجەم: ئەو دەزگایە بەوەزارەتی گواستنەوە پەیویست دەبێ ، یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگاو بەڕێوەبەرە گشتیەکانی بەبڕیاری ئەنجومەنی وەزیران دادەمەزرێن ۆ لەسەر راسپاردەی وەزیری گواستنەوە، دەزگا کەسایەتیەکی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کاگێری و هونەری هەیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە ئەو ماددە موشتەرەکە بەو سیاغە تازەیەی کە ئامادەتان کردووە بە عەرەبی بیخوێننەوە، کاک زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەقی ماددە کۆنەکە دەخوێنینەوە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان باشترە، ئەوجا سیغە نوێیەکەی.

المادة الخامسة: ترتبط المؤسسة بوزارة النقل ويتم تعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين فيها بقرار من مجلس الوزراء بناءا على توصية من وزير النقل، وللمؤسسة شخصية معنوية واستقلال مالى وادارى وفنى.

ئەو سیغە نوێیەی کە هەردوو ماددەکەی تێدایە یەك دەخرێت و بە زمانی عەرەبی دەیخوێنمەوە بەو شێوەیەیە:

المادة الرابعة: تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان_العراق) وترتبط بالوزارة وتتمتع بالشخصية المعنوية واستقلال ادارى والفنى ولها ميزانية خاصة تورد ضمن ميزانية الوزارة و يراسها موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعية اولية وله خبرة فى هذا المجال ويتم تعيينه من قبل مجلس الوزراء كما تقوم بتعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بناء على توصية من الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان بۆ دەمجی ماددەکە ئەگەر مولاحەزەتان هەیە تەنها بۆ ئەوەی ئایا دەمج بکرێت یان نەکرێت؟ ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە کە بڕیارتان دا دەمج بکرێت ئەوجا موناقەشە دەکەین لەسەری، ئەو بەڕێزانەی کە دەیانەوێت قسە بکەن فەرموون.

کاك محمد فرج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ دەمجەکەم، بەڵام کەلیمەی (تؤسس) وابزانم ئیداریەن کەلیمەی ....

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

جارێ، تەنها دەمج بکرێت یان نەکرێت، دواتر دێینە سەر جوزئیات، کاك د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ئەوەم پێکەوە دەمج بکرێن، بەڵام قسەم هەیە لەسەر شێوەی دەمجەکە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئێستا بەڕێزان دەیخەمە دەنگدانەوە ئێستا ئەو بەڕێزانەی لەگەڵ ئەوەن کە ماددەی ٤ و ماددەی ٥ دەمج بکرێت دەست بەرز بکەنەوە تکایە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە؟ بە کۆی دەنگ قەبوڵ کرا، بەو سیاغە تازەیە تکایە بیخوێننەوە، کاک زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تؤسس بموجب هذا القانون مؤسسة (مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان_العراق) وترتبط بالوزارة وتتمتع بالشخصية المعنوية واستقلال اداری والفنی ولها ميزانية خاصة تورد ضمن ميزانية الوزارة و يراسها موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعية اولية وله خبرة فی هذا المجال ويتم تعيينه ومن قبل مجلس الوزراء كما تقوم بتعيين معاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بناء على توصية من الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاک د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو دەمجە لە جێی خۆی بوو و دەست خۆشی لە برادەران دەکەین لە لیژنەی یاسایی، من پێم وایە ئێستا لە ناو دەمجەکە دا دوو جار وەزارەت هاتووە، ئەگەر وشەی وەزارەت ئەگەر تیکراری بکەینەوە من پێم وایە زەرەر نیە، چونکە ناوی وەزارەتی نەقل هاتووە، ئەگەر وەزارەتی نەقل لە بیدایەتی هینەکە بووترێت زەرەری نیە، دووەم: باسی خیبرە دەکرێت، خیبرەکە من پێم وایە تەحدید بکرێت باشە بەلای کەمی ئەوەندە ساڵە، بە نیسبەت ئێمەوە لەوانەیە زۆر هین نەبێت، بەڵام باشە کە دوو، سێ ساڵ دابندرێت باشە، بۆ ئەوەی کەوا بڵێن خیبرەیەی هەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاک د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ ئەو داڕشتنەی لیژنەی قانونیم، بەڵام بە ڕاستی زۆر دوور و درێژە، پێشنیاری ئەوە دەکەم کەوا بکرێت بە سێ برگە، چونکە هەندێك شت هەیە کە پێویستە کەوا بە زەقی بخرێتە بەرچاو، بۆ نموونە لە سەرەتاوە کە نووسراوە هەتا دەڵێت (وترتبط بالوزارة ......) ئەوە برگەی یەکەم بێت، بەداخەوە

لەبەردەستم دانیە. برگەی (ب) (للمؤسسة شخصیة معنویة واستقلال مالی واداری) ئەوە بەڕاستی شتێکە پێویستە بە برگەیەکی تایبەتی بنووسرێت، ئەوەی تر بکرێت بە برگەیەکی تر باشتر دەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك محمد فرج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من قسەم لەسەر تەئسیسە، تەئسیس بۆ ئەشیا و شتومەك دەبێت، ئەمە تەشکیلیە، چونکە دەڵێین ئەم مونەسەسە شەخسیەی مەعنەوی هەیە، شەخسیەی مەعنەوی لەگەڵ ئەشیا دەبێت تەشکیلات بڵێین، (یتشكل المؤسسة ......) شەخسیەتی مەعنەویە ئەشیا نیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار باپیر کاملا فەرموو.

بەڕێز باپیر کاملا سلێمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەنها تێبینیەکم هەیە لەسەر ١٠ساڵ شارەزایی، ئێمە ٥ ساڵە مەتارمان دامەزراندووە، کە ١٠ ساڵ شارەزایی....... . لە کوردیەکە دەڵێت ١٠ ساڵ شارەزایی، لابراوە؟ باشە سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

ڕەئی لیژنەی یاسایی تکایە بەرامبەر ئەو پرسیارە، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەتەعریفەکە گوتوومانە (الوزارة: وزراة النقل) هیچ وەزارەتێکی تر باس ناکرێت لەو یاسایە، بۆیە زەینت بۆ هیچ وەزارەتێکی تر ناچێت کە وەزارەتی نەقل یەکەم جار بنووسین، سەبارەت بە خیبرە هەموو لایەك شارەزان خیبرەی کوردستانی لە بواری مەتارات هەمووی دوو، سێ ساڵە، ئێستا ئێمە ئەگەر مەرجی خیبرە دابنێین بە ١٠ ساڵ، ٥ ساڵ و ئەوانە، ناچارین خەبیرێکی عەرەب یان ئەجنەبی بهێنین بیکەینە بەڕێوبەری ئەو مونەسەسەیەو ڕێگا لە توانا کوردستانیەکان بگرین، بۆیە با بە ئەوەندە ئیکتیفا بکرێت کە خیبرەی هەبێت لەو بوارە، ئەمە دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە سەلاحیەتێك بدرێتە ئەنجومەنی وەزیران و وەزیری تایبەتمەند لە دەست نیشان کردنی ئەو کەسە و دەرەجە خاسەشە کە پێویست ناکات خیبرەی زۆری بۆ دابندرێت، مەسەلەی دابەش کردنی ئەو ماددەیە، ئەگەر پێویست بێت واردە، بەڵام ماددەکە باش هاتووە و لە جێی خۆیەتی و وازحیشە و لە چەند برگەیەك ئاساییە و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕای جەنابی وەزیریش بۆ ئەوەی ئایا وەزارەی نەقل بنووسرێت باشترە یان نا؟ ئەگەر مولاحەزەیەکی ترتان هەیە؟ فەرموو کاك سعد.

بەڕێز سعد خالد محمد أمین/وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە لە تەعاریف هاتووە، بۆیە وەکو بەڕێز کاك زاناش باسی کرد، داعی نیە و پێویست ناکات کە جارێکی ترلەوێ بگوترێت وەزارەتی گواستنەوە، ئەوەی تریش سەبارەت بە سیاغەی ئەو ماددە نوێیە کە دەمج کراوە، ئێمەش تەبیعی بەشداربووینە لە سیاغەکە، بۆیە ١٠٠٪ تەئیدی دەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان ئێستا ماددەکە وەکو خۆی دەخەینە دەنگدانەوە، چونکە ئەو بەڕێزانەی پێشنیاریان کرد کە ئەندامانی تری پەرلەمان ئەوە نەبوون، ئێستا ماددەکە وەکو خۆی کە لە مەشروعەکە هاتووە و لیژنەی موشتەرەکیش دووبارە سیاغەیان کردووەتەوە، وەکو سیاغەی لیژنەی موشتەرەك کێ لەگەڵە تکایە دەستی بڵند بکات؟ فەرموون، کێ لەگەڵ دانیە؟ بە کۆی دەنگ پەسەند کرا، زۆر سوپاس بۆ ماددەی شەشەم تکایە کاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی ٦:

یەکەم: دەزگا لەم دامەزراوانەی خوارەوەپێك دێت وبۆ هەریەکێکیان فەرمانبەرێك بەپلەی تایبەتی بەڕێوەی دەبات.

١- یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا.

٢- بەڕێوەبەرایەتی گشتیی فڕۆکەخانەی هەولێری نێودەوڵەتی.

٣- بەڕێوەبەرایەتی گشتیی فڕۆکەخانەی سلێمانی نێودەوڵەتی.

دووەم: ئەرك و دەسەڵاتەکانی ئەو دامەزراوە ئاماژە بۆ کراوانەی لە بڕگە (یەکەم)ی سەرەوەدا بەپێڕەوی ناوخۆیی تایبەت دیاریدەکرێت، کەئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا دەریدەکات و ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بۆی هەیە بەڕێوەبەرایەتی و بەش و هۆبەو یەکەکانی نوێ دابهێنێ یان هەڵیانوەشێنێتەوە و یەکیان بخات بەپێی پێداویستی کارو بەڕەزامەندی وەزیر. لەگەڵ لەبەرچاوگرتنی بەرژەوەندی گشتی وبەرژەوەندی دەزگاکە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

المادة ٦:

أولا: تتألف المؤسسة من التشكيلات الاتية ويدير كلا منها موظف بدرجة خاصة: -

١ - معاون رئيس المؤسسة.

٢ - المديرية العامة لمطار أربيل الدولى.

٣ - المديرية العامة لمطار السليمانية الدولى.

ثانيا: تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة فى الفقرة (أولا) أعلاه بنظام داخلى خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة ولمجلس ادارة المؤسسة استحداث مديريات وأقسام وشعب ووحدات جديدة والغائها ودمجها حسب متطلبات العمل وبموافقة الوزير مع مراعاة المصلحة العامة ومصلحة المؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ليژنەی هاوبەش ڕەئيتان چيە؟ فەرموو كاك رشاد.

بەڕێز رشاد أحمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

هەندێك گۆڕانكاری كراوە لەو ماددەيەو بەو شكلەيە داڕێژراوەتەوە:

أولاً/تتألف المؤسسة من التشكيلات الاتية:-

١- رئيس المؤسسة.

٢- معاون الرئيس.

٣- المديرية العامة لمطار اربيل الدولي ويديرها موظف بدرجة خاصة.

٤- المديرية العامة لمطار السليمانية الدولي ويديرها موظف بدرجة خاصة .

٥- مجلس ادارة المؤسسة.

٦- الخبراء والمستشارون .

ثانياً/ تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة (أولاً) اعلاه بنظام داخلي خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة ولمجلس ادارة المؤسسة استحداث مديريات واقسام وشعب ووحدات جديدة والغائها ودمجها حسب متطلبات العمل وبموافقة الوزير مع مراعاة المصلحة العامة ومصلحة المؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ئێستا ئەو بەڕێزانەی دەيانەوێت قسە بكەن، تكايە دەستيان بەرز بكەنەوە، كاك كريم فەرموو.

بەڕێز كريم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەوەی ڕاستی بێت لە ماددەی پێشوو كە ماددەی چوارە هەر دوو ماددە دەمج كران، رەئیسی موئەسەسە بە دەرەجەی خاسەیە، نازانم لێرە چۆن مودیریەی عامەی مەتاری هەولێر و مودیریەی عامەی مەتاری سلێمانی عەینەن بە هەمان شێوە بە دەرەجەی خاسەن؟ لە هەمان كاتدا ئێمە ئەگەر بگەڕێینەوە سەر قانونی وەزارەتی نەقل لەوێ مودیریەی عامەی مەتاری هەولێر بە دەرەجەی مودیری عامە، بە دەرەجە خاسە نیە، دەرەجەی خاسەش مەعلومە لای جەنابتان دەرەجەی خاسە یەعنی وەكیلی وەزیر، سەبارەت بە (ثانیا) لەوێ هاتووە و دەڵێت هەیئە یان مەجلسی ئیدارە بۆی هەیە نیزامی داخلی دەربكات، بەڕاستی دەركردنی نیزامی داخلی نیزام خاس، لە دەسەڵاتی ئەنجومەنی وەزیرانە، لە دەسەڵاتی وەزارەتیش نیە، نەك ئیداریەكی خاسی موئەسەسەیەك، بۆیە پێم باشە ئەو لەو دوو مولاحەزەیە ڕاست بكرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

شێخ فتاح فەرموو.

بەڕێز شێخ فتاح عبدالله نقشبندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

وەڵڵا من مولاحەزەیەكی بچووكم هەیە كە ڕوو دەكەمە لیژنەی قانونی، كە من پێم وابوو ئەو سیغەیە بگۆڕی بە شێوەیەكی تر، چونكە نووسراوە (أولاً/تتألف المؤسسة) من پێم وایە موئەسەسە تەئلیف ناكرێت، موئەسەسە تەشكیل دەكرێت، دەبێت بگوترێت (تشكل المؤسسة من التشكيلات الاتية) چونكە تەئلیف بۆ نووسینە، ئەو تەتەئەلەفە لە جێی خۆی نیە، هەقە بیكەن بە (تشكل)، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تێبینیەكەی من هەمان تێبینیەكەی كاك كريم بحریە، دەربارەی مودیری عامەكان، بەڵام پێم وایە رەئیسی موئەسەسە پێشتر گوتمان دەرەجەی خاسەیە، مەعاونی رەئیسیش من پێم وایە لێرە دەبێت تەئكیدی لێ بكەینەوە كە ئەویش دەرەجەی خاسەیە، فەرقی هەیە لەگەڵ مودیری عامەكان، مودیری عام دەرەجی مودیری عامە پێویست ناكات دەرەجەی خاس دابنێین، یەعنی یان دەبێت ناوێكی تر بە ئایبەتی كاك كريم شەرحی كرد ئێمە لە یاسای وەزارەتی گواستنەوە ئێمە تەحیدیمان كردووە، مودیری عام بەڕێوبەرایەتی گشتی مەتار دەكات، لەگەڵ ڕێزو سوپاسم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

د.شكريە فەرموو.

بەڕێز د.شكريە رسول ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

من چەند تێبينيەكم هەيە دەربارەى ماددەى ٦، لێرەدا جەخت لەسەر ئەوە بكرێت كە بڕوانامەى زانكۆيى و پسپۆريشى هەبێت، دووەم: من لەگەڵ ئەوە نيم هەرچى دادەمەزرێ دەبێت بە دەرەجەى خاسە بێت و پسپۆريشى هەبێت، خاڵێكى تر دەربارەى ئەوەى ليژنەى هاوبەش نووسراوە (شارەزاگەل و ڕاوێژكار) يان لە زمانى كوردى دا ناوترێت (شارەزاگەل) هەر شارەزاو ڕاوێژكار دەوترێت، خاڵێكى ترم هەر دەربارەى ليژنەى هاوبەش بە عەرەبيەكەى دەڵێت ئيلغاشيان بكات، يەعنى هۆبە يەكەى نوێ بكاتەوەو ئيلغاشيان بكات و يەكيان بخات، لەجياتى ئيلغاشيان بكات هەڵيان وەشێنێتەوە جوانترەو، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

كاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال يوسف بۆتانى:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

بەنيسبەت (ثانيا) ئيحتيمالى ئەوە هەيە موديريەى عامە مەتارى دهۆكيش دروست ببێت، چونكە موقتەرەحە، لەبەرئەوە من پێشنيار دەكەم بنووسرێت (استحداث مديريات عامة)، ڕەنگە كەركووكيش ڕۆژێك لە ڕۆژان بێتە سەر ئەو موئەسەسەيە، بۆ نموونە دەيڵێم، مولاحەزەيەكى تر (ودمجها حسب متطلبات عمل المؤسسة) ئەو فەقەرەى ئەخير (متطلبات عمل المؤسسة مع مراعاة المصلحة العامة وموافقة الوزير)، ئەو جوملەى ئەخير من بە ڕەكيكى دەبينم، با سياغەيەكى تازە بكرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

شێخ جعفر فەرموو.

بەڕێز جعفر مصطفى معروف:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

تێبينيەكەى من تەقريبەن لەسەر ئەوە بوو، ئەوەى كە لە پێشەوە نووسراوە، ئەو دەرەجە خاسەيە نابێت بەڕاستى لەوێدا، دەبێت ئەو دەرەجە خاسەيە بكرێت بە بەڕێوبەر، دووەم: لەو سێ خاڵەى كە نووسراوە خاڵێكى ترى ئيزافە بكرێت وەكو ئەوەى كاك جمال گوتى حيسابى ئەو شوێنانە بكەن كە فڕۆكەخانەى لێ نيە و ئەو شوێنانەش كە لە دەرەوەى هەرێمى كوردستانن، چونكە عينوانەكە لەسەرەوە نووسراوە (هەرێمى كوردستان)، ئەى ئەگەر ئەو شوێنانەى كە لە دەرەوەى هەرێمى كوردستانن هاتنەوە كوردستان ئەم ياسايە نايانگرێتەوە، ئەگەر خاڵێكى بۆ زياد بكرێت و بكرێتە خاڵى چوارەم حيسابى دەكەين بۆ ئايندەو گەڕانەوەى ئەو شوێنانەى ترى هەرێمى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

فضیله خان فەرموو.

بەڕێز فضیله رمضان سعدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

نەفسی تێبینی كاك كریمم هەیە، رەئیس ژی بێتن موزەف بەدەرەجەی خاسە بیتن، معاونەكەش لێرە، پێشنیار دكەم موزەف بە دەرەجەی خاسە بیتن، بنفیسین موزەف بیتن و شەهادەی جامیعی هەبیتن، پێشنیار دكەم خالەكی دی ژ ئیزافە بیتن كو مستەشارین هەبیت ژ لێرە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك عمرفەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێم وایە مادام لە ماددەی ٤ رەئیسی موئەسەسە بە دەرەجەی خاس هات، دەرەجەیەكی تایبەتی بۆ تەحدید دەكرێت وەكو باقی موئەسەسەكانی تری ناو حكومەتی هەرێمی كوردستان وەكو موئەسەسەی شوهەدا، موئەسەسەی ئیستیسمار و باقی موئەسەسەكانی تر، دوایی موئەسەسە بە تەشكیلەو هەیكەلەی وەزیفی مودەرای عامی دێن، پێم وایە مودیری عام، مودیر عامە ئیتر پێویست بەوە ناكات لێرە دەرەجەیەكی خاسی بۆ دابندرێت، هەروەكو رەئیسی موئەسەسە بە تەنها ئەو دەبێت دەرەجەیەكی خاسی هەبێت، ئەمە یەك، دووەم: پێم وایە لە فەقەرەی ٢ دا تەحدیدی سەلاحیات و موهیمەكان بە نیزامی داخلی دادەندرێت، زۆر ڕاستە، بەلام كەلیمەی نیزامی داخلی خاسی ناوێت، خاسەی بۆ چیە؟ چونكە ئەو نیزامە داخلیەی كە موئەسەسە دایدەنێ هەر بۆ خۆیەتی، حەتمەن بۆ موئەسەسەكانی تر نیە، باقی تری ئەو عیبارەتە كە دەڵێت (تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة (أولاً) اعلاه بنظام داخلي خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة) پێم وایە ئەوە كافیە، بۆچی كافیە؟ لەبەرئەوەی ئیتر خۆ مەجلسی ئیدارەی موئەسەسە خۆی شەخسیەتێكی مەعنەویمان دایە، شەخسیەت ئیداری موستەقیلمان دایە، مادام شەخسیەی مەعنەوی و ماددی و ئیداری موستەقیلمان دایە ئەمەنە گەورەیە ئیتر بۆی هەیە نیزامی داخلی بۆ خۆی دابنێت، لە نیزامی داخلی باس لەتەشكیلی موئەسەسەكەی خۆی بكات، باس لە دەمج بكات، باس لە تەعین بكات لە نەقڵ بكات، كە ئێمە ئەو سەلاحیەتە گەورەیەمان دابێتێ، هەروەكو لە قانون دا كاك عونی و ئەوان باشی دەزانن (من يملك أكثر يملك أقل) یشە، یەعنی كە ئەو سەلاحیەتێكی زۆری بە دەست بێت بە تەئكید بۆی سەلاحیەتی كەمتریشی بە دەست هەبێت، لەبەرئەوە پێویست ناكات هەر لە مەجلسی ئیدارەی موئەسەسە لەوێ كافی بێت، چونكە بتوانێ نیزام داخلی بۆ خۆی دیاری بكات، ئەو سەلاحیەتە زۆرەی هەیە و بەو فراوانیە داوماڵەتێ ئیتر پێویست ناكات بۆی باس بكەین چی هەیە بەدوای دا بیكات، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاک ڕۆمیۆ فەرموو.

بەڕێز ڕۆمیۆ حزیران نیسان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە یەکەم دەبێتە (المادة الخامسة) دەمێنێتەوە، دووەم: منیش ئەو تێبینیەم هەیە کەتەنها باسی فرۆکەخانەی هەولێر و فرۆکەخانی سلێمانی کراوە هیچ ئیشارەتێك نەدراوە لە داهاتوو کە من تەئکیدم فرۆکەخانەی تر لە کوردستان دەکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس بۆ ئێوەی بەڕێز، لیژنەی یاسایی لە وەڵامی ئەندامانی پەرلەمان رەئیتان چیە؟ کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

برای بەڕێزمان کاك کریم لە لیژنەی یاسایی لەگەڵمان بوو لە کاتی ئەو گفتوگۆیانە، خۆزگە ئەو کات هاوکاری کرابان و ئیمزای نەکردبا لەسەر راپۆرتەکە، هەرچەندە ئەفکاری نوێ ئێمە بە دەوڵەمەند کردنی پرۆژەکەی دەزانین، دەرەجە خاسە دیارە کە یەك جۆری نیە، هەر مودری عام نیە، چەند جۆرێکی هەیە، مودیری عامیش دەرەجە خاسەیە لە قانون، بۆیە هاتنی بە درەجەی خاسە من با موشکیلەی نازانم حکومەتیش لەوانەیە جوابی هەبێت بۆ ئەو مەسەلەیە، حەزدەکەم ئەوان ڕوونی بکەنەوە، وشەی نیزام خاس هیچ مەبەستێك لە پەنای خاسەکە دا نیە، دەکرێت ئەگەر خاسەکە نەشنووسرێت پێم وانیە هیچ کێشەیەکی تێدا هەبێت، مەبەستمان نیزام بووە، ئەو نیزامەی کە لە ئەنجومەنی وەزیرانەوە پەسەند دەکرێت، بەنیسبەت (تتالف) بکرێتە (تشکل) ئەوە جوان نیە بڵێی (تشکل من التشکیلات) نابێت با وەکو خۆی بمێنێتەوە بە رەئی ئێمە هیچ عەیبی نیە، ئەگەر هەر بیشی گۆڕین دەتوانین بیکەینە (تتکون) ئەمە هەر لوغەویە و شتێکی وا نیە، د.شکریە تێبینیەکانی لەسەر زمانی کوردی بوو، سەرەتا باسی ئەوە کرا کە تێبینیەکان لەسەر نوسخە عەرەبیەکەی بێت، چونکە ئەو دەنگی لەسەر دەدرێت و کوردیەکەی دەسکاری کردنە، بە نیسبەت کاك جمال بۆتانی باسی لەوە کرد ئیستحداثی مودیریات و ئەوانە با باس نەکەین، نەخێر ئێمە لە هەموو یاسایەکان باسی ئەوە کراوە ئیستحداثی مودیریات و شوعەب و ئەقسام دەبێت بە قانون بێت، لێرە لە قانون دەبێت حەقەکەی بداتێ ناکرێت باس نەکرێت، بە نیسبەت قسەکانی کاك عمر هەر باسی ئەو نوقتەیەی کرد کە پێویست ناکات باسی ئیستحداث ئەوانە بکرێت، دەبێت ئەوە باس بکرێت وەکو لە یاسای هەموو وەزارەتەکان باسمان کردووە مودیریات ئەقسام و شوعاب کە لەوێ باس بکرێت لێرەش پێویستە باس بکرێت، کاك جمال باسی مودیریاتی عامە کرد لە مودیریاتی عامە ئێمە ناتوانین لێرە سەڵاحیەت بدەینە موئەسەسە کە بۆی هەیە مودیریەی عامە ئیستحداث بکات، نەخێر ئەوە ئیشی قانونە، مودیریەی عامە گەورەیە و مودیریاتیان پێ دەکرێت، ئەقسامیان پێ دەکرێت شوعابیان پێ

دەكرێت، بەڵام ئەگەر سبەی مەتاری دهۆك دامەزرا دەتوانن تەعدیلێك پێشكەش بكەن و مودیریەی عامەی مەتاری دهۆك ئیزافە بكرێت، بۆ جوابی كاك رۆمیۆ لە داهاتوو ئەگەر هەر پەرەسەندنێكی نوێ هەبوو لە شارەكانی تری كوردستان مەتارێك كرایەوە زۆری تێ ناچێت پێشنیارێك لە حكومەتەوە دێ و تەعدیلی دەكرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

جەنابی وەزیر رەئیتان دەربارەی وشەی خاسە بمێنێ یان نەمێنێت و یان هەر مولاحەزەیەكی رەئیشت هەبێت فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد أمین/ وەزیری هەرێم بۆ كاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێم وایە ئەوە زیاتر مەسەلەیەكی قانونیە، یەعنی ئەگەر هیچ ئەشكال دروست ناكات چۆن لە پرۆژەكە هاتووە من لەسەر زەوقی رەئی برادەران و ئەسڵی پرۆژەكەین، ئێمە تەئیدی ئەو بۆچوونانەی برادەران دەكەین، ئەوەی تریش كە كاك زانا باسی كرد مەسەلەی ئیستحداثی مودیریەت عامەیە، دیارە لە قانونەكانی تریش و هەر بە پێی یاساش نەك لە دەسەڵاتی مونەسەسە، لە دەسەڵاتی وەزارەتیش نیە، هەر كاتێك كە ئیستحداثی بابڵێین مەتارێك كرا ئەو كاتە دەكرێ ئێمە بیهێنینەوە پەرلەمان و هەمواری بكەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

هەندێك لە ئەندامان ئاماژەیان بە یاسای وەزارەتی نەقل كرد، بێگومان یاسای وەزارەتی نەقل لە ماددەی ٥ لەزمنی تەشكیلاتی وەزارەت خاڵی شەشەم و حەفتەم و هەشتەم باسی ئەم یاسایەیە، مونەسەسەی تەیەرانی مەدەنی باس دەكات، مودیریەی عامەی مەتاری هەولێر باس دەكات، مودیریەی عامەی مەتاری سلێمانی باس دەكات، بەڵام دوای دەرچوونی ئەم یاسایە ئەو برگانە لەكاردەكەون و پێویستە یاسایەكە تەعدیل بكرێ، لەبەرئەوەی لەوێ گوتراوە تەیەرانی مەدەنی، ئێمە لێرە كردوومانەتە مەتار، وە مودیری عامەكانیشمان لێرە جێ كردووەتەوە، هەر بۆ ئاگاداری ئەندامانی بەڕێز ئەم یاسایە هەم بە ئەخیر ماددەی یاسایەكە هەموو نەسێكی تر ڕادەوەستێت كە پێچەوانەی ئەو یاسایە بێت، چونكە ئەوە تازە دەرچووەو ئەوەی پێشتر ڕادەگرێت، دواتریش دەبێت لەلایەن حكومەتەوە یان لەلایەن ئەندامانەوە تەعدیلی یاسایەكە بكرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بۆ وشەی دەرەجە خاسە، چەند پێشنیارێك هەبوو کە داوای ئەوەیان کرد لابردرێت، لیژنەی یاسایی و جەنابی وەزیریش پشتگیریان لێ نەکرد، لەبەرئەوە دەیخەینە دەنگدانەوە، کاك کریم نوقتەی نیزامی هەیە فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

نازانم لێرەدا خۆی ناکرێت رەئیسی موئەسەسە دەرجە خاسە بێت، مودیر عامەکەش...... .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئەوە رەجائەن ئەوە نوقتە نیزامی نیە، رەئیە، قسەی خۆت کرد لە وەختی خۆت، دانیشە پەرلەمانتارە بەڕێزەکان گوێیان لە جەنابت گرت، ئێستا رەئی خۆیان دەدەن، بۆ مودیر عامەکان تکایە کێ لەگەڵ ئەوەیە دەرەجە خاسە لابچێت دەستی بەرز بکاتەوە تکایە؟ ٤٢ کەس لەگەڵ ئەوەیە کە دەرەجە خاسە لابردرێت بۆ مودیر عامەکان، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لانەبردرێت وەکو خۆی بمێنێتەوە، ٦ کەس، بە زۆرینەی دەنگ لاچوو دەرەجە خاسەکان، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مادام دەرەجە خاسە لاکەوت دەبێت بڵێین (یدیرها موظف بدرجة مدیر عام) دەبێت ئەو تەعبیرە بنووسرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئەوە رەئی لیژنەی یاسایی و موشتەرەکە؟ باشە بۆ جێگری مودیری عام، مودیر عامتان بە دەرەجە خاسە قەبوڵ نەکرد بۆ جێگرەکەی کێ لەگەڵ ئەوەیە کە دەرەجە خاسە لابچێت بۆمعاونی رەئیسی موئەسەسە، کاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەرەجەی معاونی رەئیسی موئەسەسە دەرەجە خاسەیەو ئیجتهادی ناوێت، ئەگەر بیخەیە دەنگدانەوە لێرە ئەشکالێکی قانونی دروست دەبێت بۆ ئێمە، مەعاونی رەئیسی موئەسەسە دەرەجە خاسەیە لە هەورازی مودیری عامەیە، لەبەرئەوە لەگەڵ ئەوە نەبن دەرەجە خاسە.... .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی منیش پشتگیری ئەو دەکەم کە مەعاونی رەئیسی موئەسەسە ببێتە دەرەجەی خاسە، چونکە کە ئەو نامێنێت یان بە ئیجازە دەچێت حەتمەن دەبێت یەکێك جێگەی بگرێتەوە، باشترە دەرەجە خاسە بێت، یەعنی بۆ؟ ئەشکالێك لەوە دانیە، خۆ مودیری عام نیە، دەتوانێ مودیری عامیش بێت، بەڵام باشترە دەرەجە خاسە بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە مادام بە نیزامی داخلی بەو یاسایە هەموو سەلاحیەتەکانی رەئیسی موئەسەسە کە دەدەینە دەست مەعاونی رەئیسی موئەسەسە، کەواتە لەیەك مستەوای دەرەجەی وەزیفی دابن، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد أمین/وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەبیعی ئەو پرۆژەی کە ئێمە ئێستا موناقەشەی دەکەین، سەرۆکی موئەسەسە بە دەرەجە خاسەیە، شەخسیەتی مەعنەوی هەیە و دەسەڵاتی فەنی و ئیداری و مالی هەیە، بۆیە جێگرەکەشی وەکو برادەران باسیان کرد کە دوو مودیریەتی عامیش سەر بەو موئەسەسەیە، کە وەزیر لەوێ نابێت جێگرەکەی دەبێت بە دەرەجەی خاسە بێت، من پێم خۆشە شتێکی تریش تەوزیح بدەین، یەعنی نەك واردە من پێم وایە هەر واش دەبێت، سەرۆکی موئەسەسەکە بە دەرەجەی وەزیر دەبێت، جێگرەکەی وەکیلی وەزیر دەبێت، مودیریەتی عامەکانیش مودیریەی عام بەڕێوەی دەبات، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك کریم مولاحەزەیەکت هەیە دیارە زۆر بە پەلەی، فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵاهی جەنابی سەرۆك ئێمە لێرە دانیشتووین یاسا دابنێین، پێم خۆشە مەجالمان بدەی ئێمە قسەی بکەین.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕەجانەن ئەوەی دەستی بڵند نەکات مەجالی نادەین، ئەم مەشروعە ماوەیەکی زۆرە لەبەردەستتانە و موناقەشەتان کردووە لە لیجانەکان، لێرە ڕەئی خۆت دەدەی و ئەو بەڕێزانەش تەقیمی ئەو ڕەئیانە دەکەن و ڕەئی خۆیان دەدەن، لێرە نایەن وەکو لیژنەیەکی بچووك دابنیشین دە سەعات موناقەشە بکەین، تکایە بە موختەسەری ڕەئی خۆت بدە، فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ئەوەم کە مەعاونی ڕەئیسی موئەسەسە هەمان دەرەجەی هەبێت، دەرەجەیان وەکو یەکە، لەبەرئەوەی هەمان سەڵاحیەت و هەمان دەسەڵات دەبینن، بەڵام لە مەنسب جیان، ئەو ڕەئیسی موئەسەسەیە، ئەو مەعاونیەتی، لێرەدا لەڕووی یاساییەوە زۆر دروستە کە مەعاونیش هەمان دەرەجەی هەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە لیژنەی یاسایی ئەخیر سیاغەی یاساکە بەو دەقە بخوێننەوە بۆ ئەوەی بیدەینە تەسویت، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە مەعاونی ڕەئیس، نە لەو ماددەیەو نە لەو ماددەیەی پێشتر باسی پلەکەی نەکراوە، بە ڕەئی ئێمە باس بکرێت باشە، بە ڕەئی ئێمەش مودیر عامەکان باس کرا و پلەی ڕەئیسی موئەسەسەش باسکرا کە دەڵێین: (معاون الرئيس يعيين بدرجة خاصة)، لە بەرامبەری بنووسین، ئەو کەلێنە هەیە لە یاسایەکە ئەگەر ڕازی بن؟.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ئێستا ڕەئی لیژنەی یاسایی دەخەینە دەنگدان وەکو ئەوەی ئێستا خوێندیەوە و ڕەئی حکومەتیشە، تکایە ئەوەی لەگەڵیەتی دەستی بەرزبکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە؟ بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، سێ کەس دژیەتی، تکایە ئێستا ماددەکە بە گشتی بخوێننەوە بەو تەعیلاتەی کرا بۆ ئەوەی بخرێتە دەنگدانەوە، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

أولاً/تتكون المؤسسة من التشكيلات الاتية:-

١- رئيس المؤسسة.

٢- معاون الرئيس و يعين بدرجة خاصة.

٣- المديرية العامة لمطار اربيل الدولي ويديرها موظف بدرجة مدير عام.

٤- المديرية العامة لمطار السليمانية الدولي ويديرها موظف بدرجة مدير عام .

٥- الخبراء والمستشارون .

ثانياً/ تحدد مهام وصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة (أولاً) اعلاه بنظام داخلي خاص يصدره مجلس ادارة المؤسسة ولمجلس ادارة المؤسسة استحداث مديريات واقسام وشعب ووحدات جديدة والغائها ودمجها حسب متطلبات العمل وبموافقة الوزير مع مراعاة المصلحة العامة ومصلحة المؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

نوقتەی نیزامی هەیە كاك كریم فەرموو.

بەڕێز كريم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

له برگەی ٥ مەجلسی ئیدارەی مونەسەسە نەخوێندراوە، نازانم وەلا نرا یان نا؟

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

له لیژنەی هاوبەش لادراوە، كاك كریم فەرموو.

بەڕێز كريم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

له (ثانيا) هاتووە و دەڵێت (يصدرها مجلس الادارة)، مەجلسی ئیدارە ئەگەر لادراوە كەواتە نیە، بۆ لە (ثانيا) هاتووە؟

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی جوابی بدەنەوە، كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

مەجلسی ئیدارە لە ماددەیەكی پاشتر هاتووەو باس كراوە و زۆر فراوانە و رەئیس و مەعاونی رەئیس و هەمووانیش دەگرێتەوە، بۆیە لە لیژنەی هاوبەش كە زانیمان ئەوە تیكرارەو جێی خۆی نیە، بۆیە لێرە با لابچێت، برگەی دووەمیش باسی هەموو مونەسەسەكە دەكات، یەعنی پاشان مەجلسی ئیدارە بۆی هەیە ئەو مودیراياتانە دروست بكات و ئەقسام و شوعەب دروست بكات و لاشیان ببات، هیچ تێك گیرانێك نابینم لەگەڵ پێش ئەوەی خۆی.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان ئێستا كۆی ماددەكە دەخەینە دەنگدانەوە كێ لەگەڵە تكایە دەستی بەرزبكاتەوە، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵ دانیە؟ دوو كەس لەگەڵ دانیە، بە زۆرینەی دەنگ وەرگیرا،بۆ ماددەیەكی تر تكایە، كاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی دووەم

ئامانج وئەرك و گرنگیەکانی دەزگا

ماددەی حەوتەم:

ئامانجەکان: دەزگای فڕۆکەخانەکانی شارستانیی هەرێمی کوردستان _عێراق ئامانجی گرتنە ئەستۆی بەرپرسیاریەتی هەمووکاروباری فڕۆکاخانە شارستانیەکان لەهەرێمی کوردستان_عێراقی هەیە، هەروەها بەڕێوەبردن و بەگەڕخستن و گەشەپێدان و بەرزکردنەوەی ئاستی گواستنەوەی ئاسمانی لەلایەنەکانی هۆنەری و بەگەرخستن و ئابووری و رێکخستنی کارگێڕی جوولانەوەی ئاسمانی کارا لە سەرزەوی و لە ئاسمانی فڕۆکەخانەکانی هەرێم، بەجۆرێك ئاستەکانی ئاسایش و سەلامەتی بە پێی پێوانەکانی نێودەولەتی و ناوخۆیی بهێنێتەدی.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرمووو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثانی

أهداف ووظائف ومهام المؤسسة

المادة السابعة:

الاهداف/ تهدف مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق الى تولى مسؤولية جميع شؤون المطارات المدنية فى اقليم كوردستان ـ العراق وادارتها وتشغيلها وتنميتها ورفع مستوى النقل الجوى من النواحى الفنية والتشغيلية والاقتصادية وتنظيم وادارة الحركة الجوية العاملة على الارض وفى أجواء مطارات الاقليم بما يؤمن تحقيق مستويات الامن والسلامة وفقا للمعايير الدولية والمحلية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕەئی لیژنەی هاوبەش فەرمووو کاك رشاد فەرمووو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو ماددەیە هیچ تێبینیەکمان لەسەری نیە هەروەکو خۆی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کێ دەیەوێت ڕەئی بدات لەسەر ئەو ماددەیە دەستان بەرز بکەنەوە؟ کاك جمال فەرمووو.

بەڕێز جمال شمعون ئیلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار دەکەم ئەو ماددەیە دەمج بکرێت لەگەڵ ماددەی دواتر، چونکە ناوەڕۆکی ئەو ماددەیە بەندە بە مهام بە ئاداب ناچێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان تکایە؟ کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ڕامانوایە ئەوە هەروەکو خۆ بمێنێتەوە، بەڵام تێبینیەکی بچووك لەناو داڕشتنەکەی هەیە ئەگەر پێتان باش بێت چاکی بکەینەوە، ئێمە لەبەرئەوەی تەعریفی موئەسەسەمان کردووە، کە گوتمان (تهدف مؤسسة المطارات المدنية......) با بڵێین (تهدف المؤسسة) کافیە، (المطارات المدنية لاقليم كوردستان ـ العراق) ئەوە زیادە، لە خەتی دووەم کە دەڵێت (فی اقليم كوردستان ـ العراق) ببێتە (فی الاقليم) چونکە لە پێشەوە تەعریفی ئیقلیممان کردووە، بۆ جوانکاری نەسەکە هیوادارم دەنگ لەسەر ئەو ئیقتراحە بدرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

نیساب کەمە، دوو نەفەر کەمە لەبەرئەوە ئینتزار دەکەین تاوەکو دێنە ژوورەوە بۆ ئەوەی بخرێتە بەر دەنگدان، زۆر سوپاس.

بۆ ماددەی دواتر، کاك دلێر فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی هەشتەم:

ئەرك و گرنگیەکان

١ـ پەرەپێدانی ناوەندی فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمدا بەشێوەیەکی کاریگەر بەجۆرێك سەلامەتی و ئاسایشی فرۆکەکانی مسۆگەر بکات.

٢ ـ پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریەکانی ئاسمانی دیاریکراو بەلای کەمی بۆ فرۆکەکانی کارا لە شوێنی مانۆڕکردن و ئاسمانی فرۆکەخانەکانی هەرێم:

أـ خزمەتگوزاری چاودێری کردنی فرۆکەخانە

(AERODROME CONTROL SERVICE)

بەوبڕوایەی بەشێکە لە خزمەتگوزاریەکانی جولانەوەی ئاسمانی

(AIR TRAFFIC CONTROL SERVICE)

بـ خزمەتگوزاری زانیاریەکانی گەشت

(FLIGHT INFORMATION SERVICE)

ج- خزمەتگوزاریەکانی ئاگادارکردنەوە (ALERTING SERVICE)

٣- پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریەکانی چاودێریکردنی سەرزەوی (GROUND CONTROL) بۆ فرۆکەو نەفەر هەڵگرەکان و کەسانی کرێکار لە گۆڕەپانی وەستانی فرۆکەکان.

٤- هاندانی وە بەرهێنان لە خزمەتگوزاریەکانی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

٥- توێژینەوەو پێداچوونەوەو تۆمارکردنیان و دانانی پلانەکان بۆ گەشەپێدان و پەرەپێدانی فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمدا.

٦- دابینکردنی سەلامەتی فرۆکەوانی شارستانی لە هەرێمدا بە پێی یاساو پێرەووڕێنماییەکانی ناوخۆو نێودەوڵەتی تایبەت بە کاروباری فرۆکەوانیی شارستانی.

٧-بەکارخستنی بە توانای فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمداو هێنانەدی ئاستی خزمەتگوزاریەکانی گونجاو لەگەڵ پێداویستیەکانی ناوخۆیی ونێودەوڵەتی.

٨- دانانی پلان و سیاسەتەکانی تایبەت بە گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

٩- ئامادەکردن و راهێنان و پەرەپێدانی هێزی کارگەر لەمەیدانی فرۆکەخانەکانی هەرێم.

١٠- رێکخستن وبەرێوەبردنی کەش و هەواوسەرپەرشتیکردنی خزمەتگوزاری و ئاسانکاریەکانی پێویست بۆ جووڵانەوەی کەشتییەوانی ئاسمانی وەکو گەیاندنەکان و چاودێریکردنی ئاسمانی لە ئاسمان و فرۆکەخانەکانی هەرێم بەپێی ئەو دەسەڵاتانەی لەلایەن دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عیراقەوە پێی دراوە.

١١- رێکخستنی پرۆسەکانی بەرێوەبردنی جووڵانەوەی ئاسمانی لە ئاسمان و فرۆکەخانەکانی هەرێم بۆ مسۆگەرکردنی سەلامەتی رەوانەکردنی بەشێوەیەکی خێراو رێكو پێك بەپێی پێوانەکانی نێودەوڵەتیو ناوخۆییو ئەو دەسەڵاتانەی لەلایەن دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق پێی دراوە.

١٢- پێشنیارکردنی دامەزراندنو ئامادەکردنی فرۆکەخانەکانی شارستانی لە هەرێمداو سەرپەرشتیکردنی پرۆسەکانی کارگێڕیو بەگەڕخستنو وەبەرهێنانی.

١٣- مسۆگەرکردنی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی لە ئاسمانو فرۆکەخانەکانی هەرێم.

١٤-دابینکردنی بیناو موڵكو ئامێرو کەرەستەو وێستگەو منارەکانی بەتەلو بێ تەل بۆ فرۆکەخانەکانی هەرێم.

١٥- پشکنینی فرۆکەکان قەدەغەکردنیان لە فڕیندا یان گلدانەوەی هەر بەڵگەنامەیەك پەیوەندی پێیەوە هەبێت بەپێی هەبوونی پێداویستیەکانی ئاسایشو سەلامەتی فرۆکەکەو بەپێی ئەو دەسەڵاتانەی لەلایەن دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراقو دەسەڵاتەکانی هەرێم پێی دراوە.

١٦- هەماهەنگی کردن لەگەڵ لایەنەکانی ناوخۆییو تایبەتمەند بۆ دانانی بەرزەفتکاریو رێڕەوو رێنماییەکانی کە بەپێویستی دەزانێ بۆ پاراستنی ئاسایش لە ئاسمانو فرۆکەخانەکانی هەرێمو مسۆگەرکردنی سەلامەتی فرۆکەکانو یارمەتیدانی فرۆکەوانی (کەشتیەوانی)و رێکخستنی گەیاندنو پەی

پێ بردنی ئاسمانی (ڕادار)، بەپێی ئەو دەسەڵاتانەی لەلایەن دەسەڵاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراقو دەسەڵاتەکانی هەرێم پێی دراوە.

١٧- سەرپەرشتیکردن بەسەرکاروبارەکانی پەیوەندیدار بەسەلامەتی فڕۆکەوانی شارستانی لە ئاسمانو فڕۆکەخانەکانی هەرێمو چاودێریکردنی پابەندبوونی لایەنەکانی تایبەتمەند بەبەرزەفتکاریو ڕێڕەوو ڕێنماییەکانی بەکار بەپێی ئەو دەسەڵاتانەی لەلایەن دەسەڵاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق پێی دراوە.

١٨- گفتوگۆکردن لەگەڵ کۆمپانیاکان بۆ بەکارخستنو بەڕێوەبردنی فڕۆکەخانەکان یان بنیاتنانو بەکرێدانی باڵەخانەو عەمبارو شوێنەکانی ئازادو گۆڕەپانەکان.

١٩- مۆڵەتدانو ڕێگەپێدانی تایبەت بە کردنەوەی نووسینگەی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانیو بریکارەکانی کۆمپانیا فڕۆکەوانیەکانی لە هەرێمدا کاردەکەن،وچاودێریکردنی کارەکانیان بۆ مسۆگەر کردنی پابەندبوونیان بەمەرجەکانی ڕێگەپێدان بەپێی ڕێڕەوەکانی پشت پێ بەستراو.

٢٠- هەماهەنگی کردن لەگەڵ دەسەڵاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ تەواوکردنی ئەم کارانەی خوارەوە بەپێی بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی:-

أ- ئەنجامدانی کاری بەدوادا گەڕان و بەهانا هاتنی ئەو فڕۆکانەی لەناو سنووری هەرێمدا پێویستیان پێی هەیە.

ب- ڕێگە دان بە فێربوون و ڕاهێنان لە سەر فڕۆکەوانی و کارەکانی ئاسمانی لەناو سنووری هەرێمدا.

ج- ئەنجامدانی پرۆسەکانی فێرکردن و ڕاهێنان لە جۆرەها مەیدانەکانی فڕۆکەوانی شارستانی لەناو سنووری هەرێمدا و لەمیانەی کردنەوەی خول و ئەلقەکانی خوێندن و کۆنگرەکان.

د- دانانی ڕێساکانی ئاسمانی و پێڕەوەکانی پەیوەندیدار بە فڕینی فڕۆکەکان و فڕۆکەوانی ئاسمانی و پاراستنی کەسان و سامانی گشتی و تایبەتی لەسەر زەوی و ڕێگای بەکارهێنانی پانتایی ئاسمان لەناو سنووری هەرێمدا.

هـ- پەیوەندیکردن بە ڕێکخراوو دەستەکانی نێو دەوڵەتی و هەرێمایەتیی تایبەتمەند لە مەیدانەکانی فڕۆکەوانی شارستانی.

و- دەرکردنی ڕێگە پێدانی تایبەت بە گەشتەکانی ڕێکخراوو بە ڕێکەوتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی شارستانی ناوخۆ و بیانی کە ئاسمان و فڕۆکەخانەکانی هەرێم بەکاردەهێنن و تۆمارکردنی ئەو ڕێپێدانانە.

ز- دەرکردن و نوێکردنەوەی مۆڵەتەکانی کارایی پیشەکانیان بۆ کارمەندان لەهەندێ پیشەی فڕۆکەوانی شارستانی لە هەرێمدا، وتۆمارکردنی ئەو مۆڵەتانەو چاودێری کردنی پرۆسەکانی نوێکردنەوەیان بەپێی بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

ح- تۆمارکردنی فڕۆکەکانی شارستانی کە دەگەڕێتەوە بۆ کۆمپانیاکانی نیشتمانی سەر بە هەرێم و ئەو ڕێپێدانانەی پەیوەستە بە سەلامەتی بەکارخستن و پاراستنی و تۆمارکردنی ئەو ئەنجامانەی لێیەوە پەیدا دەبن.

٢١- بەشداریکردن لە کۆبوونەوەکانی پەیوەندیدار بە گرێدانی ڕێککەوتنەکانی دووانەو بە کۆمەڵ بۆ خزمەتگوزاریەکانی ئاسمانی لەگەڵ دەسەڵاتەکانی فڕۆکەوانی شارستانی لە دەولەتەکانی دیکەوە، وتۆمارکردنی ئەنجامەکانی لێیەوە پەیدا دەبن، بە جۆرێك خزمەت بە بەرژەوەندی فڕۆکەوانی شارستانی و فڕۆکەخانەکانی هەرێم بگەیەنێ.

٢٢- مسۆگەر کردنی مافەکانی ڕێبواران و گواستنەوەی کالاکان بەپێی یاساو ڕێنماییەکانی ناوخۆیی و نێو دەولەتی.

٢٣- سەرپەرشتیکردنی دامەزراندن و پاراستنی هەموو ناوەندەکانی کە خزمەت بە جوولاَنەوەی ئاسمانی لە فڕۆکەخانەکانی هەرێم دەگەیەنێ.

٢٤- ڕێکخستنی بازاڕی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

٢٥- ئاڵو گۆڕکردنی شارەزایەتی و زانیاریەکان لەگەڵ دەسەلاَتی فڕۆکەوانی شارستانی و دەسەلاَتەکانی فڕۆکەخانەکانی دەوڵەتانی دیکە.

٢٦- ئامادەکردنی دەرخستەکان و نەخشەسازیەکانی تایبەت بە دامەزراندنی ناوەندە نوێیەکانی خزمەت بە جوولاَنەوەی ئاسمانی لە فڕۆکەخانەکانی هەرێم دەگەیەنێ.

٢٧- دابینکردنی هەموو پێداویستییەکانی هونەری و وەگەڕخستن و کارگێڕی و مرۆیی بۆ فڕۆکەخانەکانی هەرێم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثامنة:

الوظائف والمهام

١ ـ تطوير موافق المطارات المدنية فى الاقليم بصورة فاعلة تضمن سلامة وأمن الطائرات فيها.

٢ ـ تقديم خدمات الحركة الجوية المبينة فى الادنى للطائرات العاملة فى منطقة المناورات وأجواء مطارات الاقليم:

أ ـ خدمة مراقبة المطار (AERODROME CONTROL SERVICE) باعتبارها جزاء من خدمات مراقبة الحركة الجوية (AIR TRAFFIC CONTROL SERVICE).

ب ـ خدمات معلومات الرحلة (FLIGHT INFORMATION SERVICE).

ت ـ خدمات التنبيه (ALERTING SERVICE).

٣ ـ تقديم خدمات المراقبة الارضية (GROUND CONTROL) للطائرات والمركبات والاشخاص العاملين فى ساحة وقوف الطائرات.

٤ ـ تشجيع الاستثمار فى خدمات النقل الجوى فى الاقليم.

٥ ـ اجراء البحوث والدراسات وتوثيقها و وضع الخطط لتنمية وتطوير المطارات المدنية فى الاقليم.

٦ ـ تأمين سلامة الطيران المدنى فى الاقليم بموجب القوانين والانظمة والتعليمات المحلية والدولية الخاصة بشؤون الطيران المدنى.

٧ ـ الاستغلال الكفوء للمطارات المدنية فى الاقليم وتحقيق مستوى من الخدمات ينسجم مع المتطلبات المحلية والدولية.

٨ ـ وضع الخطط والسياسات الخاصة بالنقل الجوى فى الاقليم.

٩ ـ تهيئة وتدريب وتطوير القوى العاملة فى مجال مطارات الاقليم.

١٠ ـ تنظيم وادارة الاجواء والاشراف على الخدمات وللتسهيلات الضرورية لحركة الملاحة الجوية كالاتصالات والارصاد الجوية فى أجواء ومطارات الاقليم ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى.

١١ ـ تنظيم عمليات ادارة الحركة الجوية فى أجواء ومطارات الاقليم بما يؤمن سلامتها وانسيابها بشكل سريع ومنظم وفقا للمعايير الدولية والمحلية والصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى.

١٢ ـ اقتراح انشاء وتهيئة واعداد المطارات المدنية فى الاقليم والاشراف على عمليات ادارتها وتشغيلها واستثمارها.

١٣ ـ ضمان حقوق الارتفاق الجوى فى أجواء ومطارات الاقليم.

١٤ ـ تأمين المبانى والاملاك والاجهزة والمعدات والمحطات والمنارات السلكية واللاسلكية لمطارات الاقليم.

١٥ ـ تفتيش الطائرات ومنعها من الطيران أو حجز أية وثائق تتعلق بها وفقا لما تتطلبه الضرورات الامنية وسلامة الطائرة ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى وسلطات الاقليم.

١٦ ـ التنسيق مع الجهات المحلية المختصة لوضع الضوابط والسياقات والتعليمات التى تراها ضرورية لحفظ الامن بأجواء ومطارات الاقليم وضمان سلامة الطائرات والمساعدات الملاحية ونظم الاتصالات والاستطلاع الجوى (الرادار) ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى وسلطات الاقليم.

١٧ ـ الاشراف على الشؤون المتعلقة بسلامة الطيران المدنى فى أجواء ومطارات الاقليم ومراقبة التزام الجهات المختصة بالضوابط والسياقات والتعليمات النافذة ووفقا للصلاحيات المخولة لها من سلطة الطيران المدنى العراقى.

١٨ ـ التفاوض مع الشركات لتشغيل وادارة المطارات أو انشاء وتأجير الابنية والمخازن والمناطق الحرة والساحات.

١٩ ـ منح الاجازات والتصاريح الخاصة بفتح مكاتب شركات الطيران ووكلاء شركات الطيران العاملة فى الاقليم ومراقبة أعمالها لضمان التزامها بشروط الترخيص ووفقا للسياقات المعتمدة.

٢٠ ـ التنسيق مع سلطة الطيران المدنى العراقى لانجاز الاعمال التالية ووفقا للضوابط والتعليمات الدولية والمحلية:

أ ـ القيام بأعمال البحث والانقاذ للطائرات التى بحاجة لها ضمن حدود الاقليم.

ب ـ منح تراخيص مزاولة التعليم والتدريب على الطيران والاعمال الجوية ضمن حدود الاقليم.

ج ـ القيام بعمليات التعليم والتدريب ضمن حدود الاقليم فى مختلف مجالات الطيران المدنى من خلال اقامة دورات أو حلقات دراسية أو مؤتمرات.

د ـ وضع قواعد الجوى والانظمة المتعلقة بتحليق الطائرات والملاحة الجوية وحماية الاشخاص والممتلكات العامة والخاصة على السطح وطريقة استخدام الفضاء الجوى ضمن حدود الاقليم.

هـ ـ الاتصال بالمنظمات والهيئات الدولية والاقليمية المختصة فى مجالات الطيران المدنى.

و ـ اصدار التصاريح الخاصة بالرحلات المنتظمة والعارضة لشركات الطيران المدنى المحلية والاجنبية المستخدمة لاجواء ومطارات الاقليم وتوثيق تلك التصاريح.

ز ـ اصدار وتجديد اجازات ممارسة المهنة للعاملين فى بعض مهن الطيران المدنى فى الاقليم وتوثيق تلك الاجازات ومراقبة عمليات تجديدها وفقا للضوابط والتعليمات الدولية والمحلية.

ح ـ تسجيل الطائرات المدنية العائدة للشركات الوطنية التابعة للاقليم والتراخيص المتعلقة بسلامة تشغيلها وصيانتها وتوثيق النتائج المترتبة على ذالك.

٢١ ـ المشاركة فى الاجتماعات المتعلقة بعقد الاتفاقيات الثنائية والجماعية لخدمات النقل الجوى مع سلطات الطيران المدنى فى الدول الاخرى وتوثيق النتائج المترتبة على ذالك وبما يخدم مصلحة الطيران المدنى ومطارات الاقليم.

٢٢ ـ ضمان حقوق المسافرين ونقل البضائع وفقا للقوانين والتعليمات المحلية والدولية.

٢٣ ـ الاشراف على انشاء وصيانة كافة المرافق التى تخدم الحركة الجوية فى مطارات الاقليم.

٢٤ ـ تنظيم سوق النقل الجوى فى الاقليم.

٢٥ ـ تبادل الخبرات والمعلومات مع سلطات الطيران المدنى وسلطات المطارات فى الدول الاخرى.

٢٦ ـ اعداد الكشوفات والتصاميم الخاصة بانشاء مرافق جديدة تخدم الحركة الجوية فى مطارات الاقليم.

٢٧ ـ تأمين كافة الاحتياجات والمستلزمات الفنية والتشغيلية والادارية والبشرية لمطارات الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

رەئى ليژنەى هاوبەش تكايە؟ فەرموو كاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

فيما يتعلق بالمادة الثامنة والتي ستصبح المادة السابعة نقترح اعادة صياغة مقدمة المادة بشكل الاتي:

المادة الثامنة: تتولى المؤسسة الوظائف والمهام الآتية :-

ثم اعادة كتابة كافة الفقرات الواردة في المشروع كما هي .

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، ئێستا ئەو بەڕێزانەی كە دەیانەوێت قسەی لەسەر بكەن، دەستیان بەرز بكەنەوە بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، با ئەمەش تەواو بێت پاشان دێینەوە سەر ئەوە، تكایە وریا بن ئەوەی ناوی نەنووسراوە با ناوی بنووسین، تكایە ئەوانەی چوونەتە دەرەوە بێنەوە، چونكە نیساب نامێنێت بۆ دەنگدان با وەكو ماددەكەی ترمان لێ نەیەت، رمزیە خان فەرموو.

بەڕێز رمزیە أحمد رشید:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەڤە خاڵە چوارەم دەڵێت: تشجیع الاستثمار في خدمات النقل الجویة في الاقلیم، ئەگەر دوو كەلیمەی تر، تشجیع الاستثمار في خدمات النقل الجویة و فتح مطارات جدیدة في الاقلیم، چونكە موحەفازات وەكو دهۆكی هەتا هەنوكە مەتاری لێ نیە، یەعنی مەتار ئەبێ ئەوە كە نفێژشتە سلێمانی و ئەربیلی.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك محمد رفعەت فەرموو.

بەڕێز محمد رفعت عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێشنیار ئەكەم برگەی یەك بەم شێوەیە بێت: تطویر المطارات المدنیة في الاقلیم بصورة فعالة لتضمین سلامة و امن الطائرات فیها، ئەوە یەك، برگەی شەش بە رەئی من لەگەڵ برگەی ١٧ وەكو یەكە، باسی سەلامەتی تەیەرانی مەدەنی ئەكات، لەبەر ئەوە بكرێت بە یەك و دەمج بكرێت یاخود بكرێن بە یەك ماددە، برگەی حەوت، من پێشنیار دەكەم كە بەم شێوەیە بنووسرێتەوە، لە جیاتی ئەوەی كە نووسراوە: استغلال الكفوء في المطارات المدنیة في الاقلیم و تحقیق مستوى من الخدمات ینسجم مع المتطلبات المحلیة و الدولیة، بەم شێوەیە بنووسرێتەوە: تقدیم الخدمات في المطارات المدنیة في الاقلیم بحیث ینسجم مع المتطلبات المحلیة و الدولیة، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، فەرموو نازناز خان.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە برگەی هەشت، دانانی پلان و سیاسەتەكانی تایبەت بە گواستنەوەی ئاسمانی لەهەرێمدا، تەصەور دەكەم دانانی سیاسەت و پلان، ئەركی وەزارەت بێ نەك دەزگاكە، لەگەڵ ئەوەشدا كە لە زۆر جێگا دووبارە بوونەوە هەیە، بۆ نموونە لە فەقەرەی دە، كە هی بیستە لەگەڵ فەقەرەی ٢٢ یەك دەگرێتەوە، - مسۆگەر كردنی مافەكانی رێبواران و گواستنەوەی كاڵاكان بەپێی یاساو رێنماییەكانی ناوخۆیی و نێو دەوڵەتی، لەگەڵ (ب)ی بیستەكە، - دانانی رێساكانی ئاسمانی و پێڕەوەكانی پەیوەندیدار بە فڕینی فڕۆكەكان و فڕۆكەوانی ئاسمانی

و پاراستنی کەسان و سامانی گشتی، دووبارە بوویتەوە، هەر ئەو (د)ە بمێنێ کافیە، ئەوەی ٢٢ لابردرێ، تەنها ماف بێتە لای کەسان، پاراستنی مافی کەسان، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە نیسبەت خاڵی دوو: (أ و ب و ت) کە ناوی بە ئینگلیزیەکەی بە کامیلی هاتووە، ئێمە لە تەعریفەکەدا کە ناوی مونەزەمەی تەیەرانی دەولی هات، تەنها بە پیتی یەکەمی ئینگلیزی ناوەکانمان هێنا کە i.c.a.o، کە من پێم وایە لێرەش هەر زەروورەت نیە بەکار بێنین ناوەکانیان، یان بە حروفی یەکەم، یان هەر ئەصڵەن لابردرێ، چونکە هیچ هینەکی نیە و بە زەرووریەتی نازانم، خاصەتەن لە عەرەبیەکەی، (ب)یش ، الخدمات عن معلومات الرحلة، باشترە بە عەرەبیەکەی، چونکە الخدمات عن معلومات الرحلة، هیچ مەعنایەك ناگەیێ، خدمات عن معلومات الرحلة، ئەو نوقتەی (ه) هەشتەم، وەکو د.نازناز باسی کرد، منیش پشتگیری ئەو دەکەم، ئەوە لە دەسەڵاتی وەزارەتە، بەڵام ئەتوانی موشارەکە بکات، ئەگەر مەسەلە موشارەکە بێت ئەوە شتێکی ترە، بەڵام: وضع الخطط و السياسات، ئەوە لە دەسەڵاتی وەزارەتە و وەزارەتیش لەگەڵ ئەنجومەنی وەزیران ئەیکات، بۆیە ئەتوانێ، ئەگەر هەر بە زەروورەیەتی بزانێ، مشاركة وضع الخطط، یان هەر پێویست ناکات، لەگەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك جمال بۆتانی فەرموو.

بەڕێز جمال یوسف بۆتانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خاڵی بیستەم بە نیسبەت تەدریبەوە، القيام بعمليات التدريب و التعليم ضمن حدود الاقليم، بە ڕەئی من ئەگەر ئەوە ئیزافە بکرێت، بالتنسيق مع مؤسسة الطيران المدني، ئێستا مەتارێکی زیراعیمان هەیە لە سلێمانی، ڕەنگە ئیشکالات دروست بێت کە مەتاری مەدەنی لەگەڵ مەتاری زیراعی، مەسەلەن بۆ میسال بڵێم لە شارەزوور، ئەو تەنسیقە هەبێ بەڕای من زەروورە ئەو فەقەرە ئیزافە بکرێ، خاڵی ٢٢، ضمان حقوق المسافرين و نقل البضائع، بە ڕەئی من: ضمان حقوق المسافرين و بضائعهم، یەعنی زەمانێك هەبێ بۆ ئەوانەی کە شتەکانیان دەفەوتێت، زۆر جار لە مەتاراتی ئێمە کەل و پەلەکانیان ئەفەوتێ، حەقە زەمانێك بۆ ئەمەش هەبێ، نوقتەیەکی تر وەکو مولاحەزە نازانم وەزارەت باشتر بزانێ یاخود ئەوانەی لە مەتاراتن، چ دەستوور ڕێگامان پێ دەدا کە ئێمە بیکەین، تطوير مطارت الاقليم وفقآ للدستور، یەعنی دەستووری عێراقی چ ڕێگامان پێ دەدا ئەوە بکەین؟، خاڵی دووەم: تقديم خدمات للحركة الجوية المبينة في الادنى، بە ڕەئی من ئەو صیاغەیە صیاغەیەکی زۆر ڕەکیکە، حەقە بگۆڕدرێ و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك عبدالرحمان فەرمووو.

بەڕێز عبدالرحمن اسماعيل سليم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من تێبينيم هەيە لەسەر ماددەی هەشت لە خاڵی ٢٢ ئەوەی كە دەڵێ: ضمان حقوق المسافرين و نقل البضائع، ئەم حقوقە چۆن تەزمين دەكرێت؟، زۆر جار وابووە لە مەتاری هەولێر موسافر هاتووە لە وەختی خۆی كە بڕواتن، دەبینێ تەيارە نەهاتيە يان ئيشكالەك روويدا، لێرە ئەبێ شتێك ديار بكرێت، تەئمين مەحل ئيقامە و لە حالەتی ديكە بەزائيعەكە يان شتەكەی بزر دەبێت، دەبێ ئەوەش تەعويز بكرێت، يەعنی فەرمبوو بكرێت، ئەم دوو شتە لێرەدا ديار بكرێت زۆر باشە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

د.شوكريە فەرمووو.

بەڕێز د.شكريە رسول ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من دوو تێبينيم هەيە، يەكەم، من پێم باشە خاڵی ٦ و ١١ كە باسی تەئمينی سەلامە دەكات، يەك بخرێت، هەروەها پرسيارێكيشم هەيە لە بەڕێزان، لە خاڵی ١٠ و ١٦ كە باسی حەرەكەی مەلاحەی جەوی ئەكات، ئێمە لە كوردستاندا كوا مەلاحەی جەويمان هەيە؟ يان من تێنەگەيشتووم يان حەزدەكەم بۆم روون بكەنەوە بە راستی، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كاك جمال قاسم فەرمووو.

بەڕێز جمال محمد قاسم :

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من تەنها تێبينيم لەسەر خاڵی دووەم هەيە، ئەوەی كە د.ناصح باسی كرد، بە عەكسەوە من ئەڵێم زەروورية لێرە بێ، چونكە ئەو كەليماتانە كەليماتی مەعمولين و لەناو مەتاردا بەكار دێت، دووەم : رەخنەم لە لێژنەی ياسايی هەيە بەراستی، ئەگەر جەنابتان شارەزايی لوغەوی لوغەتێكی ترتان نەبێ، حەقە ئيعتيباری وجهەت نەزەری برادەرێكی تر بكەن، عادەتەن لە ئينگليزيدا (abbreviation) بەكار نايەت، يەعنی ئيختيصار بەكار نايەت هەتا بۆ يەكەم جار كەليماتەكان بە كاميلی بنووسيت، ئينجا دوای ئەوە ئەتوانيت ئيختيصار بنووسيت، لەبەر ئەوە حەز دەكەم ئەو ماددەی يەكەيە كە ئێمە عادەتەن كە ياسايەك ئەنووسين، ياسايەكە با موتەكاميل بێ لە هەموو رووەكەوە، بە تايبەتی ئەگەر كەليماتی ئينگليزی تێدا بێت، قەی چی ئەكات با ئەوەش رێك و پێك بێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لێژنەی یاسایی ڕەئیتان دەربارەی ئەو پرسیارانەی كە كراوە، تكایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

خۆزگە جەنابی وەزیر لێرە بایە زۆر لە مەسەلەكان ئیختیصاصین و پەیوەندیان بەوییەوە هەیە، دەتوانن ڕوونكردنەوەی زیاتر لەسەر بدەن، ئەوەندەی من دەمەوێ تەوزیحی بكەم، مەسەلەی كردنەوەی مەتاراتی نوێ لە هەرێمی كوردستان، لەوانەیە لە دەسەڵاتی مونەسەسەیەك نەبێت و كارێكی گەورەترە لەوە، چونكە دەبێتە مودیریەتێكی عامە، یەعنی ئیشێكی گەورترە لەوەی كە ئەنجومەنی وەزیران یان وەزیر یان وەزارەتی پەیوەندیدار ئەو ئیشە دەكات، نەك مونەسەسە وەك یەكێك پێشنیاری كرد، ئەو خاڵانەی كە نازناز خان باسی كرد، دەڵێ وەكو یەكن، لە ڕاستیدا لێك جیاوازن، خاڵی (د) لەگەڵ ٢٢، من زۆر دیقەتم دا و تەماشا دەكەم لێك جیاوازن و پەیوەندیان بە یەكترییەوە نیە و ناكرێ بە یەكەوە كۆ بكرێنەوە، بە نیسبەت ئەوەی كاك د.ناصح فەرمووی ئەوەی ترتان بۆ حەرفەكان خوێندەوە و ئەوەی ترتان بە ئینگلیزی خوێندەوە، ئەوە مولەخەصی ئیتیفاقیەكی نێودەوڵەتیە و ئەوەش عەمەلیەكی ناو مەتارە، تەقریبەن فەرقێكی هەبوو، هیچ مانیع نیە ئەگەر ئەویش بنووسرێ، ئەوانی ئەهلی ئیختیصاصن، چۆنیان پێ باشە دەكرێ، بەڵام ئەوەی ئێستاش هەیە هیچ موشكیلەی تێدا نیە لە ڕووی قانونیەوە، كاك جەمال فەرمووی (ج) لە فەقەرە (٢٠) ئەبوایە بە تەنسیق بێ، ئاگای لێ بێ (ج) بەشێكە لە فەقەرە (٢٠)، فەقەرە (٢٠) بە تنسیق دەست پێ دەكات، التنسیق مع سلطة الطیران المدني العراقي، ئەوجا تەدریب و تەعلیم و شت دەكرێت، ئەوە هەیە و تەنسیقەكە لە جێی خۆیەتی، ئەوە لە ڕووی زمانەوانیەوە (في الادنی) بكرێتە (ادناه) باشترە لە خاڵی ٢، تقدیم خدمات الحركة الجویة المبینة ادناه، للطائرات العاملة، لە ڕووی زمانەوانیەوە جوانترە لەوەی كە بڵێین في الادنی، منیش پشتگیری لێ دەكەم، سەبارەت بەوەی كە كاك عبدالرحمان و چەند برادەرێك باسی زەمانی مومتەلەكات و كەل و پەلی هاوڵاتیانیان كرد، كە بخرێتە ناو برگەی ٢٢، منیش پێم وایە پێشنیارێكی باشە، هەرچەندە (حقوق المسافرین) شتێكی گشتیە و كە وتت (حقوق المسافرین) هەمووی دەگرێتەوە، (بضائع) هەر نەقل نەبێت، پاراستنیشی، تەبعەن مەسئولیەتی ناقل لە قانون مەشهورە، مەسئولیەتی ناقل، یەعنی گواستنەوەی لە شوێنی دیاری كراو و فەوتانی و هەر چی بەسەر بێت مەسئولیەتەكە لەسەر ناقلە، ئەوە لە قانون وازیحە، ئەگەر تەوزیحی زیاتریش نەنووسین مەتار ناتوانێت لەو مەسئولیەتە دەربچێ و بڵێ وەڵا من ناتوانم تەعویزی بكەمەوە، دەیگرێتەوە، (ضمان حقوق المسافرین و نقل البضائع) دەیگرێتەوە، ئەگەر هات و لەو ڕێیە و ئەو كەل و پەل و ئەشیایانە هەرچی بەسەر هات، مەسئولیەتی مەتارە و دەیگرێتەوە، پێم وایە خاڵەكە دەستكاریش نەكرێ زۆر باشە، سوپاستان دەكەم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ئێستا لەسەر وەڵامەكانی لیژنەی یاسایی، چەند كەس ئەیەوێت قسە بكات ناویان دەنووسین، نوقتەی نیزامی كاك د.ناصح.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بۆ میسال من و د.نازناز مولاحەزەمان لەسەر خاڵی هەشتەم هەبوو، ئەصڵەن وەڵامی ئێمەی نەداوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

نوقتەی نیزامی فەرموو.

بەڕێز محمد رفعت عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من مولاحەزاتم لەسەر چەند بڕگەیەك دەربڕی و هیچ وەڵامم وەرنەگرتەوە، هی یەكەم وتم هینی تەزمین، بڕگەی شەش لەگەڵ ١٧ باسی سەلامەتی تەیەرانی مەدەنی ئەكات، بكرێت بە یەك، لە بڕگەی ٧ وتم دابڕێژرێتەوە بەم شێوەیە: تقديم الخدمات في المطارات المدنية في الاقليم بحيث ينسجم مع المتطلبات المحلية و الدولية، جوابم وەرنەگرتەوە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لیژنەی قانونی وەڵامی ئەو پرسیارانە بدەنەوە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەوانە پێشنیارن و دەبێ چەند ئەندامێكی تر پشتگیری بكات بۆ ئەوەی ئێمە پێویست بەوە بكات جوابی بدەینەوە، هەر بەڕێزێك خاڵێكی پێشنیار كرد ئەوە پێشنیارە، دەبێ پشتیوانی لێ بكرێ لە لایەن ئەندامانی پەرلەمانەوە، ئینجا ئێمە گفتوگۆ و موناقەشەی لەسەر دەكەین، بەڵام یەك ئەندام نا، سەبارەت بەو خاڵەی هەشتەم كە دوو ئەندامی بەڕێز : وضع الخطط و السياسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقليم، ئەوە رەئی ئەندامانی پەرلەمانە، دەكرێ بخرێتە تەصویت، ئایا ئەوە دەسەڵاتی مونەسەسەیە بەتەنێ یان گەورەترە لە مونەسەسە؟

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی سێ كەس لەسەر خاڵی هەشت قسەیان كرد، لە جیاتی :وضع الخطط، ئیشارەتێك هەبوو، موساهەمە بوو یا شتێكی تر، موشارەكە بێت، رەئیتان لەو خاڵە ئەگەر روون بێت تكایە، كاك رەشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

فەقەرەی هەشت: وضع الخطط و السیاسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقلیم، ئەو موئەسەسەیە بە تەعلیماتێکی تایبەتی هەیە، بۆی هەیە خوتەی خۆی دابرێژێ و سنەویە و ساڵ بە ساڵ بیگۆرێت، پاش ئەوەی موصادەقەی وەزیری لەسەر دەکرێ، ئەگەر پێویستی بکات دەینێرنە ئەنجومەنی وەزیران، ئەدی خوتە و سیاسات ئەوە کێ دایدەرێژێ؟، هەر ئەو موئەسەسە دایدەرێژێ، بە پێی ئەو دەسەڵاتەی کە داوێتی، من پێشنیار دەکەم وەکو خۆی بمێنێتەوە و ج عەیبی نیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، من بۆیانم نووسی کە بە نووسراو بۆمان بنووسن و بۆیان بخوێنینەوە، بە پێی پرۆتۆکۆڵ تەنها وەزیر بۆی هەیە لەناو صالەی پەرلەمان وەڵام بداتەوە، من بە نووسراو بۆیانم نووسی، ئەگەر مولاحەزەیەکیان هەیە بنووسن، لیژنەی یاسایی ئەیخوێنێتەوە، فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە خاڵی شەش بەڕێزان، ئەو قسانەی کە دەڵێین: تأمین سلامة الطیران المدني في الاقلیم بموجب القوانین و الانظمة و التعلیمات المحلیة و الدولیة الخاصة بشؤون الطیران المدني، ئەوە (تأمین سلامة الطیران) واتا ئەوە یەکێکە لە ئەرکەکانی و پێویستە تەئمینی بکات، باسی مەهامە ئەو مەوزوعە، ئەو ماددەیەی ئێمە باسی مەهام ئەکات، واتە ئەرکی خۆیەتی، بەڵام خاڵی ١٧ دیارە بەڕێزێك پێشنیاری کرد و وتی تێکەڵ بکرێت، خاڵی ١٧ دەڵێت ئیشراف کردنی ئەو تەئمینە، ئەوەی تر تەئمین کردنە، ئەوە الاشراف علی الشؤون المتعلقة بسلامة الطیران المدني في اجواء مطارات الاقلیم، دوو کاری لێك جیان و ناکرێ تێکەڵاو بکرێت، سەبارەت بە خاڵی هەشت کە چەند ئەندامێك باسی ئەکەن، من پێشنیار دەکەم لە جیاتی (وضع الخطط) بیکەینە (اقتراح الخطط و السیاسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقلیم)، ئەگەر پێمان وایە کە دانانی خوتەت و سیاساتی ئیشی وان نیە، لە هەموو وەزارەتەکانیش وامان داناوە، یەعنی وەزارەت بە تەنها نەیتوانیوە خوتەت و سیاسات دابنێ، لێرە مەشروعەکە هی ئەوان بێ، پێویستی بە موصادەقە هەبێ، جا ج لە وەزارەت ئەگەر صلاحیاتی هەبێ و ج لە ئەنجومەنی وەزیران بکرێتە ئیقتیراح الخطط و السیاسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقلیم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

زۆر سوپاس، چەند ماددەیەکی پێشترمان لەبەر کەمی نیصاب تەئجیل کرد، خوێندرانەوەش بە ئاخیر صیغەی، ماددەی حەوت، تکایە لیژنەی یاسایی ئاخیر صیغەی بخوێننەوە بۆ ئەوەی دەنگی لێ بدەین، تکایە کەس نەچێتە دەرەوە.

بەرێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەرێز سەرۆكى ئەنجومەن.

ماددەكە دەبێتە ماددەى شەش:

المادة السادسة:

اولآ: تتكون المؤسسة من التشكيلات الاتية:

١-رئيس المؤسسة.

٢-معاون الرئيس و يعين بدرجة خاصة.

ئەوە نيە؟ بەڵێ ببورن، المادة السابعة:

تهدف المؤسسة الى تولى مسؤولية جميع شؤون المطارات المدنية في الاقليم و، ادارتها و تشغيلها و تنميتها و رفع مستوى النقل الجوي من النواحي الفنية و التشغيلية و الاقتصادية و تنظيم و ادارة الحركة الجوية العاملة على ارض و في اجواء مطارات الاقليم، بما يؤمن تحقيق مستويات الامن و السلامة وفقآ للمعايير الدولية و المحلية.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بەرێزان ئەوە موناقەشە كرا، ئێستا كێ لەگەڵ ئەوەيە كە ئەو ماددەيە پەسند بكرێ دەستتان بەرز بكەن تكايە، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵدا نيە؟ بە كۆى دەنگ ئەو ماددەيە پەسند كرا، ئێستا ئەڕۆين بۆ دەنگدان لەسەر ماددەى تر كە گفتوگۆى لەسەر كرا و، لەگەڵ ئەوەى كە خاڵى هەشت بە ئيزافەى ئێستا، لێژنەى ياسايى دەربارەى خاڵى هەشت، جارێكى تر بۆمان بخوێننەوە.

بەرێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەرێز سەرۆكى ئەنجومەن.

دوو گۆڕانكارى هەيە، لە خاڵى دوو: (في الادنى) دەكرێتە (ادناه)، لە خاڵى هەشت (وضع) لائەدرێت و دەنووسرێتە (اقتراح الخطط و السياسات الخاصة بالنقل الجوي في الاقليم)، بڕگەكانى تر وەكو خۆيان دەمێنێتەوە.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى):

بەرێزان بەو گۆڕانكاريەى كە كرا و گوێتان لێ بوو، ئێستا كێ لەگەڵ ئەو ماددەيەيە هەمووى پەسند بكرێت تكايە؟، دەستى بەرز بكاتەوە؟، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵدا نيە؟ بە كۆى دەنگ پەسند كرا، تكايە بۆ ماددەيەكى تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی سێیەم

ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا

ماددەی نۆیەم:

ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا لەمانەی خوارەوە پێکدێت:

١- سەرۆکی دەزگا. سەرۆك

٢- یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا. جێگری سەرۆك

٣- بەڕێوەبەری گشتی فڕۆکەخانەی هەولێری نێو دەوڵەتی ئەندام

٤- بەڕێوەبەری گشتی فڕۆکەخانەی سلێمانی نێو دەوڵەتی ئەندام

٥- شارەزاو ڕاوێژکاران لە مەیدانی فڕۆکەوانی شارستانی ئەوانەی بە فەرمی و بەشێوەیەکی بەردەوام دادەمەزرێن یان لە ڕێگەی گرێبەست لەسەر پێشنیاری سەرۆکی دەزگا و بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێت. ئەندام

٦- بەڕێوەبەری کاروباری یاسایی ئەندام

٧- ئەندامێك یان زیاتر لە ناوەوە یان دەرەوەی دەزگا، سەرۆکی دەزگا بە پێویستی دەزانێ ئامادە بێت لە دانیشتنەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا و بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێت.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثالث

مجلس ادارة المؤسسة

المادة التاسعة: يشكل مجلس ادارة المؤسسة من:

١-رئيس المؤسسة رئيساً

٢-معاون رئيس المؤسسة معاوناً للرئيس

٣-مدير عام مطار اربيل الدولي عضواً

٤- مدير عام مطار سليمانية الدولي عضواً

٥-الخبراء و المستشارين في مجال الطيران المدني الذين يتم تعينهم رسمياً بشكل دائمي او عن طريق التعاقد بناءاً على اقتراح رئيس المؤسسة دون ان يكون لهم حق التصويت اعضاء

٦-مدير الشؤون القانونية عضواً

٧-عضو او اكثر من داخل او خارج المؤسسة، يراه رئيس المؤسسة ضرورياً لامور جلسات مجلس ادارة المؤسسة، دون ان يكون لهم حق التصويت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕەئی لیژنەی هاوبەش تكایە.

بەڕێز ڕشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

فیما یتعلق بالمادة التاسعة، ستصبح المادة الثامنة، لا توجد اية ملاحظات علیها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

تكایە كێ ئەیەوێ قسە بكات دەستی بەرز بكاتەوە بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، ڕێزدار د.نوری فەرموو كەرەم بكە.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

سەبارەت بە بڕگەی پێنج، هەندێك تێبینیم هەیە، بنووسین: عدد من الخبراء و المستشارین في مجال الطیران المدني، لا یزید عددهم عن خمسة، یتم تعینهم بشكل دائمي او عن طریق التعاقد، باقتراح من رئیس المؤسسة، دون ان یكون لهم حق التصویت، چونكە ناكرێت ژمارەی ئەو پسپۆڕانە بە دەست نیشان كراوی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕێزدار كاك هیوا فەرموو.

بەڕێز هیوا صابر احمد:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تێبینی من لەسەر بڕگەی ٣ و ٤، من وا بەباش دەزانم ئەم یاسایەی ئێمە داهاتوویەكی دوورمان لەبەر چاو بێت، دیاری نەكەین بەڕێوەبەری گشتی فڕۆكەخانەی هەولێری نێودەوڵەتی و سلێمانی، بڵێین بەڕێوەبەری گشتی فڕۆكەخانە نێودەوڵەتیەكانی هەرێم، كێ ئەڵێ ئێمە لە داهاتوودا لە دهۆكدا، لە كەركووكدا لە داهاتوودا نامانبێت؟ ، ئینشاء الله لە ئەوێش ئەمانبێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ڕێزدار د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێم وایە بەشێوەیەكی یاسایی، هەر ئەندامێك لە دەزگایەكدا، لە ئەنجومەنێكدا ئەندام بێت، حەقی دەنگدانی هەیە، بەراستی من تێناگەم بۆ چی دەنگدان بە نیسبەت خەبیرەكانەوە و موستەشارەكانەوە ئەندامیشن، بەڵام لە هەمان كاتدا مافی دەنگدانیان نیە، من تێناگەم بۆچی؟، مادام وایە بكرێن بە ئەندام، خۆ ئەتوانن، یا سوودیان لێ وەربگرن و با نەبن بە ئەندام، چونكە كە ئەندام بوو، لە هەموو دەزگایەكدا

که تۆ ئەندام بووی تێدا، مافی دەنگدانیشت هەیە، حەقی تەنها ئەوەت نیە راو و بۆچوونی خۆشی هەبێ و حەقی دەنگدانیشی هەیە مادام ئەندامە، لەگەڵ رێز و سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکوکی):

ڕێزدار محمد فەرەج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم باشە ئەو مونەسەسەی فرۆکەخانە، ئێمە لەو هەرێمەی کوردستانە خەڵك بۆچی روومان تێدەکات؟، چ مەبەستێتی روومان تێ بکات؟، مەبەستی تیجاریە؟ سیاحیە؟ ئەبێ ئێمە لێرە شتێك زیاد بکەین بە قەناعەتی من، مومەسیلی وەزارەتی سیاحە، هی وەزارەتی مالی بۆ ئەو رسومات و ئەو شتانەی کە هەیتی ببێ و وەزارەتی تیجارە، چونکە ئێمە لەسەر بەحر نین، بەریش بۆ ئێمە گرانە، میلاحەی جەوی بۆ نەقڵ وا بزانم دەستی پێکردووە لە کوردستانیش، کۆمەڵێ شتیش هەیە پەیوەندی هەیە بە وەزارەتی تیجارە و ئەوانە، ئەوە وەکو ئەو مەجلیسە ئیستیشاریانە وایە کە لە وەزارەتەکانە، یەعنی پەیوەندی بە هەر جیهەتێکەوە هەبێت ئەو جیهەتە ببێت باشە، وەکو ئەندام، بەڵام ئیتر موستەشار و شت بە پێی گۆڕان و گونجاو ئەکرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار گەلاوێژ خان فەرموو.

بەڕێز گەلاوێژ شابا ججی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش خاڵی یەکەم هەمان تێبینی کاك د.نوری بوو، پشتگیری لێ دەکەم، کە لە وەزارەتەکان بە چوار موستەشار تەحدید کراوە، وەلەو لێرە خۆی وتی پێنج، یەکەم : ئایا پێویستی پێیەتی یان نا؟ لە وەزارەتەکان ئێمە موستەشارمان داناوە، بە هەمان شێوە خاڵی ٧ کە دەڵێ: عضو او اکثر من داخل، ئەوەش تەحدید نەکراوە، تەحدید بکرێ یەك تا چەند ئەندام؟، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس بۆ جەنابتان، لێژنەی یاسایی رەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە پێشنیارەکەی کاك د.نوری، دیاریکردنی ژمارەی خەبیر و موستەشارەکان واریدە ئێمە لە یاسای وەزارەتەکانی تریش ژمارەمان دیاری کردووە، دەکرێ کراوە نەبێ بەو شێوەیە، مەگەر کاری مونەسەسەکە وا بخوازێ، ئەوەش پسپۆری خۆیانە و دەتوانن وا بنووسن، ئەگەر ئەوها بێ، دەنا دیاری کردنی ژمارەی شتێکی باشترە و نەك بە موتڵەقی بێت وەکو پێشنیارەکە، سەبارەت بە پێشنیارەکەی کاك هیوا لە جیاتی

نووسینی هەردوو مودیر عامی مەتاری هەولێر و سلێمانی بە شێوەیەکی گشتی بنووسرێ، مودیر عامی مەتارەکانی هەرێمی کوردستان، ئەوەش هەر واریدە، هەر وەکو خۆشی بمێنێتەوە ئیعتیادیە، هەر مەتارەی دروست بوو ئەتوانین فەقەرەیەك زیاد بکەین بۆ تەعدیلی یاسایەکە، سەبارەت بە پێشنیارەکەی کاك د.ناصح کە مافی دەنگدانیان هەبێت، پێم وایە لە هەندێ لە یاسای تریش وامان کردووە کە دەنگیان نەبێت، ئەوانە هەر خەبیرن و نایەتە ئاستی مودیر عامی مەتاری هەولێر، نایەتە ئاستی مودیر عامی مەتاری سلێمانی، نایەتە ئاستی معاون مودیر، چۆن دەنگی وەکو ئەوان بێت؟، باشتر وایە و ئەوە پرۆژەی حکومەتیشە و پرۆژەی مونەسەسەیە کە دەنگیان نەبێت باشترە لەم یاسایە، سەبارەت بە پێشنیارەکەی مامۆستا محمد فەرەج کە نوێنەری وەزارەتەکان هەبێ، لە ئەنجومەنی وەزارەتەکانی تر ئەوەمان کردووە، ئەگەر وەزارەت بوایە، مەجلیسی وەزارەت بوایە، دەکرێ نوێنەری وەزارەت بێت، بەلام ئەوە مەجلیسی مونەسەسەیەکە، لەوانەیە نەگونجێ نوێنەری وەزارەتەکان بێ، بەلام خالی ٧ جێی ئەبێتەوە، بەلام دەلێ: کەسێك یان زیاتر لە دەرەوەی ئەو مونەسەسەیە بهێندرێ بۆ کۆبوونەوەکان و مافی دەنگدانیان هەبێ، کاتێ زانیان پەیوەندی بە وەزارەتی بازرگانی هەیە یان سیاحە هەیە، دەتوانن داوای نوێنەری ئەو وەزارەتە بکەن و بەشداری پێ بکات، هەروەها ئەوەی گەلاوێژ خانیش لەو بابەتانە بوو و وەلامەکە ئەوانیش دەگرێتەوە، رەئی بەرێزانیش وایە کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، هەمان رەئی ئێمەیە کە ئێستا باسمان کرد و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئێستا موناقەشە کرا و گوێتان لە وەلامەکان بوو، بە تەئکید مەتار تەجروبەیەکی تازەیە بۆ ئێمە، بە رەئی ئێمەش موستەشارەکان جارێ تەحدید نەکرێت، ئێستاش ئەیخەینە دەنگدانەوە، مەشروعەکە وەکو خۆی و کە لێژنەی هاوبەش پشتیوانی لێ ئەکا، کێ لەگەڵیتی تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نیە؟ دوو کەس دژی بوو، بە زۆرینەی دەنگ پەسند کرا، بۆ ماددەی دواتر تکایە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی دەیەم:

١-سەرۆکی دەزگا یان یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا لە کاتی ئامادە نەبوونی سەرۆکی دەزگادا،سەرۆکایەتی کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا دەکات.

٢-ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا لە مانگێ جارێك کۆدەبێتەوە یان هەر کاتێ پێویست بکات و لەسەر بانگێشەی سەرۆکی دەزگا یان یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگا لەکاتی ئامادە نەبوونی سەرۆکی دەزگادا.

٣-لە حاڵەتی ئامادە بوونی زۆرینەی ئەندامەکان رادەی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بە تەواوی دادەندرێت.

٤-بڕیارەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بەزۆرینەی دەنگەکان وەردەگیرێت، ولەحاڵەتی یەکسانیبوونیان ئەو لایەنەی سەرۆکی دانیشتنەکەی لەگەڵدایە ئەو وەردەگیرێت.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة العاشرة:

١-يرأس اجتماعات مجلس ادارة المؤسسة رئيس المؤسسة او معاون رئيس المؤسسة في حالة غياب رئيس المؤسسة.

٢-يجتمع مجلس ادارة المؤسسة مرة واحدة في الشهر، او كل مادعت الحاجة لذلك و بدعوة من رئيس المؤسسة او من معاون رئيس المؤسسة في حالة غياب رئيس المؤسسة.

٣-يعتبر نصاب مجلس ادارة المؤسسة كاملآ في حالة حضور اكثرية الاعضاء.

٤- تتخذ قرارات مجلس ادارة المؤسسة باكثرية الاصوات، و في حالة التساوي، يرجح الجانب الذي فيه رئيس الجلسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

لێژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

عاشرآ: فيما يتعلق بالمادة العاشرة و التي ستصبح المادة التاسعة، لا توجد اية ملاحظات عليها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، کێ ئەیەوێ لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات، تکایە دەستی بەرز بکاتەوە بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، ڕێزدار کاک حاتم فەرموو.

بەڕێز حاتم محمد جان حسن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسیارێکم هەیە لەسەر خاڵی چوارەم لە لێژنەی یاسایی و حکومەتیش، ئەویش ئەوەیە کە لێرە ئەڵێ : بڕیارەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا بە زۆرینەی دەنگەکانەوە وەردەگیرێت، لە حاڵەتی یەکسان بوونیان ئەو لایەنەی کە سەرۆك لەگەڵێتی قبوڵ ئەکرێت، من لێرە ئەپرسم، ئایا هەموو ئەو بڕیار و گفتوگۆیانە کە ئەکرێ لەو لێژنانە کە کۆبوونەوە ئەکەن و وەردەگیرێ بۆ چالاك کردنی بارودۆخی فڕۆکەخانە نیە؟، ئەگەر وایە بۆ بە زۆرینە و کەمینە وەربگیرێت؟.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار پیر خدر فەرموو.

بەڕێز خضر سلیمان خلیل:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەز بینم فێ ماددێ خاڵا ئێك، کە چوار جارە مونەسەسە دووبارە کراوەتەوە، ئەوسا خاڵا سێ ژی و خاڵا چوار ژی، پێشنیار دەکەم کورت بکرێت : يرأس اجتماعات المجلس، رئيس المؤسسة او معاونه في حالة غيابه،

خاڵا دوو ژی ، دیسان گەلەك جار دووبارە بوویتەوە و خاڵا چواریش، لە ماددەی یەكدا كورت كرینە هەمووی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، كاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

وەللا من پێم وایە لە ماددەی شەش باسمان لە نیزامی داخیلی كرد كە موئەسەسە بۆی هەیە نیزامێكی داخیلی خاص بۆ خۆی بێنێتە دی، ئەمانەی كە لە ماددەی ١٠ و ١١ و ١٢ و ١٣ و ١٤ تا ١٥ بە رەئی من، باس لە چۆنیەتی كۆبوونەوە و ئینعاقدی جەلسات و تەصویت و صەلاحیاتی رەئیس و صەلاحیاتەكانی مەجلیس و ئەوانە، پێم وایە ئەوە هەر لابردرێت لەو یاسایەو صلاحیات بدرێت بە رەئیسی موئەسەسە، بە تەعلیمات یاخود بە ئیصدار لەو نیزامە تەعلیماتەی كە هەیەتی ئەوانەی كە زۆر خاصن و بۆخۆیان چۆنیان هەیە بۆخۆیان دەریكەن، بەمەش بەو قانونە مەشغول نابین و قسەی لەسەر ناكەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، ڕێزدار كاك كەریم بەحری فەرموو.

بەڕێز كریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونی كاك عومەرم هەیە، لێرەدا ئەو ماددەیە دەكرێت لەبەر ئەوەی ڕێ و شوێنی كۆبوونەوەكانی ئەنجومەنی كارگێڕی دیاری دەكات، دەكرێ لە پەیڕەوی ناوەخۆدا جێگەی بۆ بكرێتەوە و، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، ڕێزدار كاك د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

منیش هەمان ڕەئی ئەو دوو بەڕێزەم هەیە كە بە نیزام ئەتوانین ئەمە دابڕێژین، پێویست ناكات، لە نیزامدا دیاری بكرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، ڕێزدار د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

منیش هەمان بۆچوونم هەیە، ماددەی دە زیادە، پێویست بە نووسینەوەی ناكات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تكایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بێگومان ئەوە باسی تەفاصیلی ئیش و كارەكانی مەجلیسی ئیدارەیە، دەكرێ بە نیزام چارەسەر بكرێ و دەشكرێ لەناو یاسایەكە هەبێت، هیچ خیلافی قانونی لێرەدا نیە ئەگەر هەبێت، دوا ڕەئیش ڕەئی ئەندامانی پەرلەمانە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان لەگەڵ ئەوەیە لابردرێ یان لەسەر قەراری خۆتانن؟.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە ڕەئی خۆمان داوە لە لیژنەی هاوبەش كە ماددەكە لە شوێنی خۆی بێت، بەڵام دوا ڕەئیش ڕەئی ئەندامانی پەرلەمانە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

ئێستا ماددەكە ئەخەینە دەنگدانەوە، هەندێك لە ئەندامانی بەڕێز داوایان كرد كە ئەو ماددەیە لابچێت و نەمێنێت، كێ لەگەڵ ئەوەیە ماددەكە لابچێت تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟ زۆر سوپاس، كێ لەگەڵدایە بمێنێ؟، ئەكسەریەت لەگەڵ ئەوە بوون لابچێت، ئەو ماددەیە ئیلغا كراوە، تكایە بۆ ماددەیەكی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەشی چوارەم

دەسەڵاتەكانی ئەنجومەنی كارگێڕی دەزگاو سەرۆكی دەزگا

ماددەی یازدەم: بەپێی یاساو ڕێنماییەكانی كارەكانیان ڕێكدەخەن، دەزگا مافی ئەوەی هەیە هەموو ئەو كارانەی كە بە پێویستی دەزانێ و گونجاوە، یان كاریگەرە بەسەر ئەنجامدانی ئەركەكانی كەلە ماددەی هەشتەمی ئەم یاسایەدا هاتووە، ئەنجامی بدات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

الفصل الرابع

صلاحيات مجلس ادارة المؤسسة

المادة الحادية عشرة: وفقاً للقوانين والتعليمات التي تنظم عملها للمؤسسة حق القيام بكافة الاعمال التي تراها ضرورية وملائمة او تؤثر على انجاز وظائفها المبينة في المادة الثامنة من هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لێژنەی هاوبەش ڕەئیتان تكایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

الحادي عشر: فيما يتعلق بالمادة الحادية عشرة و التي ستصبح المادة العاشرة، نقترح الغائها لانها زائدة و الموضوع المتناول فيها هو تحصيل حاصل.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

كێ ئەیەوێ لەسەر ئەم ماددەیە قسە بكات، لەگەڵ رای لێژنەی هاوبەشەوە كە ئەو ماددەیە نەمێنێ؟، كاك عومەر كەرەم كە.

بەڕێزعمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێشتریش باسم لەوە كردووە و ڕەئی لێژنەی هاوبەشیش هەر لەسەر ئەوەیە، پێمان وایە ئەوە زۆر وازیحە ماددەی ١٠ و ١١ و ١٢ و ١٣ و ١٤، لابردرێت، تەحصیل حاصلە ڕەئیس مونەسەسە هەر بۆ ئەو ئیش دەكات، ئەوەش پێویست ناكات لێرە بمێنێ، پێویستە لابردرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

نوقتەی نیزامی سارا خان فەرموو.

بەڕێز سارا خضر پیرۆت:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لێرە باس لەوە دەكات، دەڵێ: ئەو دەزگایە بۆی هەیە بەو ئەركانە هەڵسێ كە لە ماددەی هەشتەمدا هاتووە، بڕگەی ٢٧ دەڵێ: دابین كردنی هەموو پێداویستیەكانی هونەری و وەگەڕخستن و كارگێڕی و مرۆیی بۆ فڕۆكەخانەكانی هەرێم، وا بزانم ئەوە ناتوانێ ئەو كارە ئەنجام بدات، لەبەر ئەوەی ئامادە كردنی كادر و بواری تەكنیكی و هێزی مرۆیی بۆ فڕۆكخانەكان بەشێكی پەیوەندی بە وەزارەتی خوێندنی باڵاوە هەیە، كە كۆلێژی تایبەت بە فڕۆكەوانی كە وابزانم بۆشاییەك لە هەرێمی كوردستانە كە نیە، دابین بكات، لەبەر ئەوە هەندێ شت دابین نابێ، بۆیە ئەم ماددەیە روون نیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان ئێستا ڕەئی لێژنەی هاوبەش بۆ ئەوەیە كە ئیلغا بكرێ، ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێز هەمان ڕەئیان هەبوو، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە ئەو ماددەیە لابچێ و ئیلغا بكرێ؟، زۆر سوپاس، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە بمێنێ؟ بە كۆی دەنگ ماددەی ١١ لابردرا، بۆ ماددەی ١٢ تكایە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بە بێ سەرپێچی كردن لەوەی كەلە ماددەی یازدەمی ئەم یاسایەدا هاتووە، دەزگا فرۆكەخانەكانی هەرێم ڕێكدەخات و پەرەیانپێدەدات وچاودێری چالاكیەكانیان دەكات و سیاسەتەكانی گشتی گواستنەوەی ئاسمانیی پیادە دەكات ، ولە پێناو هێنانەدی ئەوانە، ئەنجومەنی دەزگا ئەم دەسەڵاتانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

١-نەخشەكێشان و بڕیاردان سەبارەت بە سیاسەتی گشتی دەزگا دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت.

٢- پشكنین و چاودێری كردنی فرۆكەخانەكانی هەرێم بۆ جەختكردن لەسەر پابەند بوونیان بە بەرزەفتكاری و ڕێنماییەكان.

٣- راگرتن یان كۆتكردنی چالاكی هەریەك لە فرۆكەخانەكانی هەرێم ئەگەر هاتو سەرپێچیان لە مەرجەكانی بە كارخستن كرد.

٤- پەسندكردنی گرێبەستەكانی پەیوەندیدار بە بەرپاكردن و پەرەپێدانی دامەزراو و پرۆژەكانی فرۆكەوانی شارستانی و وەبەر هێنانی دوای بەدەستهێنانی رەزامەندی لایەنەكانی تایبەتمەند.

٥- پەسەندكردنی ڕێكەوتننامەكانی هاوكاری كردن لە مەیدانی فرۆكەوانی شارستانی لەگەڵ لایەنەكانی دەرەكی دوای وەرگرتنی رەزامەندی وەزارەت.

٦- رەزامەندی نواندن لەسەر پرۆژەی بودجەی ساڵانەو میلاكەكان و ژمێریاری كۆتایی دەزگاو بەرزكردنەوەی بۆ لایەنەكانی تایبەتمەند.

٧- رەزامەندی نواندن لەسەر كڕینی ئامێرو كەرستەو میكانزم و كەرستەكانی پێویستی دەزگاو فرۆكە خانەكانی هەرێم لە دەرەوەی عێراق بەپێی ئەو ڕێكارو ڕێڕەوەكانی پەیرەوكراو.

٨- هەڵسەنگاندنی ئەو ئەنجامانەی هاتوونەتەدی بۆ دڵنیابوون لەوەی كە تا چ رادەیەك ئەو ڕێڕەوانەی پیادە كراون و ئەو خزمەتگوزاریانەی پێشكەش بە فرۆكەو ڕێبواران كراون ئەو ئامێروكەرستە بەكارهاتووانە و میلاكی هونەری و بەگەڕخراو و كارگێری كە پرۆسەكانی بەڕێوەبردن و بەكارخستنی فرۆكەخانەكانی هەرێم، لەگەڵ بەرزەفتكاری و پێوانەكانی نێو دەوڵەتی و ناو خۆیی گونجاوە ، بۆ وەرگرتنی ئەوەی بە پێویستی دەزانێ بۆ ئەم مەبەستە.

٩- دانانی بەرزەفتكاری تایبەتی بۆ ئامادەكردنی میلاكاتی هونەری و وەگەڕخستن و كارگێریی دەزگاو فرۆكەخانەكانی هەرێم.

١٠- دەستنیشانكردنی میلاكەكانی هونەری و كارگێری و وەگەر خستن، كە پرۆسەكانی پەرەپێدانی تواناو بەجێهێنانی دەزگاو فرۆكەخانەكانی هەریم پێویستیان پێی هەیەو دەبێ هەڵبژاردنیان بەپێی پێوانەكانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی بێ بەپێی سروشتی كاری هەریەكێكیان.

١١- دانانی پلانەکانی پێویست بۆ ئامادەکردن و پەرەسەندنی میلاکەکانی هونەری و بەکارخستن و کارگێڕی کارا لە دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێمدا، لە میانەی بەشداری کردنیان لە خولەکانی تایبەتمەند لە ناوەوەو دەرەوەی عێراق و بەپێی پێداویستی کاری هەریەکێکیان.

١٢- هەناردنی میلاکەکانی هونەری و بەکارخستن و کارگێڕی کارا لە دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێم لە دەرەوەو ناوەوەی عێراق، بۆ بەشداریکردن لە خولەکانی تایبەتمەند یان بۆ بینین و ئاگاداربوون یان ئامادەبوونی سیمینار یان کۆبوونەوە یان کۆنگرەکان یان ئەلقەکانی خوێندن کە پەیوەستە بە سروشتی کارەکانیان بەپێی ڕێنماییەکانی بەرکار .

١٣- گرێبەستان لەگەڵ تاك و لایەنەکانی ناوخۆیی و بیانی ئامادەکراو بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی بۆ پڕکردنەوەی فەرمانەکانی هونەری یان بەکارخستن یان کارگێڕی کە پرۆسەی پەرەسەندنی تواناو بەجێهێنانی دەزگاو فڕۆکەخانەکانی هەرێم پێویستیان پێی هەیە، دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزیر.

١٤- گرێبەستان لەگەڵ لایەنەکانی ناوخۆیی و بیانی بۆ بەڕێوەبردن و وەگەڕخستن و وەبەرهێنانی هەندێ لە ناوەندەکانی هونەری یان بەکارخستن لە فڕۆکەخانەکانی هەرێمدا دوای بەدەستخستنی ڕەزامەندی وەزیر.

١٥- گرێبەستان بە شێوەیەکی بەردەوام و کاتی لەگەڵ شارەزایان و ڕاوێژکاران دوای بە دەستخستنی ڕەزامەندی وەزیر.

١٦- ڕەزامەندی نواندن لەسەر کڕینی کەرەستەکانی یەدەگی لەناوەوە یان لە دەرەوەی عێراق کە پێویستە بۆ بەردەوامبوونی کاری دەزگاو بەکارخستنی فڕۆکەخانەکانی هەرێم بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

١٧- گرێبەستان لەگەڵ لایەنەکانی تایبەتمەند بۆ پشکنین و پاراستنی ڕێکخەرەکانی لە پرۆسەکانی گەیاندن و ڕوانگەکانی ئاسمانی (رادار) و فڕۆکەوانی ئاسمانی و پرۆسەکانی بەڕێوەبردنی جووڵانەوەی ئاسمانی بەکار دێت و بەپێی پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

١٨- دەست نیشانکردن و وەرگرتنی ڕەسم و کرێیەکان لەبری ئەو خزمەتگوزاریانەی پێشکەش بە فڕۆکەو ڕێبواران و کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و لایەنەکانی دیکە دەکرێ، بەپێی بەرزەفتکاری و پێوانەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی بەو شێوەیەی پەسندی دەکەن، بۆ هاندانی گەشەسەندنی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا.

١٩- وەرگرتنی ڕێکارەکانی پێویست بۆ دابینکردنی سەلامەتی فڕۆکەوانی ئاسمانی تایبەت بە کۆسپی دامەزراوەکان یان ئەوانەی دەیانەوێ دایبمەزرێن لەچواردەوری فڕۆکەخانەکانی هەرێم و دامەزراوی ئامێرەکانی فڕۆکەوانی،و لابردن و قەدەغەکردنی بەرپاکردن یان بنیاتنانی هەر کۆسپێك کە مەترسی لەسەر سەلامەتی فڕۆکەوانی ئاسمانی دروست بکات، و بەپێی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی و ڕێنماییەکانی

تایبەت بە کۆسپەکان بەجۆرێك لەگەڵ یاساو ڕێنماییەکانی دەسەڵاتی فڕۆکەوانی شارستانی عێراق بڕواتە ڕێوە.

٢٠- دابین کردنی پێداویستیە زەروورییەکان لە ئامێرو کەرەستەو ڕێکخەرەکانی پەیوەندیدار بەئاسایشی فڕۆکەخانە و فڕۆکەکان بە جۆرێك لەگەڵ یاساو ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی گونجاو بێت لە جێبەجێ کردنی پێڕەوی تایبەت بە ئاسایشی فڕۆکەخانەو فڕۆکەکان.

٢١- وەرگرتنی ڕێکارەکانی بەرایی سەبارەت بە مامەڵەکردن لەگەڵ ڕووداوی فڕۆکەکان کەلە فڕۆکەخانەکان یان لە دەرەوەیان ڕوودەدەن، تاوەکو لێژنەکانی لێکۆڵینەوەی تایبەتمەند دەگونجێ و هاوکاریکردن و بەردەوامبوون لەگەڵیاندا لە بەکۆتاهێنانی پرۆسەکانی لێکۆڵینەوە.

٢٢- بنیاتنانی فەرمانگەکانی (کەرەنتینە_قورمتێنە) و کشتوکاڵ لە فڕۆکەخانەکان و چاودێری کردنی پیادەکردنی بۆ ڕێڕەو و ڕێنماییەکانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆیی.

٢٣- ئەنجومەن بۆی هەیە بەشێك لە دەسەڵاتەکانی بە سەرۆکی ئەنجومەن بسپێرێ.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية عشرة: والتي تصبح المادة العاشرة، دون الاخلال بالمادة الحادية عشرة من هذا القانون، تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم و تطويرها ومراقبة انشطتها وتطبيق السياسات العامة للنقل الجوي فيها، ولمجلس المؤسسة في سبيل تحقيق ذلك ممارسة الصلاحيات الاتية:

١-رسم واقرار السياسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة.

٢-تفتيش ومراقبة مطارات الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

تکایە لێژنەی هاوبەش با لێژنەی یاسایی بە عەرەبی بیخوێنێتەوە تکایە، فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وا بزانم رەئیەکی وا هەیە کە ئەو ٢٣ خاڵەش لابربردرێ و بە پەیرەوی ناوخۆیی خۆیان تەنزیمی بکەن، بۆیە بۆ ئەوەی وەخت بگەڕێنینەوە جارێ با گفتو گۆ بکەین بۆ ئەوەی بمێنێتەوە یان نا؟، ئینجا ئەگەر پێویستی کرد بە عەرەبی بیخوێنینەوە، بەراستی وەخت کەمە و مەجال نەماوە و بۆ ئەوەی قانونەکە بڕوات.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەردەوام بە لە خوێندن فەرموو، موشکیلە نیە، ئەوانیش رەئی خۆیان بدەن بزانن ئەو خەبیرانە لێرەن، بزانین رەئی ئەوانە چیە؟ با بەردەوام بێ لە خوێندنەوەی بە عەرەبی، فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

٢- تفتيش ومراقبة مطارات الاقليم للتأكد من التزامها بالضوابط والتعليمات.

٣- وقف او تقييد نشاط اي من مطارات الاقليم في حالة مخالفته لشروط التشغيل.

٤- المصادقة على العقود المتعلقة باقامة وتطوير المنشآت ومشاريع الطيران المدني واستثمارها بعد استحصال موافقة الجهات المختصة.

٥-المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية بعد موافقة الوزارة.

٦- الموافقة على مشروع الميزانية السنوية والملاكات والحسابات الختامية للمؤسسة ورفعها للجهات المختصة.

٧-الموافقة على شراء الاجهزة والمعدات والاليات والعدد الضرورية للمؤسسة ومطارات الاقليم من خارج العراق وفقاً للاجراءات والسياقات المتبعة.

٨-تقويم النتائج المتحققة للتأكد من السياقات المطبقة والخدمات المقدمة للطائرات و المسافرين و الاجهزة و المعدات المستخدمة و الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية التي تتولى عمليات ادارة وتشغيل مطارات الاقليم تنسجم مع الضوابط و المعايير الدولية و المحلية واتخاذ ما يراه ضرورياً بهذا الصدد.

٩-وضع الضوابط الخاصة بتهيئة و اعداد الملاكات الفنية و التشغيلية و الادارية للمؤسسة و مطارات الاقليم.

١٠-تحديد الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية التي تتطلبها عمليات تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم، على ان يتم الاختيار وفقاً للمعايير الدولية والمحلية التي تتطلبها طبيعة عمل كل منهم.

١١- وضع الخطط اللازمة لتأهيل وتطوير الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية العاملةفي المؤسسة ومطارات الاقليم من خلال اشراكهم بدورات تخصصية داخل او خارج العراق وحسب متطلبات عمل كل منهم.

١٢-ايفاد الملاكات الفنية والتشغيلية والادارية العاملة في المؤسسة ومطارات الاقليم خارج او داخل العراق، للمشاركة في الدورات التخصصية او للمشاهدة او الاطلاع او حضور الندوات والاجتماعات او المؤتمرات او الحلقات الدراسية التي تتعلق بطبيعة عملهم وفقاً للتعليمات النافذة.

١٣-التعاقد مع الافراد والجهات المحلية والاجنبية المؤهلة وفقاً للمعايير الدولية والمحلية لاشغال الوظائف الفنية والتشغيلية والادارية التي تتطلبها عملية تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم بعد استحصال موافقة الوزير.

١٤-التعاقد مع الجهات المحلية او الاجنبية لادارة وتشغيل واستثمار بعض المرافق الفنية والتشغيلية في مطارات الاقليم بعد استحصاال موافقة الوزير.

١٥-التعاقد بشكل دائم او مؤقت مع خبراء و مستشارين بعد استحصال موافقة الوزير.

١٦- الموافقة على شراء الادوات الاحتياطية من داخل او خارج العراق اللازمة لاستمرارية عمل المؤسسة وتشغيل مطارات الاقليم وفقاً للمعايير الدولية والمحلية.

١٧-التعاقد مع الجهات المختصة لفحص وصيانة المنظومات المستخدمة في عملية الاتصالات والاستطلاع الجوي (الرادار) والملاحة الجوية وعملية ادارة الحركة الجوية وفقآ للمعايير الدولية والمحلية.

١٨-تحديد واستيفاء الرسوم و الاجور لقاء الخدمات المقدمة للطائرات والمسافرين وشركات الطيران والجهات الاخرى وفقآ للضوابط والمعايير الدولية والمحلية وبالشكل الذي يراه مناسبآ لتشجيع نمو النقل الجوي في الاقليم.

١٩-اتخاذ الاجراءات اللازمة لتأمين سلامة الملاحة الجوية فيما يخص عوائق المنشآت والمراد انشاؤها في المناطق المجاورة لمطارات الاقليم ومنشآت اجهزة الملاحة وازالة ومنع اقامة او انشاء اي عائق يشكل خطرآ على سلامة الملاحة الجوية وحسب حقوق الارتقاء الجوية والتعليمات الخاصة بما يتماشى مع القوانين وتعليمات سلطة الطيران المدني العراقي.

٢٠-تأمين المستلزمات الضرورية من الاجهزة او المعدات و المنظومات المتعلقة بامن المطارات والطائرات بما يتلائم مع القوانين والتعليمات الدولية والمحلية في تنفيذ النظم الخاصة بامن المطارات والطائرات.

٢١-اتخاذ الاجراءات الاولية فيما يتعلق بالتعامل مع حوادث الطائرات التي تحدث في المطارات او خارجها لحين وصول لجان التحقيق المختصة والتعاون و الاستمرار معها في انجاز عمليات التحقيق.

٢٢-انشاء دوائر الحجر الصحي والزراعي في المطارات ومراقبة تطبيقها للسياقات والتعليمات الدولية والمحلية.

٢٣-للمجلس تخويل جزءآ من صلاحيته لرئيس المجلس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تكایە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ مانەوەی ماددەكەین، بێگومان ئەو ماددەیە ماددەیەكی زۆر زۆر گرینگە، باس لە دەسەڵات و سەڵاحیات دەكەین، پێویستە قانون ئەو دەسەڵات و صەلاحیاتانە بدات، ڕەئیمان وایە پێشەكی ماددەكە بەو شێوەیە دابڕێژرێتەوە: تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم و تطوير و مراقبة انشطتها و تطبيق سياساتها العامة للنقل الجوي فيها و لتحقيق ذلك لمجلس المؤسسة ممارسة الصلاحيات الاتية، كما ورد في المشروع، یەعنی نوقاتەكانی مەشروع هەمووی بێتە خوارێ، پاشان لە خاڵەكان صیاغەكەی هەندێ لە فەقەرەكانی ئەو خاڵانەمان هەیە، ب- صیاغەی فەقەرە (٥) بكرێتەوە سەر لە نوێ بەم شێوەی خوارەوە: ٥- المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية بعد موافقة الجهات المعنية، بە خۆی جیهاتی خاصە بوو لە كۆبوونەوەكەی بەیانی كردمانە (الجهات المعنية)، ج- فەقەرە (٦) صیاغە بكرێتەوە بە شێوەیەكی نوێ: ٦- اعداد مشروع الميزانية السنوية والملاكات والحسابات الختامية للمؤسسة ورفعها للوزارة، د- دمج الفقرتين الثالثة عشرة والرابعة عشرة و اعادة صياغتهما على النحو الاتي: ١٣- التعاقد مع الافراد والجهات المحلية لادارة وتشغيل واستثمار بعض المرافق الفنية والتشغيلية واشغال الوظائف

الفنية او التشغيلية او الادارية التي تتطلبها عملية تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم بعد استحصال موافقة الوزير، والتعاقد مع الافراد والجهات الاجنبية للغرض نفسه بعد استحصال موافقة مجلس الوزراء، ٥- اعادة تسلسل الفقرات اللاحقة تباعاً لدمج الفقرتين، تەسەلسولەکان ڕێك دەخرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان ئێستا گوێتان لە ڕەئی لیژنەی هاوبەش بوو، هەندێ لە ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان پێشنیاری ئەوەیان کرد کە ئەوە ئیلغا بکرێت، بەڵام لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش دەبێنن صەلاحیات زۆر زەرووره و هەروەها لە خەبیرە بەڕێزەکانیشمان پرسی ئەوانیش بە نووسراو ئەڵێن ئەوە زۆر زەرووره، چونکە ئەگەر بە یاسا دەست نیشان نەکرێت، صەلاحیاتیان نابێت و ئەوە خەلەلەکە، ئینجا ئەگەر ئەو بەڕێزانە پێشنیارەکەیان سەحب بکەن، ماددەکە وەکو خۆی بەو تەصلیحاتەی کە هاتیە ئەخەینە دەنگدانەوە، فەرموو لیژنەی یاسایی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جارێ کەس قسەی نەکردووە لەسەر ماددەکە و کەس پێشنیاری نەکردووە، لە گفتوگۆی ماددەکانی پێشوو یەك کەس باسی لێ کرد.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا ئەو بەڕێزانەی ئەیانەوێ قسە بکەن فەرموو با دەستیان بەرز بکەن با ناویان بنووسین، سوپاس لیژنەی یاسایی، بەڕێز کاك ئیحسان فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەبەر ئەوەی ماددەی ١١ لاچوو، ئەو موقەدیمەی کە ئەبێ بێتە گوتن، دەست پێبکرێت: تقوم المؤسسة ، ئەوە مولاحەزەی یەکەمە، دووەم: سەبارەت بە خاڵی یەکەم، نووسیە، رەسم و ئیقرار، ئەوەی لە پێشێ وەکو پێشنیار کراوە، لە ئامانجەکاندا ئەبێ سیاسات و خوتەتی خۆی پێشنیار بکات، لەبەر ئەوەی لێرە بۆ جێبەجێ کردنیان دەبێ بگوترێ: جێبەجێ کردنی او تنفيذ الخطط والسياسة العامة للمؤسسة التي توافق عليها الوزارة، ئەبێ ببێتە جێبەجێ کردن لێرە، خاڵی پێنجەم هاتووە: المصادقة على الاتفاق، خۆی ئیتیفاق دەکات، مەعنای وایە ببێتە عقد اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران، ئەوە لە جیاتی المصادقة، جارێ ئەبێ شتەکە بکرێت و عەقدەکە دروست بکرێت ئەوجا فەقەرەی دی و دوایی، چونکە تێدەگات با ئەوەی موصادەقەی لەسەر دەکرێ ئەبێ خۆی وەکو مونەسەسە پێی هەڵسێتن، خاڵی شەشەم : الموافقة على مشروع الميزانية، ئەبێ خۆی میزانیە ئامادە بکات، چۆن موافەقە لەسەر میزانیە دەکات، لەبەر ئەوەی ئەبێ بگۆترێ ئیعداد مشروع الميزانيه السنويه، بەو شێوەیە باشتر دەبێ، خاڵی حەوتەم هاتووە : الموافقة على شراء، ئەی کێیە دەیکرێت؟، خۆی دەبێ ئەوانە وەکو مونەسەسە هەڵدەستێ بە کاری کڕینی دەزگاکان یان

شتەکان، لەبەر ئەوە: الموافقة لابردرێ، هەردەست پێ بکرێ بە: شراء الاجهزة و المعدات للمؤسسة، بۆ ئەوەی کارەکە جێبەجێ بکات و، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار د.ڕۆژان فەرموو.

بەڕێز د.ڕۆژان عبدالقادر دزەیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەو بەندە و بەندەکانیش کە لە دوایی دێن، هەندێ وردەکاری تێدایە، ئێمە زۆر جار لە کاتی پەسند کردنی یاسایەکان، باس لەوە دەکەین کە ئەو وردەکاریە لێرە پێویست نیە، بەڵام دوو شت هەیە دەبێ لەبەر چاوی بگرین، یەکەمیان تایبەتمەندی ئەو دەزگایەیە، ئەو موئەسەسەیە، کە زۆر لە لایەنەکان دەگرێتەوە، وەکو: بە تایبەتی لایەنی تەکنیکی ، لایەنی بەستنی گرێبەست لەگەڵ زۆر لایەن و کۆمپانیا، هەروەها ئەو کارمەندانەی کە دەزگایەکان بەڕێوە دەبەن یاخود کاردەکەن، بۆیە ئەو وردەکاریە زۆر پێویستە، بۆیە مانەوەی ئەو ماددە و ئەو بەندە زۆر پێویستە، هەروەها هۆی دووەم بۆ مانەوەی ئەو ماددەیە ئەوەیە کە ئێمە لەسەرەتای ئەو جۆرە کارەینە، واتا هەموو ئەندامانی پەرلەمان لەسەرەوە موتەفیق بوون کە ئێمە ئەزموونێکی وامان نیە و شارەزاییەکی وامان نیە، لەوانەیە ئەو دەزگایە ڕووبەڕووی زۆر کێشە ببێتەوە، ئەو وردەکارییە لێرە پێویستە باس بکرێ و تێدابێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار کاك ڕەشید فەرموو.

بەڕێز رشید کریم رشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لقی نۆ: باسی زەوابتی میلاکات ئەکات و لقی دە، باسی تەحدیدی میلاکاتی فەنی و تەشغیلی و ئیداری ئەکات، وا بزانم هەردوو لقەکە دەمج بکرێ و بکرێت بە یەك لق، کە هەردووکیان لەسەر مەوزوعی میلاکاتە، چ زەبت بێ و چ تەحدیدو ئیعدادی میلاکات بێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، ڕێزدار کەریم بەحری، فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی ئەو ماددەیە ماددەیەکی زۆر گرنگە، دەبێ بە پێی یاسا ڕێك بخرێ، لەبەر ئەوەی دەسەڵاتەکانە و صلاحیاتی ئەنجومەنی کارگێڕیە، بۆیە دەبێ بە یاسا ڕێك بخرێت و ماددەیەکی یاسایی بێت و ناکرێت بچێتە نیزامی ناوەخۆ، پەیڕەوی ناوەخۆدا، سەبارەت بە ناوەرۆکی ماددەکەش، ئەوەی لە ڕاپۆرتی هاوەبەشدا هاتووە دروستە و لە جێی خۆیەتی و زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك عومەر عبدالرحمان فەرموو.

بەڕێز عمر عبد الرحمن علي:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من بەپێچەوانەی رای ئەو برادەرانە ئەو قسەیە دەکەم، لەبەر چی؟، لەبەر ئەوەی لە ماددەی پێنجدا، باسمان لە شەخصیە مەعنەویەی ئەو مونەسەسەیە کرد، راستە مونەسەسەیەکی گرنگە و تازە دروست دەبێ، پێویستی بە بەرەو پێشچوون هەیە، پێویستی بەوە هەیە خزمەت بکرێ، ئێمە لە ماددەی پێنجدا دەنگمان بۆ ئەوە داوە کە شەخسیەتێکی مەعنەوی و ئیداری و مالی موستەقیلی خۆی هەیە، ئەو شەخسیەتە موستەقیلە مالیە زۆر گەورەترە لەو دەسەلاتانەی کە لە مەجلیسی ئیدارە دەدرێتێ پێی، ئەو مونەسەسەیە بتوانێ مومارەسەی ئەوەی خۆی پێ بکات، راستە ئەو مونەسەسەیە تازەیە و ئێمە پێویستمان بەوەیە خزمەتی بکەین و گەورە بکرێ، گرینگی ئەو ئیتیفاقیانە و ئەو عەقدانەی هەیە، بەلام لە نەتیجە عەقدەکان سەرۆکی مونەسەسە تەصدیقی دەکات و دوایی تەوقیعی دەکات، بەلام ئێمە بۆ ئێستا بێین ئەو مونەسەسەیە لە تەوری تەکویندا ین ئێمە، لە بیدایەتی دروست بووندایین، حەصری بکەین بە چەند خالێك لەو قانونە، خۆی کە حەصرمان کرد و موصادەقەی لەسەر کرا ئەو فراوانیەی نامێنێ ئەو مونەسەسە بتوانێ ئیشی تێدا بکات و بتوانێ لە نەتیجەی مومارەسەی چەند سالێکدا پێویستیان بە شتە و پێویستیان بە گۆڕانکاریە و پێویستیان بە بەعزە صەلاحیاتی دیکەی هەیە، بەلام ئەگەر لە نیزام داخلیەکەی خۆی هەبێ، بە تەئکید ئەو بەڕێزەی کە دەبێت بە رەئیسی مونەسەسەی ئەو مەتارانەی کوردستان، حەتمەن خەلکی دلسۆزی ئەو ولاتەیە، کوڕی خۆمانە و بەتەئکید حەزی لەبەرەو پێشچوونە و گەورەکردنی مەتارەکەی و ئەو مونەسەسەیە ببێتە مونەسەسەیەکی عالەمی و شتێکی باشی لێ دەربچێ، بۆ چی ئێمە لێرە لە قانون حەصری بکەین؟، سبەینێ ئەگەر ویستیان تەغیراتێك، گۆڕانکاریەك، شتێك بکەن، بە قورس تر بۆیان بڕوات دەبێت بە مەشروع تەقدیم بە پەرلەمانی بکەن، بۆ لە نیزام داخلیەکەی خۆیان نەبێت؟ بۆ ئەوەی بتوانن هەر کاتێك کە پێویستی بە گۆڕانکاری کرد با گۆڕانکاری لە نیزامەکە دا بکەن بۆ خزمەت کردنی ئەو پرۆژەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك محمد فرج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج أحمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەللاهی من موقارەنەی ئەم سەلاحیاتانە دەکەم لەگەڵ سەلاحیەتی مونەسەسەکە، یەعنی بە ئەمە بێت مونەسەسەکە زۆر هەژارە، چی موافەقە و موسادەقە و تەعاقود و تەحدید هەیە لە مەجلسی ئیدارەیە، کەچی لە مونەسەسەکە ئەوە نیە، مونەسەسەکە زۆر لاواز ترە، مەفروز وایە هەرچی موافەقە هەیە لای

موئەسەسەکە بێت، هەرچی موسادەقە هەیە لای موئەسەسەکە بێت، نەك لای مەجلسەکە، چونکە مەجلس موشەکەلەیەکی جیاوازیشی تیایە، بەڵام ئەسڵی موئەسەسەکە وەکو کاك عمر گۆتی رەئیسی موئەسەسەکە دەبێت ئەو شتانە بکات، ئایا بۆچی هەرچی موافەقە هەیە لێرەیە؟ وەکو پرسیاریش دەیکەم، یەعنی سەیر بکە هەرچی موسادەقە و موافەقە هەیە لەسەر شتی گرنگ، نەك لەسەر شتی بچکۆڵە، لەسەر شیرایە، لەسەر تەعاقودە لەگەڵ لایەنی ئەنجنەبی، ئەمانە هەمووی چۆن دەبێت مەجلسی ئیدارە بیکات؟ دەبێت موئەسەسەکە ئەو شتانە بکات، لەبەرئەوە پێم باشە هەر شتێك باسی موسادەقەو موافەقەیە بچێتە لای موئەسەسەکە نەك لێرە، هەرچەندە دەنگیشمان لەسەری داوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار کاك هیوا فەرموو.

بەڕێز هیوا صابر احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە ڕاستی دا من لەگەڵ ئەو بۆچوونانە نیم کە دەڵێت ئەو ماددەیە لابردرێت، بەڵکو بگوێزرێتەوە بۆ لائیحەی ناوخۆ، ئەم ماددەیە پەیوەستە بە دەسەڵاتی ئەو ئەنجومەنەوە هەیە، ئەم دەسەڵاتە تەدەخول دەکات لەگەڵ زۆربەی بابەتەکان کە تایبەتە بە هەموو هەرێمەوە، لەبەرئەوە من لەگەڵ ئەوە نیم ئەم ماددەیە لابردرێت، خاڵێکی تر لە برگەی ١٣ دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزیر، پێم باشە دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت بێت، چونکە گرفتێك هەیە ئێمە هەستی پێ دەکەین زۆر جار سەڵاحیەتەکان کە لە کەسێك دابێت، زۆرجار بە میزاجی ئەو کەسەیە، بەڵام ئەگەر بوو بە وەزارەت، ئەنجومەنەکە قسەی تیا دەکات، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.کمال کەرکووکی):

ڕێزدار د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە بەڕاستی بەشێکی زۆری دەتوانین بە نیزام ڕێکی بخەین وەکو ماددەکانی تری پێشوو کە باسمان کرد، بەڵام ئەگەر هەر ئیسسرار بکرێت ئەمە بمێنێتەوە، دیسانەوە خەلەلی تیایە بە تایبەتی لە خاڵی یەکەم و چوارەم و پێنجەم هەر بە ڕاشکاوانە دیارە کە خەلەل هەیە، بۆ نموونە دەڵێت (رسم واقرار السیاسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة) ئەوەڵەن ئیقرار لەلایەن ئەم ئەنجومەنەوە ناکرێت، ئەمە دەبێت کێ ئیقراری بکات؟ دەبێت وەزارەت ئیقراری بکات، بۆیە ئەگەر هەر بیانوویەك بهێننەوە دەبێت بڵێین (١ - رسم السیاسة العامة للمؤسسة لاقراره من قبل الوزارة)، یەعنی ئیقرار لەلایەن وەزارەتە، نەك لەلایەن ئەمانەوە، رسم ئەمان ڕاستە دەتوانن بیکەن، بەڵام دەبێت کێ ئیقراری بکات؟ بێ گومان وەزارەت، بە نیسبەت خاڵی چوارەم دەڵێت (المصادقة علی العقود المتعلقة) عادەتەن موسادەقە ئەو نایکات، لە عقود

ڕاستە دەتوانێ تەقیمی عقودەکە بکات، چونکە عادەتەن خۆی یەکێك لە موئەسەسەکە عەقدەکان جێ بەجێ دەکات، دوایی ئەم ئەنجومەنە چی دەکات؟ ئەم ئەنجومەنە تەقیمی دەکات، ئایا باشە یان باش نیە؟ هەڵی دەسەنگێنێ، بۆ ئەوەی ئاراستەی وەزارەتی بکات، یەعنی (تقیم العقود المتعلقة باقامة وتطوير المنشأت ومشاريع الطيران المدنى لاستحصال موافقة الجهات المختصة) یان (لاستحصال موافقة الوزارة) ئەو کاتە ئاوا دروستە نەك موافەقە لەوێ هەبێت، موسادەقە دەبێت لەوێ هەبێت، نەك لەلایەن ئەم ئەنجومەنە، هەروەها دەبێت خاڵی پێنجەم بە هەمان شێوە (تقیم اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران للموافقة) دواتر لە ئەخیرەکەی (ورفعها للوزارة للموافقة عليها)، یەعنی دەبێت ئیعادەی نەزەر لەم سێ خاڵە بکرێتەوە، ئەوانەی تر بە قەناعەتی من زۆربەی هەرە زۆری پێویستە بچێتە نیزامەوە، تەنها خاڵی ١٣ و ١٥ و ١٧ و ١٨ من پێم وایە ئەوانەش دەتوانرێت لێرەدا بمێنێتەوە وەکو لە قانونەکە، بەڵام ئەوانی تر زۆربەیان دەبێت بچنە نیزام، لەگەڵ ڕێزو سوپاسم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك د.نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە تەرخان کراوە بۆ دەست نیشان کردنی دەسەڵاتەکانی ئەنجومەنی ئەم دامەزراوەیە، بۆیە لەسەرەتاوە پێویست ناکات کەوا بڵێین (تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم وتطويرها) پێویستە لەوەوە دەست پێ بکەین (لمجلس المؤسسة ممارسة الصلاحيات التالية)، من لەگەڵ ئەوە دام کەوا ئەم ماددەیە بمێنێتەوە، چونکە بەشێك لە دەسەلاتەکان هەتا لە دەسەڵاتی وەزیریش نیە، دەبێت بچێتە ئەنجومەنی وەزیران بە تایبەتی بۆ برگەی ٥ کە دەڵێت (المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدنى مع الجهات الخارجية) ئەوە دەسەڵاتی ئەنجومەنی وەزیرانە، هەتا وەزارەتیش ناتوانێت ئەو کارە ئەنجام بدات، بۆیە دەکرێت ئەمانە بنووسرێت، بەڵام دەتوانین کەمیان بکەینەوە بە شێوەیەکی وا کەوا پوخت و دانیشتنێکی تایبەتی لەلایەن لیژنەی یاسایی دەوێت بۆ ئەوەی بە شێوەیەکی باشتر دایڕێژێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك رشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد ابراهیم احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دەمەوێت ڕوونکردنەوەیەك بدەم لەو مەسەلەیە، بە نیسبەت ئەو یاسایە، ئەوە یاسایەکە چەند مانگێکە دیراسەت دەکرێت و لیژنە دانیشتووە و ئیشی لەسەرکراوە و ٩٠٪ موقەنەنە لە شێوە یاساکانی دەوروبەر وەرگیراوە، بە نیسبەت ئێمە ئەو فرۆکەخانانە کە تازەن، ئەو یاسایە تازەیە و بۆ خۆتان دەزانن

هەر یاسایەك كە تازە دەردەچێت پاش جێ بەجێ كردنی كەموكوڕیەكەی بە دەردەكەوێت، هەر كەموكوڕیەك هەبێت خۆ دەكرێت هەموار بكرێت، ئەم هەموو سەلاحیەتە هاتووە لەو ماددەیە بە قەناعەتی من چۆن هاتووە با وا بمێنێت لەبەرئەوەی حیمایەتە بۆ ئەو موئەسەسەیە و لە بۆ ئەو كاتەی ئێستا، كاتێكی تر دەكرێت ئیعادەی نەزەر بكرێتەوە و پێداچوونەوەشی بۆ بكرێتەوەو، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان چیە؟ كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تەئكید لەسەر خاڵی یەكەم دەكەمەوە كە باسمان كرد، ئەم ماددەیە زۆر زۆر پێویستە لە ناو ئەم یاسایە هەبێت، بەدەل ئەوەی كە ئەو بەڕێزانەی كە دەڵێن لێرە لابېردرێت دەڵێن با لە ناو نیزام هەبێت، مادام هەر لەوێ هەبێت، با لێرە هەبێت باشترە، قوەتەكە بۆ موئەسەسەكەیە بە تایبەتی مەسائیلی گرنگی تیایە بە سیغەی موافەقە و موسادەقە و تەعاقود و ئەوانە هاتووە، ئەوە دەبێت قوەتێكی یاسایی لە پشت هەبێت، نەك هەر نیزام بێت، ئەوە دەسەلاتە، بۆیە دەسەلات دەبێت بە یاسا دیاری بكرێت، بۆیە ئێمە تەئكید دەكەینەوە لەسەر مانەوەی ماددەكە لە شوێنی خۆی، سەبارەت بە موداخەلەی ئەندامان، بۆ نموونە برای بەڕێزم كاك احسان باسی ئەوەی كرد كە ئەم خاڵە تیكرارە، مەبەستم خاڵی یەكەمە (رسم واقرارالسیاسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة) لێرە باسی سیاسەی عامەی موئەسەسە دەكات، ئەو خاڵەی تر باسی سیاسەی نەقلی جەوی دەكات، یەعنی دوو خاڵی زۆر لێك جیاوازن، پاشان باسی دەمج كردن كرا، كاك حمە رشید باسی دەمج كردنی فەقەرەی ٩ و ١٠ ی كرد، بكرێ و نەكرێت، گرنگ ئەوەیە ناوەڕۆكەكە هەبێت، جا ئەگەر زۆر پێویست نەبێت بۆ دەمج كردن، بە تەفسیل باشترە لە سالحی قانونەكەیە و لە سالحی موئەسەسەكەیە كە وەكو خۆی بمێنێتەوە باشترە ، بۆیە با وەكو خۆی بمێنێتەوە، سەبارەت بە قسەكانی مامۆستا محمد فرج دەڵێت ئەو كارە كاری موئەسەسە بوو، ئەو مەجلیسە گەورەترین ئۆرگانی ناو ئەو موئەسەسەیە، ئەو موئەسەسەیە چیە؟ موئەسەسە پێك هاتووە لە كێ؟ پێكهاتووە لە رەئیس و معاون و ئەندامەكانی، ئەوانە هەموویان پێكەوە مەجلسەكە پێك دێنن، گەورەترین دەسەلاتی ناو ئەو موئەسەسە مەجلسەكەیە، دەبێت مەجلس لەو قەرارە گرنگانە قەرار بدات، لە موئەسەسە تۆ ناتوانی بڵێی موئەسەسە وابكە، دەبێ بڵێی رەئیسی موئەسەسە وابكە، دەبێت بڵێی مەعاونی رەئیسی موئەسەسە وابكە، یان دەبی بڵێی مەجلیسەكە وا بكە، ئەو سەلاحیەتە گەورانە بەڕاستی هی مەجلسە، نەك هی شەخسێكە، یان كەسێكی ترە، ئەو خاڵەی د.ناصح ئیشارەی كرد، منیش پێم وایە لە جێی خۆیەتی كە دەڵێت (رسم واقرار السیاسة العامة للمؤسسة بعد موافقة الوزارة) یەعنی چی؟ ئەگەر وەزارەت موافەقەتی كردووە؟ خۆ وەزارەت بالاَ ترە لە موئەسەسە، پێموایە لێرە دەبێت سیاغەكەی ڕاست بكرێتەوە، یەعنی (ورفعها للوزارة للموافقة علیها) ئەوە دەقیق ترە، هەروەها لە خاڵەكانی تریش وەكو لە خاڵی ٥ یش بە هەمان شێوە هاتووە و دەڵێت

(بعد موافقة الوزارة) گونجاو نیە، دەبێت رەفع بکرێت بۆ وەزارەت، بڵێی (ورفعها للوزارة للموافقة عليها)، چونکە وەزارەت بەرزترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك بارزان نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز بارزان محمد قادر :

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جەنابی سەرۆك پێویست ناکات جوابی هەموو ئەندام پەرلەمانێك بدرێتەوە، خۆ نوقتەی خیلاف نیە هەتاوەکو شەرح بکرێت، هەرکەسێك قسەیەك بکات ئەو جەلسەیە هەر تەواو نابێت، دوای ئەوە ئەگەر بووە دوو رەئی و سێ رەئی حەقە موناقەشە بکرێت ....

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێز ئەوە رەئی لیژنەیە، رەئی خۆیان دەدەن پاشان دێینەوە سەری، کاك زرار نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز زرار طاهر أمين:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵلاهی من پێم باشە بەرچاو روونیەك هەبێت لەبەرچاوی ئەندام پەرلەمانان، ئێمە ڕای موشتەرەکی لیژنە کە لەسەر مەنەسە باس دەکرێت تەنها ڕای لیژنەی گواستنەوەو لیژنەی یاسایی نیە، ئێمە بەیانی هەموو سەرۆك لیژنەکان کۆبووینەتەوە، ئەو ڕایەی کە ئەوان دەری دەربڕن ڕای هەموو سەرۆك لیژنەکانە، ڕای سەرۆك فراکسۆنەکانە، ڕای جێگری سەرۆك فراکسیۆنەکانە، لەبەرئەوە پێم باشە ئەو بەرچاو روونیەتان هەبێت، ئەگەر مولاحەزەیەکی زۆر دەقیق هەبێت، ئەوە جێگای خۆیەتی، بەڵام بەڕاستی ڕای ئەوان ڕای هەموومانە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کوێستان خان نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز کوێستان محمد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش پشتگیری لە رەئیەکەی کاك بارزان و کاك زراریش دەکەم، خۆ کۆنفرانس نیە هەموو قسەیەك جواب بدرێتەوە، ئەگەر بوو بە سێ رەئی ئەوە دەکرێت بخرێتە دەنگدانەوە یان نەخرێت، چونکە یەکەم جارە ئێمە ئەم شێوە جەلسەیە پەیرەو دەکەین، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

کاك طارق نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز طارق محمد سعید جامباز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەشت مانگ و نیوە ئەو پرۆژەیە لە پەرلەمان خوێندنەوەی بۆ کراوە، دەبوایە ئەندامان ئێستا رەئی بدەنە ئەو دوو لیژنەیە، نەك لێرە بێتە جێی سیبوەی و مامۆستا هەژار، بەداخەوە کوردیەکەی لەگەڵ دانیە، دەبووایە بە کورتی بیبڕنەوە، نەك ئێمە لێرە بڵێین ئەو وشەیە نا، ئەو وشەیە، بۆیە با ناحیەی سیاغە بدرێتە ئەو دوو لیژنەیە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێزان بەو گۆڕانکاریەی کە ئێستا لیژنەی یاسایی سیاغەی دەکاتەوە بۆتان دەخوێنینەوە و دەیخەینە دەنگدان، زۆر سوپاس، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا) :

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە دەخوێنینەوە بەو گۆڕانکایانەی کرا لەسەری و بە پێی ڕاپۆرتی لیژنەی هاوبەش و پێشنیاری هەندێك لە ئەندامان، هەمووی نیە هەندێك لە بڕگەکانە کە گۆڕانکاری بەسەری دا هاتووە، سەرەتای ماددەکە گۆڕانکاری بەسەرداهاتووە، بەم شێوەیە:

المادة الثانية عشرة: تقوم المؤسسة بتنظيم مطارات الاقليم وتطويرها ومراقبة انشطتها وتطبيق السياسات العامة للنقل الجوي فيها، ولتحقيق ذلك لمجلس المؤسسة ممارسة الصلاحيات الآتية:-

١ ـ رسم واقرار السياسة العامة للمؤسسة ورفعها للوزارة للموافقة عليها.

لە خاڵی ٥ پش گۆڕانکاری کراوە:

٥ ـ المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية ورفعها لوزارة للموافقة عليها.

(الجهات المعنية)، بەڵام بەو شێوەیە نەسەکە دووبارە دەکەمەوە:

٥ ـ المصادقة على اتفاقيات التعاون ضمن مجال الطيران المدني مع الجهات الخارجية بعد موافقة الجهات المعنية.

فەقەرەی ٦ هەر لە مەشروعەکە گۆڕانکاری بەسەر داهاتووە بەو شێوەیە:

٦- اعداد مشروع الميزانية السنوية والملاكات والحسابات الختامية للمؤسسة ورفعها للوزارة.

فەقەرەی ١٣ و ١٤ دەمج کراوە، بەو شێوەیەی کە پێشتریش خوێندمانەوە:

١٣- التعاقد مع الافراد والجهات المحلية لادارة وتشغيل واستثمار بعض المرافق الفنية أو التشغيلية واشغال الوظائف الفنية أو التشغيلية أو الادارية التي تتطلبها عملية تطوير كفاءة اداء المؤسسة ومطارات الاقليم بعد استحصال موافقة الوزير والتعاقد مع الافراد والجهات الاجنبية للغرض نفسه بعد استحصال موافقة مجلس الوزراء.

پاشان تەسەسولی فەقەرەکان ڕێك دەخرێتەوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

بەڕێزان، سێ بەڕێز هەبوو ئیشارەتیان بە ئەوە كرد كە هەمووی ئیلغابكرێت، ئەگەر موقتەرەحەكەیان دوای ئەو گفتوگۆیە سەحب بكەنەوە ئەوا بەو سیاغەیەی كە لەلایەن لیژنەی یاسایی خوێندرایەوە، بەو سیاغەیە دەیخەینە دەنگدانەوە، سوپاستان دەكەین، كاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من موقتەرەحەكەی خۆم سەحب ناكەمەوەو موسیرم لەسەری، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

نازناز خان فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

وەڵڵاهی من پێم زیادەیە كاك د. كمال سەحبی ناكەمەوە رەئیەكەم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەركووكی):

باشە، چونكە لیژنەی موشتەرەك و لیژنەی یاسایی و خەبیرەكان و سەرۆك لیژنەكان لەگەڵن، باشە ئێستا كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو ماددەیە بە كۆمپلیتی كە سەلاحیەتە ئیلغا بكرێتەوە؟ ٩ كەس، كێ لەگەڵ ئەوەیە بمێنێت بەو گۆڕانكاریانەی كە لیژنەی یاسایی و موشتەرەك كردیان؟ زۆر سوپاس، بە زۆرینەی دەنگ ئەو ماددەیەش مایەوە بەو گۆڕانكاریەی كە كرا، زۆر سوپاس، بۆ ماددەیەكی تر تكایە، بەڕێزان ئەگەر ئەمڕۆ دەتانەوێت سەعات ٤ دادەنیشین، ئەگەرنا سبەی؟ ئێستا كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەمڕۆ سەعات ٤,٣٠ دابنیشین؟ ٢٩ كەس لەگەڵە، ئەوە بووە ٣٠، كێ لەگەڵە سبەی تەواوی بكەین؟ زۆرینەی بۆ سبەی بوو سەعات ١٠,٣٠ ، خواتان لەگەڵ كۆتایی بە دانیشتنەكە دەهێنین، زۆر سوپاس.

عونی كمال سعید بزاز
سكرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
كوردستان – عێراق
بەوەكالەت

محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی)
جێگری سەرۆكی ئەنجومەنی نیشتمانیی
كوردستان – عێراق

عدنان رشاد مفتی
سەرۆكی ئەنجومەنی نیشتمانیی
كوردستان – عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی كوردستان - عێراق

پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی (٢٢)

چوار شەممە رێكەوتی ٢٠٠٨\١٢\٣

خولی دووەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی (٢٢)

چوار شەممە ڕێكەوتی ٢٠٠٨/١٢/٣

كاتـژمێر (١١)ی سـەر لـە بـەیانی ڕۆژی چـوار شـەممە ڕێكـەوتی ٢٠٠٨/١٢/٣ ئەنجومـەنی نیـشتمانیی كوردستانی عێراق بە سەرۆكایەتی بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی) جێگری سەرۆك و، بەڕێز عونی كمال بزاز سكرتێری ئەنجومەن بەوەكالەت، دانیشتنی ژمارە (٢٢)ی خولی دووەم، ساڵی (٢٠٠٨)ی خۆی بەست.

بەرنامەی كار:

بـەپێی حـوكمی برگـە (١) لـە مـادده (٢٠) لـە پـەیڕەوی نـاوخۆی ژمـارە (١)ی هـەموار كـراوی سـاڵی ١٩٩٢ی ئەنجومـەنی نیـشتمانیی كوردسـتانی عێـراق، دەسـتەی سـەرۆكایەتی ئەنجومـەن بڕیاریـدرا بەرنامـەی كـاری دانیـشتنی ژمـارە (٢٢)ی خـولی دووەمـی هەڵبـژاردن لـە كاتـژمێر (١١) ی پێـشنیوەڕۆی ڕۆژی چـوار شـەممە ڕێكەوتی ٢٠٠٨/١٢/٣دا بەم شێوەیە بێت:

١- بەردەوام بـوون لەسـەر خـستنەڕوو و گفتوگۆ كردنـی پـڕۆژەی یاسـای دەزگـای فرۆكەخانـەی مـەدەنی لـە هەرێمی كوردستان، كە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشكەش كراوە.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بـەناوی گـەلی كوردسـتان، دانیـشتنەكەمان دەكەینـەوە، خـولی دووەمـی هەڵبـژاردنی سـاڵی چـوارەمی ٢٠٠٨، خولی گرێدانی دووەم ژمارەی دانیشتن (٢٢)، ڕۆژی دانیشتن ٢٠٠٨/١٢/٣، بەرنامەی كار:

بـەپێی حوكمـەكانی برگـە(١)ی مـادده (٢٠) لـە پـەیڕەوی نـاوخۆی ژمـارە(١)ی هـەمواركراوی سـاڵی ١٩٩٢ی ئەنجومـەنی نیـشتمانیی كوردسـتان - عێـراق، دەسـتەی سـەرۆكایەتیی ئەنجومـەن بڕیاریـدا بەرنامـەی كـاری دانیشتنی ژمارە (٢٢)ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە كات (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوار شەممە ڕێكەوتی ٢٠٠٨/١٢/٣دا بەم شێوەیە بێت:

١- بەردەوام بـوون لەسـەر خـستنەڕوو و گفتوگۆ كردنـی پـڕۆژەی یاسـای دەزگـای فرۆكەخانـەی مـەدەنی لـە هەرێمی كوردستان، كە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشكەش كراوە.

بەخێرهاتنی بـەڕێز كاك سـەعد وەزیـری هـەرێم بـۆ كاروبـاری پەرلـەمان دەكـەین كـە هەمیـشە لەگەڵمانـە بەخێر بێت، هـەروەها بـەخێرهاتنی هـەردوو ڕێـزدار كـاك كامـەران احمـد عبـدالله سەرپەرشـتیاری دەزگـای فرۆكەخانەی سلێمانی و ڕێزدار كاك تاهیر هەورامی بەڕێوەبەری گشتی فرۆكەخانـەی هـەولێر دەكـەین، كـە هەردووكیان لێرە هاوكار دەبن، زۆر زۆر بـەخێر بـێن سەرچاو، ئەمێـدەوارین ئـەمڕۆ یاساكەمان بـە ڕێـك و

پێکی لە بەرژەوەندی خەڵکی کوردستان و هەرێمەکەمان و گشت موسافرەکان تەواو بێت، داوا لە لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش دەکەم تەشریفیان بێنە سەر مەنصە، بۆ بەردەوامبوونی کارەکانمان، دوێنێ ماددەی دوازدەمان تەواو کردو دەنگی لەسەر درا، تکایە ماددەی سێزدە لیژنەی یاسایی کەرەم بکەن بە کوردی و عەرەبی بخوێننەوەو ڕەئی لیژنەی هاوبەش لەسەری بدرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی سێزدەم: سەرۆکی دەزگا ئەم دەسەلأتانەی خوارەوە ئەنجام دەدا:

١- بەڕێوەبردنی کاروباری دەزگاو سەرۆکایەتی دانیشتنەکانی ئەنجومەنی کارگێڕی دەزگا دەکات و سەرپەرشتی فەرمانگەکانی سەر بەدەزگا دەکات.

٢- نوێنەرایەتی کردنی دەزگا لە کۆبوونەوەو کۆنگرەو سیمینارو ئەڵقەکانی خوێندنی تایبەتمەند لە ناوەوەو دەرەوەی عێراق، دوای بەدەستهێنانی ڕەزامەندی وەزیر.

٣- نوێنەرایەتی کردنی دەزگا لەبەردەم دادگاو فەرمانگەکانی پەیوەندیدار.

٤- ئیمزا کردنی ئەو نووسراوانەی کە لە دەزگاوە دەردەچێ.

٥- پێشنیار کردنی بودجەی تایبەت بە دەزگاو بودجەی ساڵانەو ژمێریاریەکانی کۆتایی.

٦- ڕەزامەندی نواندن لەسەر سەرف کردنی بڕە پارەکان بەپێی ڕێنمایی و یاساکانی بەرکار.

٧- ئیمزا کردنی هەموو گرێبەستەکانی پەیوەندیدار بە دەزگا دوای بە دەستهێنانی ڕەزامەندیەکانی ئوسولی.

٨- دامەزراندنی لیژنەکانی هونەری و بەکارخستن و کارگێڕی و دارایی و یاسایی و ئاسایشی و هەر لیژنەیەکی دیکە کە بەپێی پێداویستیەکانی کار بە پێویستی بزانێ.

٩- ئیفاد کردنی فەرمانبەرانی خاوەن پلەی تایبەت دوای بە دەستهێنانی ڕەزامەندی لایەنەکانی تایبەتمەند.

١٠- پیوستە سەرۆکی دەزگا بەشێك لە دەسەلأتەکانی بە یارمەتیدەری سەرۆکی دەزگاو بەڕێوەبەرە گشتیەکان بسپێرێ، بۆ ئەوەی بتوانن ئەرکەکانیان وەکو پێویست بە جێبهێنن.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثالثة عشرة:

يمارس رئيس المؤسسة الصلاحيات التالية:

١- ادارة شؤون المؤسسة ويرأس جلسات مجلس ادارة المؤسسة والاشراف على الدوائر التابعة لها.

٢- تمثيل المؤسسة في الاجتماعات والمؤتمرات والندوات والحلقات الدراسية التخصصية داخل وخارج العراق بعد استحصال موافقة الوزير.

٣- تمثيل المؤسسة امام المحاكم والدوائر ذات العلاقة.

٤- التوقيع على الكتب التي تصدر عن المؤسسة.

٥- اقتراح الميزانية الخاصة بالمؤسسة والموازنة السنوية والحسابات الختامية.

٦- الموافقة على صرف المبالغ وفق التعليمات والقوانين النافذة.

٧- توقيع كافة العقود المتعلقة بالمؤسسة بعد استحصال الموافقة الاصولية.

٨- تشكيل اللجان الفنية والتشغيلية والادارية والمالية والقانونية والامنية واية لجان اخرى يراها ضرورية وفقاً لمتطلبات العمل.

٩- افاد الموظفين من ذوي الدرجات الخاصة بعد استحصال موافقة الجهات المختصة.

١٠- على رئيس المؤسسة تخويل جزءاً من صلاحياته لمعاون رئيس المؤسسة والمدراء العامين بما يمكنه من اداء واجباته بشكل مطلوب.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش کەرەم بکە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ثالث عشر:

فيما يتعلق بالمادة الثالثة عشرة والتى ستصبح المادة الثانية عشرة:

نقترح حذف الفقرة الخامسة لأنها من صلاحية مجلس المؤسسة ووردت في المادة السابقة وإعادة تسلسل الفقرات تباعاً بعد هذا الحذف.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو کاک کەریم.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی راستی بێت ئەو ماددەیە لەبەر ئەوەی صەلاحیەتەکان تەحصیل حاصلە، لە هەمان کاتدا لە برگە یەکی ماددەی پێشوودا رەسمی سیاسەتی گشتی لەلایەن مونەسەسەوە دەکرێت، دەتوانێت بەپێی ئەو برگەیە، لە پەیرەوی ناوخۆی مونەسەسەدا تەواوی ئەو دەسەڵاتانەی کە بە سەرۆکی مونەسەسە بێت لەوێوە دیاری بکرێت، لەبەر ئەوە صەلاحیاتەکان ئەو دەسەڵاتانەی لێرەدا هاتوون وەکو موراسەلەیە، تەمسیل کردنە لە پێش دادگاکان و ئەو شتانە، شتێکە تەحصیل حاصلە، بۆیە لێرە من بە زیاد دەزانم لەم یاسایەدا هاتووە، لە پەیرەوی ناوخۆ جێی بۆ دەکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس گێلاس خان فەرموو.

بەڕێز گێلاس محی الدین محمد غریب:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەمان ڕەئیم هەیە، ئەم ماددەیە بەزیاد دەزانم، چونکە ئەگەر ئەو سەرۆکی دەزگایە ئەم دەسەڵاتانەی نەبێت، ممارەسەی ئەم دەسەڵاتانە نەکات، ئەگەر لەو قانونەشدا نەبێت، ئیتر بۆچی لەوێ دانیشتووە؟ بەلایەنی زۆری هەموو خاڵەکان لە دەسەڵاتی خۆیەتی تەحصیل حاصلە، بۆیە منیش ئەو ماددەیە بە زیاد دەزانم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك تەلعەت فەرموو.

بەڕێز طلعت خضر سیف الدین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسیارێکم لە لیژنەی یاسایی هەیە، ئێمە لە ماددەکانی پێشتر باسی ئەوەمان کرد، کە مونەسەسە عایدی وەزارەتی نەقلی مواصەلاتیە، بەڵام لێرە لە بڕگەی سێ دەڵێت (تمثیل المؤسسة امام المحاکم والدوائر) عەجبە ئەو مونەسەسە بەخۆی تەمسیلی دەکات، یان لە ڕێگای وەزارەت تەمسیل دەکات، یان وەزارەت تەمسیلی دەکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر ڕەمەزان فەرموو.

بەڕێز د.رمضان عبدالرحمن محمد رضا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیەکەی من لەسەر بڕگەی نۆی ماددەی سێزدەیە، کە دەڵێت (ایفاد الموظفین من ذوي الدرجات الخاصة)، ئێمە لە بڕگەکانی پێشوودا دەرجاتی خاصەمان ئیلغا کرد، تەنیا جێگری سەرۆکی مونەسەسە دەرەجە خاصەیەو ئەویش پێویست ناکات بە بەندێك باسی بکرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ئەوەدام کەوا ناوەڕۆکی ئەم ماددەیە لە دەسەڵاتی سەرۆکی ئەو دامەزراوەیە، بەڵام ئەگەر هاتو بمێنێتەوە، ئەوە من پشتگیری لەوە دەکەم کەوا بڕگەی پێنج هەڵبگیرێت وەکو کاك ڕەشاد ئاماژەی بۆ کرد، هەندێك دەستکاریش بکرێت و شێوەی داڕشتنی یەکەم دەڵێت (ادارة شؤون المؤسسة وترأس جلسات مجلس ادارتها)، لە بڕگەی دەشدا (علی رئیس المؤسسة تخویل جزءاً من صلاحیاته لمعاون رئیس المؤسسة)

بەو شێوەی کە ئێستا هات وەکو ئەمر هاتووە، ئەوەش ناکرێت سەرۆکی موئەسەسە دەتوانێت بەشێك لە دەسەڵاتەکانی بە جێگرەکەی بدات، زۆر زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، شێخ جەعفەر فەرموو.

بەڕێز جعفر مصطفی معروف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ لابردنی بڕگەی پێنج، بەس بۆ بڕگەی شەش ئێمە بۆ وەزیرە بەڕێزەکان مەبلەغێکمان دیاری کردووە، دەسەڵاتی سەرفی وەزیرەکان دیاری کراوە، چەندێك دەسەڵاتیان هەیە لێیان سەرف بکەن، لێرە دەبێت مەبلەغەکە تەحدید بکرێت، ئەو بەڕێوەبەرە چەندێك دەسەڵاتی هەیە، ئەو پارەکە، مەبلەغەکە چەندی لێ دیاری بکرێت لەو مەبلەغە تەسەروف بکات کە دیاری دەکرێت، نەك ئەوها بە کراوەیی بمێنێتەوە، وەکو وەزیرەکان، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، شیرین خان فەرموو.

بەڕێز شیرین عبدالرحمن دینۆ:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زۆر سوپاس، پێشنیارا من سەر ئەوە بوو بڕگا چارا (التوقیع علی الکتب التي تصدر عن المؤسسة، التوقیع علی الکتب الصادرة عن المؤسسة)، چونکە (تصدر عن المؤسسة) بۆ موستەقبەلە، پێش نوکە چەند کتاب دەرچووینە، یەعنی بەردوامە، نەك بۆ موستەقبەل (تصدر عن المؤسسة) بۆ موستەقبەلیە، باشترە ببێتە (التوقیع علی الکتب الصادرة) هەردوو مەتاری هەولێرو سلێمانی کە کتابی پێش نوکەدا تەوفیر بێت (الصادرة) باشترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا لیژنەی یاسایی کەرەم بکەن بۆ وەڵامدانەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە حەز دەکەین بۆمان یەکلا بکەنەوە، وەڵامی هەمووان بدەینەوە، یان نا، دوێنێ رەخنەمان لێ گیرا، وتیان یەك، یەك وەڵامی هەمووتان دایەوە، رەئی جەنابتان چیە.

بەڵێ، دەربارەی ماددەکە هەندێك لە ئەندامان پێیان وا بوو کە زیادە، بەڵام وەکو لیژنەی هاوبەش داوا دەکەین ماددەکە لە جێی خۆی بمێنێتەوە، چونکە باسی صەڵاحیاتە، صەلاحیاتی سەرۆکی موئەسەسەیە، زەروورییە بە قانون دیاری بکرێت و بۆ نیزام لێ نەگەڕێندرێت، ئێمە لەگەڵ مانەوەی ماددەکەین لە شوێنی خۆی، کاك تەلعەت دەڵێت چۆن دەبێت نوێنەرایەتی بکاتن، وەزارەتیش هەیە، ئێمە گوتمان موئەسەسە

شەخصیەتێکی مەعنەوی هەیە، مادام شەخصیەتێکی خۆی هەیەو موستەقیلە، بەڵێ دەبێت نوێنەرایەتی ئەو موئەسەسەیەش بکات بەرامبەر دادگایەکان، شتەکە لەجێی خۆیەتی، هاتنی وشەی دەرەجات خاصە، لێرە دەتوانین چارەسەری بکەین (ایفاد الموظفین) بەشێوەیەکی گشتی بێت، نەك دەرەجات خاصە، چونکە وشەی دەرەجاتی خاصەمان نەهێشتووە لە ماددەی پێشوو، ئێمەش لەگەڵ ئەو رەئیەینە، ئەو تێبینیانەی بەڕێز دکتۆر نوری کردوویەتی زۆر لەجێی خۆیەتی، بڕگەی یەکەم صیاغەکەی ئێمەش لەلای خۆمان حازرمان کرد بوو باسی بکەین، جەنابیان باشیان هێنا (ادارة شؤون المؤسسة وترأس جلسات المجلس) چونکە (المجلس) تەعریف کراوە لە شوێنی خۆی، صیغەکە زۆر جوانتر دەبێت، ئێمەش لەگەڵدایین، لە خاڵی دە کەباسی صەلاحیات دەکات، لێرە خاڵەکە بە واجیب هاتووە (علی رئیس المؤسسة تخویل جزء من صلاحیاتە)، ئێمە لە قانونەکانی تر بەو صیغەیە نەمانهێناوە هەرگیز، بەڵکو بەشێوەی مافمان هێناوە (لرئیس المؤسسة تخویل بعض صلاحیاتە)، ئێمە گفتوگۆشمان لەگەڵ ئەو بەڕێزانە کرد، ئەوانیش هەمان رەئیان هەبوو، کە ئەگەر گونجاو نەبێت لە یاسایەکانی تر چاکی بکەین، ئێمەش لەگەڵ ئەوەداین کە بیکەینە (یخول رئیس المؤسسة بعض صلاحیاتە)، (لرئیس المؤسسة تخویل بعض صلاحیاتە)، ئێمەش پێمان باشە، مەسەلەی صەلاحیاتی سەرف کاك شێخ جەعفەر باسی کرد، گوتراوە بەپێی تەعلیمات، بەپێی قەوانین هەیە، هیچ کێشەیەك نییە، پێویست ناکات بڵێیت ئەوەندە صەلاحیەتەیەو، ئەوەندە صەلاحیەتی کردیە، ئەوەی شیرین خانیش باسی کرد صیغەکە بە رانەبردوو هاتووە، زۆر لە جێی خۆیەتی، ئەوە ناکرێت بە رابردوو بێت ئەو کتابانەی کە صادیر کراون پێشتر ئەو قانونە بۆ داهاتووە، ئەسەری رەجعیەی لەسەر نووسراوەکانی رابردوو بنووسرێت، دەکرێت کەلیمەی (الکتب) ئەگەر زۆر بەکار نەهاتووە (التوقیع علی الکتب) (الکتب والمراسلات)، بۆ ئەوەی وازیحتر بێت، ئەو نووسراوانەی کە صادر دەبێت لە موئەسەسەکە دەبێت ئەو ئیمزای بکات، لەگەڵ ئەو تێبینیانەو راست کردنەوانەی کە هەبوون، خاڵی پێنجەمیش لە لیژنەی هاوبەش باسمان کرد بوو، کە دووبارەیە، لێرە لا ببرێت و تەسەلسولەکە راست بکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا روون بوو، لیژنەی یاساییش پشتگیری کرد فەقەرەی پێنج لابچێت، دەرەجاتی خاصەش چاك بکرێت، ئێستا بەو تەعدیلاتەی کە، فەرموو کاك کەریم نوقتەی نیزامی هەیە.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار بکرێت ئەو ماددەیە بخرێتە دەنگدان.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

یەك دەنگ بوو، دانیشە تکایە، وەرنەگیرا، دوو کەس بوو، نابێت، کێ و کێ پشتیوانی لە رەئیەکەی کاك کەریم دەکات کە ئیلغا بکرێت، بۆ ئەوەی بخرێتە دەنگدانەوە، ئەگەر نیصابەکەی هێنا سێ کەسیش

پشتیوانی لێ کرد، بۆ ئەوەی بخەینە دەنگدانەوە، دوو کەس بوو نابێتن، ئێستا ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە بەو گۆڕانکاریەی کە لیژنەی یاسایی لەسەری خوێندیەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، پێنج کەس لەگەڵدا نییە، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەی چواردە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی پێنجەم

دارایی

ماددەی چواردەم:

١- بودجەیەك بۆ دەزگا تەرخان بکرێت بەناوی (بودجەی دەزگای فرۆکەخانەکانی شارستانیی هەرێمی کوردستان) پاشان ئاماژەی بۆ دەکرێ بە (بودجە).

٢- داراییەکانی بودجە لەمانە پێك دێت:

أ- ئەوی لە بودجەی ساڵانەی گشتی بۆی تەرخان دەکرێ.

ب- بەخششەکانی دارایی و نموونەیی وبەخشینەکانی پێشکەشی دەکرێن.

ج- هەر تەرخان کردنێکی دارایی کە حکومەتی هەرێم پێشکەشی دەکات

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الخامس

المالية

المادة الرابعة عشرة:

١- ان يتم تخصيص ميزانية للمؤسسات يسمى (ميزانية مؤسسة المطارات المدنية لاقليم كوردستان) يشار اليها لاحقا بالميزانية.

٢- تتكون اموال الميزانية من الاتي:

أ- مايخصص لها من الميزانية السنوية العامة.

ب- المنح المالية والعينية والهبات المقدمة لها.

ج- اية تخصيصات مالية تقدمها حكومة الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش تکایە ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

رابع عشر:

فیما یتعلق بالمادة الرابعة عشرة والتی ستصبح المادة الثالثة عشرة:

نقترح حذف الفقرة (١) وإعادة صیاغة الفقرة.٢- التي ستصبح مقدمة المادة وإعادة كتابة الفقرات (أ،ب،ج، بالارقام ٣،٢،١) ثم حذف كلمة العامة التي وردت في الفقرة (أ)- لتكون بالشكل الآتي:

المادة الرابعة عشرة: تتكون مالیة المؤسسة من:-

١- مایخصص لها من المیزانیة السنویة.

٢ – المنح المالیة والعینیة والهبات المقدمة لها.

٣ – ایة تخصیصات مالیة تقدمها حكومة الاقلیم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

ئێستا ئەو بەڕێزانەی كە دەیانەوێت قسە لەسەر ئەو ماددەیە بكەن دەستیان بەرز بكەنەوە، بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، یەك كەسە، كاك جەمال قاسم فەرموو.

بەڕێز جمال محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من تەنها لەسەر برگەی (ب- المنح المالیة والعینیة)، لێرە جێگەی میزانیە، عەینیە لێرە جێگەی نابێتەوە، چونكە ئەمە میزانیەیە، پارەیە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان لەسەری.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

(المنح المالیة والعینیة) لە جێی خۆی هاتووە، لەبەر ئەوەی سبەی دەوڵەتێك لە دەوڵەتان شتێك هەدیە دەكات بۆ ئەو مونەسەسەیە، ئەوە عەینیە، بڵێین قەبول ناكەین، نەخێر ئەوە نابێت لە یاسایەكە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، ئێستا ماددەكە وەكو لیژنەی هاوبەش كە صیاغەیان كردووە دەیخەینە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بكاتەوە؟ زۆر سوپاس، كێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بكاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەكۆی دەنگ وەرگیرا، تكایە ماددەی پازدە.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی شەشەم

میلاك

ماددەی پازدەم: ئەنجومەن بۆی هەیە:

١- دامەزراندنی ئەو میلاکانەی دەزگاو فرۆکەخانەکانی هەرێم پێویستیان پێی هەیە بۆ بەجێهێنانی کارەکانیان وەکو پێویست و بەپێی میلاکی پەسندکراو و ئەو دەسەڵاتانەی لە لایەن وەزارەتەوە پێی دراوە.

٢- دەستنیشان کردنی تواناو بەرزەفتکاری و مەرجەکانی تایبەت بە میلاکەکانی دوای بە دەستخستنی رەزامەندی وەزیر.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل السادس

الملاك

المادة الخامسة عشرة: يمكن للمجلس:

١- توظيف الملاكات التي تحتاجها المؤسسة ومطارات الاقليم لاداء وظائفها بالشكل المطلوب وفقا للملاكات المصدقة والصلاحيات المخولة لها من الوزارة.

٢- تحديد المؤهلات والضوابط والشروط الخاصة بملاكاتها بعد استحصال موافقة الوزير.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش تکایە رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خامس عشر: اما فيما يتعلق بالمواد من الخامسة عشرة الى المادة التاسعة والعشرون:

لا توجد اية ملاحظات على هذه المواد عدا اعادة تسلسل هذه المواد تباعا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تەنها ئەو ماددەیە رەئیتان لەسەری بدەن پاشان، ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە لێرەدا من پێموایە زیادە، بەتایبەتی تەوزیف پەیوەندی بە ئەنجومەنی وەزیرانەوە هەیە، لەوێوە دامەزراندنی دەکات، لەسەر داوای ئەوان دەتوانن داوا بکات، بەڵام ئەوە دەتوانن بەنیزام ئەوە هێن

بکەن، لەبەر ئەوە ئەسڵەن یەکەم و دووەم هەردووکی زیادە، لەبەر ئەوە ئەو ماددەیە بەگشتی لێرە جێی نابێتەوە، لەگەڵ ڕێزو سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك ڕەشید ماوەتی فەرموو.

بەڕێز رشید کریم رشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش پشتگیری ئەو ڕەئیەی کاك دکتۆر ناصح دەکەم، چونکە بەڕاستی لە ماددەی دوازدە کە کرا بە ماددەی دە لە فەرعی نۆ و دە دووبارە هەر هەمان شت هاتۆتەوە، مەسەلەی تەوزیفی میلاك و تەحدیدی میلاکە، لەبەر ئەوە منیش پشتگیری ئەوە دەکەم زیادە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك ئیحسان ئامێدی فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ ڕەئی دکتۆر ناصح و برادەرانم، کە ئەو ماددەیە لێرە زیادە، چونکە موعالەجە کراوە لە بەندەکانی دیکە، ئەگەر هەر بمێنێت فەقەرەی دووەم (تحدید المؤهلات والضوابط والشروط الخاصة بملاکاتها بنظام وبموافقة الوزیر)، یەعنی ئەگەر نیزامێکی تایبەتی هەبێت بۆ ئەو مەسەلەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك عومەر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش دەنگی خۆم دەخەمە پاڵ دەنگی ئەو برادەرانە، بە تەئکید لە ماددەی دوازدە بە بیست و سێ فەقەرە صەلاحیەتێکی گەورە دراوەتە دەست مەجلیسی ئیدارە، ئینجا ئەو ماددەیە لێرە زیادەیە، پێویست ناکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ڕەئی خۆمان گوت لە ڕاپۆرتی هاوبەش، ماددەکە لە شوێنی خۆی بێت، لە پێشەوە موقەدیمەی ماددەکە (یمکن للمجلس)، ئەو (یمکن)ە زیادە، بیکەینە (للمجلس) لە خاڵی یەکەم و دووەم، بەنیسبەت دووبارە بوونەوەی برگەی دووەم، بەڵێ برگەی دووەم دووبارە بۆتەوە لە برگەی نۆی ماددەی دوازدەی

رابـردوو (وضـع الـضوابط الخاصـة لتهيئـة وإعـداد المكاتـب الفنيـة والتـشغيلية والادارية للمؤسـسة ومطـارات الاقليم)، ئەويش هەر (تحديد المؤهلات والضوابط والشروط الخاصة)يە، بەنيسبەت بڕگەی یەکەم (توظيـف الملاكـات الـتي تحتاجهـا المؤسـسة ومطـارات الاقليـم لاداء وظائفهـا بالـشكل المطلـوب وفقـا للملاكـات المـصدقة والصلاحيات المخولة لها من الوزارة)، کەمێك جياوازە لەگەڵ بڕگەی دەیەم کە (تحديـد الملاكـات)ە، ئـەو لێـرە (توظيـف الملاكـات)ە، پێمانوايـە ئەگـەر بمێنێتـەوە لـە جێـی خۆشـی زەرەری نييـە، ڕەئـی کۆتـايی بـۆ ڕەئـی ئەندامانە، ئەگەر نەشبێت لە جێی ماددەکەی پێشوو.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر ڕەئیتان لەبارەی ئەو پێشنیاری ئەندامان فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امين/ وەزيری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پێمان وايە لەبەر ئەوە دەڵێت بەپێی ميلاکی پەسند کراو، بۆیە موخاليف نييە، با بڵێين بەوە، يەعنی بـەپێی ئـەو ميلاکاتـە پەسـند دەکرێـت لـەو چوارچـێوە حـەقی نييـە، ئـەويتريش دەسـت نيـشان کردنـی مونەهەلاتە، يەعنی بۆيە بە زەروری دەزانين بمێنێت، دوا ڕەئيش ڕەئی ئەندامانی پەرلەمانە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك دکتۆر ناصح نوقتەی نيزامی هەيە فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جەنابی وەزير دەڵێت لە عەرەبيەکەی دەڵێت (وفقا للملاكات المصدقة والصلاحيات المخولة)، ئەوە پەيوەندی بە وەزارەتەوە نييە، ئامانجی ئەنجومەنی وەزيرانە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکايە ئەوە ڕەئيە، ئەوە نوقتەی نيزامی نييە، ليژنەی هاوبەش تکايە ڕەئيتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە وەکو ليژنەی هاوبەش پێمان باشـە بمێنێتـەوە وەکو خـۆی، لەبـەر ئـەوەی ئـەو مونەسەسـەيە تازەيـە، بەڕاستی تەفسيراتی زۆری لێ دەکرێت، چەند وردەکاری بکرێـت لـە ياسـايەکە، ئەوەنـدە ئيـشەکە ئاسـانکاری دەکرێت، بۆ مونەسەسەو بۆ وەزارەتيش تووشی ئيشکالات و ئيجتيهادات نابن، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا ژمارەيەك لە ئەندامان داوايـان کـردووە ئيلغـا بکرێـت، ليژنـەی هاوبـەش و ياسـاييش لەگـەڵ ئەوەن وەکو خۆی بمێنێتەوە، جەنابی وەزيريش لەگەڵ ئەوەيە کە وەکو خۆی بمێنێتـەوە، ئێـستا دەيخەينـە دەنگدانەوە، ئێوەی بەڕێز بڕياری لەسەر دەدەن، کێ لەگەڵ ئەوەيە ماددەی پازدە ئيلغا بکرێت دەستی بـەرز

بكاتەوە؟ زۆر سوپاس، (٣٦) دەنگ لەگەڵ ئەوەیە کە ئیلغا بکرێت، کێ لەگەڵ ئەوەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، زۆرینە لەگەڵ ئەوەیە ئەو ماددەیە ئیلغا بکرێت، ئەو ماددەیە ئیلغا کرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەروازەی سێیەم

فرۆکەخانەو دەزگاکانی خزموتگوزاری فرۆکەوانی

بەشی یەکەم

بنیاتنانی فرۆکەخانەکان و بەڕێوەبردن و بەکارهێنانی

ماددەی شازدەم:

هەموو فرۆکەخانەکانی شارستانی و دەزگاکان و بیناو موڵك و ئامێرو کەرستەو وێستگەکانی بەتەل و بێ تەل و منارەکان و یارمەتیەکانی فرۆکەوانی، بە ناوەندەکانی گشتی دادەنرێن، موڵکایەتیان بۆ دەزگا دەگەڕێتەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الثالث

المطارات ومنشأت الخدمات الملاحية

الفصل الاول

انشاء المطارات وادارتها واستعمالها

المادة السادسة عشرة:

تعتبر جميع المطارات المدنية والمنشأت والمباني والاملاك والاجهزة والمعدات والمحطات السلكية واللاسلكية والمنارات والمساعدات الملاحية من المرافق العامة وتعود ملكيتها للمؤسسة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش تکایە رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پشتگیری ماددەکەی دەکەین لەجێی خۆی هاتووە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، خۆی شتێکی تەکنیکییە، یەك کەس، کاك محەمەد فەرەج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ئەگەر ئێستا ئەوەی هەیە تەواوە، بەس ئەی ئەگەر ئیستیسماری بکرێتەوە، خۆ یەکێك لە ئیشەکانی ئەم موئەسەسەیە گەشە پێدان و وەربەرهێنانە لەم بوارە، لە بواری مەتاراتدا، ئەی ئەگەر ئەوەی کرد، ئەوە دەبێت قەبول بکرێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان لە بارەی ئەم پرسیارە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەصەکە زۆر سەریحە، دیارە ئەو شتانەی کە لێرە نووسراوە بە دەق هاتووە، قەراراتی مەدەنی، مونشەئات، مەبانی، ئەملاك، ئەوەی لەناو ئێرە نابێتە ڤیتاعی خاص، نابێتە کەرتی تایبەت، دەمێنێتەوە بە کەرتی گشتی، مورافیقی عامە گشتیە، کەواتە نایانگرێتەوە، شتی تر هەیە دەردرێتە ئیستیسمار، ئەم شتانەی کە ناویان لێرە هاتووە ناچێت بۆ کەرتی تایبەتی، دیاری کراوە لە کەرتی گشتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مەبەست لێرە لە ئیستیسمار زیاتر مەرافیقی مەدەنیە، ئەملاك و ئەو شتانە ناگرێتەوە، ئەوە موڵکی عامە بەپێی دەستووریش ئەوە دەبێت موڵکی عام بێتن بەناوی موئەسەسە بێتن، هیچ جوزئێك لە ئەملاك نادرێتە هیچ کەسێك، ئەوانەی دەدرێت لە مەجالی خەدەماتە، کافیتریایەکە، مەتەعەمەکە، شتێکی لەو بابەتەیە، زۆریان بە کرێیە، ئەگەر بکرێت لە دووری مەتارەکەی، لە موحەرەماتی دوور بێت، دەکرێت بە موساتەحەو بەو شتانە بدرێت، بەلام بە تەملیك نادرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستا ماددەکە وەکو لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش پشتگیریان لێ کرد، وەکو پرۆژەکە هاتووە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی حەڤدەم:

دەزگا چاودێری ئاستی ژاوە ژاوی ڕێگە پێدراو بۆ فرۆکەکانی فرۆکەخانەکانی هەرێم بە کاردێن، دەکات بۆدڵنیا بوون کە تاچ رادەیەك لەگەڵ بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکانی لە دەسەلاَتی فرۆکەوانی عێراق دەردەچێت، دەڕوات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة السابعة عشرة:

تراقب المؤسسة مستوى الضوضاء المسموح به للطائرات التي تستخدم مطارات الاقليم للتأكد من انها تتماشى مع الضوابط والتعليمات الصادرة عن سلطة الطيران المدني العراقي.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پشتگیری لێ دەکەین، هیچ تێبینیەکمان نییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز کێ دەیەوێت قسەی لەسەر بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تا ناوی بنووسین، دکتۆرە هالە فەرموو.

بەڕێز د. هالە سهیل وادی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەنیسبەت (ضوضاء) ئەوە ئیشی وەزارەتی ژینگەیە، ئەگەر لێرە ئاماژەی پێ بدەین بڵێین (بالتنسیق مع وزارة البیئة) وابزانم باشترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ئەو تێبینیەم کە دکتۆرە هالە نیشانیدا، ئیزافەتەن بۆ ئەوەش لێرە تەنها دەڵێت (تراقب)، یەعنی مەسەلەکە هەر موراقەبە نییە، خۆ ئەگەر مەنعیش بکرێت، جا نازانم بۆچی؟ من پێموایە نوقصانی هەیە لێرە، ئەگەرنا، چونکە هەر موراقەبە نییە، ئیشەکەی، ڕێگە نەدانیشە بەو تەیارانەی کە ژاوە ژاو دروست

دەکەن، یەعنی دەبێت شتێك هەبێت، جا نازانم لە شوێنێکی تر هەیە، لێرە جێگای کراوەتەوە، یان نا، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە ڕەئی ئێمە دەقەکە زۆر باش هاتووە، نووسراوە دەڵێت (المسموح للطائرات)، یەعنی حەدێك هەیە (مسموح بە) نییە، مەجالی پێ نادرێت، نووسراوە (للتأكد من انها تتماشى مع الضوابط والتعليمات) دیارە زەوابت و تەعلیماتێك هەیە لە سوڵتەی تەیرانی مەدەنی عێراقی دەرچووە، کە سوڵتەیەکی ئیتیحادییە، کەواتە حەدێکی دیاری کراو هەیە، ئەگەر لەو حەددە تەجاوزی کرد ڕێگای پێ نادرێت، هەر بە دیهییە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز ڕشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەر مەتارێك کە بڕیار دەدرێت، دادەنرێت و موافەقاتی قیتاعی وەردەگرێت لە هەموو دەوائیری زات عیلاقە، یەك لەوانە وەزارەتی ژینگەیە کە لایەنی پەیوەندیدارە، موافەقەی ژینگەیە، موافەقەی دەوائیری دیکەیە، ئینجا بڕیار دەدرێت، ئینجا ئەو مەتارە دروست دەکرێت، لە زۆر دەوڵەتان جەنابتان دەزانن، کە مەتاریش نزیك دەبێتەوە لە شار، دەیگوازنەوە بەپێی ئەو بڕیارو، ئەو قانونانەی کە هەیە، لێرەدا ماددەکە لەجێی خۆی هاتووەو زۆر ئیعتیادییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

زۆر سوپاس، ئێستا دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو لیژنەی هاوبەش پشتگیری لێ کرد، حکومەتیش پڕۆژەکەی بەو شێوەیە ناردووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی هەژدەم:

١- دەزگا کرێ و ڕەسمەکان دیاری دەکات لە بەرامبەر بەکارهێنانی فرۆکەخانەکانی هەرێم، یان بەکارهێنانی بەشێکی، هەروەها بەرامبەر ئاسانکاریەکانی فرۆکەوانی ئاسمانی و خزمەتگوزاریەکانی جووڵانەوەی

ئاسمانی کە پێشکەشی دەکات لە ئاسمان و زەوی ئەو فرۆکەخانانەو هەر خزمەتێکی دیکەی پێشکەشی دەکات، بەپێی سیستەمێك بەپێی ئەم یاسایەوە دەردەچێت.

٢- ئەو سیستەمەی بەپێی برگە(٢)ی ئەم ماددەیە دەردەچێت دەست نیشانی حاڵەتەکانی بەخشین و کەمکردنەوەی کرێ و رەسمی دیاری کراو دەکات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثامنة عشرة:

١-تحدد المؤسسة الاجور والرسوم مقابل استعمال مطارات الاقليم، او اشغال جزءاً منها، وكذلك مقابل تسهيلات الملاحة الجوية وخدمات الحركة الجوية التي تقدمها ضمن الاجواء وعلى أرض تلك المطارات واية خدمات اخرى تقدمها بموجب نظام يصدر بمقتضى هذا القانون.

٢- يحدد النظام الذي يصدر بموجب الفقرة (١) من هذه المادة حالات الاعفاء والتخفيض من الاجور والرسوم المقررة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، تەنها تەسەلسولەکە رێك بخرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز کێ دەیەوێت قسە بکات لەسەر ئەو ماددەیە، تکایە دەستی بەرز بکاتەوە، کەس نییە، بۆیە ماددەکە دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی دووەم

مافەکانی هاوشانی (ارتفاق) ئاسمانی

ماددەی نۆزدەم:

مافی هاوشانی تایبەتی دادەمەزرێ بەناوی (مافەکانی هاوشانی ئاسمانی) بۆ دابین کردنی سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی و بە باشی کار کردنی ئامێرەکانی پێیەوە بەندەو ئەمانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

١- لا بردنی، یان قەدەغە کردنی بەرپا کردنی هەر بالآخانەیەك، یان بنیاتنان، یان دار چاندن، یان هەر کۆسپێك، هەرچۆنێك بێت، یان دیاری کردنی بەرزیەکەی، ئەگەر لە شوێنەکانی چوار دەوری فرۆکەخانەکانی هەرێم و دەزگاو ئامێرەکانی فرۆکەوانی بێت.

٢- لا بردن و قەدەغە کردنی درێژکردنەوە، یان جێگیر کردنی تەلەکان لەهەر جۆرێك بێت.

٣- دانانی نیشانەکانی ئاگادار کردنەوە دەربارەی ئەو کۆسپانەی مەترسی لە سەر سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی دروست دەکەن، لە ئاسمان و زەوی فرۆکەخانەکانی هەرێم.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثالث

حقوق والارتفاق الجوية

المادة التاسعة عشرة:

تنشأ حقوق ارتفاق خاصة تسمى (حقوق ارتفاق جوية) لتأمين سلامة الملاحة الجوية وحسن عمل الاجهزة المتعلقة بها وتقضي بالاتي:

١- ازالة او منع اقامة اية مباني او انشاءات او اغراس او اية عقبة مهما كان نوعها، او تحديد ارتفاعها وذلك في المناطق المجاورة لمطارات الاقليم والمنشأة والاجهزة الملاحية.

٢- ازالة او منع مد او تثبيت الاسلاك اية كان نوعها.

٣- وضع علامات الارشاد عن العوائق التي تشكل خطراً على سلامة الملاحة الجوية العاملة في الاجواء على ارض مطارات الاقليم.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز ڕشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ماددەکەینە هیچ تێبینیەکمان نییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تاکو ناوی بنووسین، تەنها کاك جەمال شەمعون فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ایلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من باسی حاڵەتێك دەکەم لە مەتاری هەولێر هەیە، ئەویش وجودی مەزارێکی دینی، ئەوە سەدەها ساڵ خەڵکی دەڤەرەکە تەباروکی پێ دەکات بە مەسیحی و موسڵمانانیشەوە، مەسیری ئەو مەزارە لەناو مەتارە چی لێ دێت؟ بەگوێرەی ئەو فەقەرەیە، ئەو پرسیارە دەکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر کەرەم بکە.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە وەکو خۆی دەمێنێتەوەو پارێزگاری لێ دەکرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی و هاوبەش رەئیتان مەعلوم بوو، دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیستەم:

دەزگا بە بەرزەفتکاری و ڕێنماییەکانی دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق دایدەنێ، پابەند دەبێت تایبەت بە چوارچێوەو رادەی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی و ئەو ناوچانەی لێی دادەسەپێ. لەبەر رۆشنایی حوکمەکانی پاشکۆی چواردەمی رێککەوتنامەی شیکاگۆ و ئەوەی دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق بۆ دابین کردنی سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی بڕیاری لەسەر دەدات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة العشرون:

تلتزم المؤسسة بالضوابط والتعليمات التي تضعها سلطة الطيران المدني العراقي بخصوص نطاق ومدى حقوق الارتفاق الجوية والمناطق التي تفرض فيها في ضوء احكام الملحق الرابع عشرة لاتفاقية شيكاغو، وما تقرره سلطة الطيران المدني العراقي لتأمين سلامة الملاحة الجوية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لە جێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تاکو ناوی بنووسین، کاك رەشید فەرموو.

بەڕێز رشيد كريم رشيد:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من وادەزانم (سلطة الطيران) هێنێكی تيايە، ئەگەر لە دوای سوڵتەوە موئەسەسە بێت (سلطة مؤسسة الطيران) باشترە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، كاك دكتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە دووبارە دەبێتەوە، لە ماددەی سێدا بە وازیحی هاتووە، عەینی ئەم شتە دەگرێتەوەو بە شاملی هاتووە، (المادة الثالثة: خلال تنفيذها لاعمال وممارستها لصلاحيات، تلتزم المؤسسة بكافة القواعد والضوابط والتعليمات التي تصدرها سلطة الطيران المدني العراقي المتعلقة بسلامة وأمن الطيران المدني المستندة الى معايير دولية وبما لايتعارض مع نصوص هذا القانون)، لێرە هەمووی هاتووە، من پێمواية ئەو ماددەیە پێویست ناكات، چونكە ئەوە مەبەستە لێرە هاتووە، لەم ماددەیەدا هاتووە، لەبەر ئەوە من پێمواية دووبارە كردنەوەیە، لەگەڵ رێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

لیژنەی یاسایی رەئیتان تكایە.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە دووبارە نییە، ئەم ماددەیە باسی حقوقی ئیرتیفاقی جەوی دەكات، ماددەی سێ باسی حقوقی ئیرتیفاق ناكات، بۆیە ماددەكە لەشوێنی خۆیەتی، كەلیمەی موئەسەسەش لە پێش سوڵتەی تەیرانی مەدەنی دابنرێت لە جێی خۆی نییە، چونكە ئێمە موئەسەسەمان هەیە، سوڵتەی تەیرانی مەدەنی سوڵتەیەكی ئیتیحادییەو مەرج نییە بەشێوەی موئەسەسە بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

لیژنەی هاوبەش تكایە رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەكە لە جێی خۆی هاتووە، چونكە بەشێكە لە ئیتیفاقیەی شیگاغو، كە ورد كراوەتەوە بە تەفاسیل دەبێت تەسبیت بكرێت و لە جێی خۆی بمێنێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەئیدی دەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو قانونەکە لە مەشروعی حکومەت هاتووە، کە لیژنەی یاسایی و لیژنەی هاوبەش و جەنابی وەزیر پشتیوانی لێ دەکەن، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و یەکەم:

نابێ هیچ باڵەخانەیەك بنیات بنرێ، یان هیچ کۆسپێك بەرپا بکرێ لە ناوچەکانی دەکەونە ژێر مافەکانی هاوشانی ئاسمانییەوە، یان هیچ گۆڕانکارییەك لە سروشتی، یان رووی بەکارهێنانی ئەو زەویانەی ملکەچی ئەو هاوشانیەن بکرێ، تەنیا بەپێی رێگە پێدانی پێشینە لەلایەن دەزگاوە نەبێ، بەپێی ئەو مەرجانەی دیاری دەکات.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الحادية والعشرون:

لایجوز تشیید اي بناء او اقامة اية عوائق في المناطق المشمولة بحقوق الارتفاق الجوية، او اجراء اي تحویر في طبیعة او جهة استعمال الاراضي الخاضعة للارتفاق الا بموجب ترخیص مسبق من المؤسسة وحسب الشروط التي تقررها.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی بەڕێز ئەوەی دەیەوێت لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات دەستی بەرز بکاتەوە، تاکو ناوی بنووسین، دکتۆرە شوکریە فەرموو.

بەڕێز د.شوكریە رسول ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەڕاستی من لە ماددەی بیست و یەكدا، كە دەڵێت نابێ هیچ باڵەخانەیەك بینات بنرێ، هەست دەكەم وەكو ماددەی نۆزدەهەمە، لابردنی، یان قەدەغە كردنی بەرپا كردنی هەر باڵەخانەیەك، یان بیناتنانی، یان دارچاندن، لێرەشدا عەینی شت هیچ گۆڕانكارییەكی سروشتی، جا پێشنیار دەكەم ئەم ماددەیە لابرێت، چونكە لە سەرەوە هاتووە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبداللە(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، دكتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەكە لە جێی خۆی هاتووە، بەڵام بە عەرەبی و كوردی خوێندیانەوە ماددەی بیست و یەك، ماددەی بیست و یەك نییە، ماددەی بیست و نۆزدەهەمە، لەگەڵ رێزو سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبداللە(د.كەمال كەركووكی):

پاشان بە تەسەلسول ماددەكان چاك دەكرێت، چونكە هەندێك مادده حەزف كراو ماددەی تریش ئیزافە كرا، كاك حاتەم فەرموو.

بەڕێز حاتم محمد جان حسن:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

منیش هەمان رەئیم هەیە، ئەوە هەمان هاوشێوەو لە نووسینی صیغەكەش وەكو ماددەی نۆزدەهەمە، ماددەی بیست و یەك، یەعنی پێشنیارەكەم كرا، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبداللە(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

پێمانوایە ماددەكان هەندێك جیاوازن، ماددەی نۆزدە باسی لابردنی ئەو بینایەو شتانەو مونشەئاتانە دەكات، كە ئێستا هەنەو رێگرن لە مەلاحەی جەوی لە حقوقی ئیرتیفاق، بەڵام ماددەی بیست و یەك باسی ئەوە دەكات كە بەبێ ئیجازە نابێت شتێكی نوێ و تازە دروست بكرێت، كە كاریگەری دەبێت لەسەر حقوقی ئیرتیفاقی جەوی، بۆیە ماددەكە لە شوێنی خۆی هاتووە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبداللە(د.كەمال كەركووكی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تكایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لە جێی خۆیەتی، لەبەر ئەوەی باسی بینـای تـازە دەکـات، باسـی تـەحویر دەکـات، تـەحویر یـەعنی بینایەك هەیە گۆڕانکاری تێدا بکرێت لە ماددەکانی تر نەهاتووە، ماددەکە زۆر لە جێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو لە مەشروعی حکومەت هاتووە، کێ لەگەڵدایـە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سـوپاس، بەزۆرینـەی دەنـگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و دووەم، کە دەکاتە ماددەی بیست:

١- نابێ هیچ منارەیەکی تیشکدەر، یان بێ تەل لە شوێنەکانی تەنیشت فرۆکەخانەکانی هەرێم بنیات بنـرێ، تەنیا دوای ڕەزامەندی دەزگا نەبێ.

٢- دەزگا بۆی هەیە هەر ئامێرێکی تیشکدەر لا ببـات، یـان هـەمواری بکـات، چونکە بـۆی هەیـە ئامێرەکـانی تیشکدەری یارمەتیـدەری فرۆکەوانی ئاسمانیـەکانی کـە لـە فرۆکەخانـەکانی هەرێمـدا بـەکار دێـن چەواشـە بکـات، هـەروەها بـۆی هەیـە ئـەوەی پێویسـتە لـە کۆتکردن بـسەپێنێ بەسـەر ئـەو دەزگایانـەی دوکـەڵیان لێ بەرزدەبێتـەوە، یـان هـەر ماددەیـەکی دیکـە کـە بـۆی هەیـە کاریگـەری بەسـەر بینینـەوە هـەبێت لـە تـەك فرۆکەخانەکانی هەرێمدا، یان بەسەر دابین کردنی سەلامەتی فرۆکەوانی ئاسمانی لەو فرۆکەخانانەدا.

٣- پێویـسـتە هـەر کەسـێك خـاوەن ئامێرەکـانی کارەبـا، یـان ئـەلیکترۆنی، یـان ئامێرەکـانی گەیانـدن، یـان دەزگاکانی کانیی جیگیر، یان جولاو بێت، یان بەکاریان بهێنی، کە بۆی هەیە تێکەڵاوییـەك دروست بکـات و کۆسـپ بخاتـە بـەردەم ئامێرەکـانی بـێ تـەل، یـان ئامێرەکـانی یارمەتیـدەری فرۆکـەوانی ئاسمـانی کـە لـە فرۆکەخانەکانی هـەرێم بـەکاردێن، پابەنـد بێـت بـەڕێوو شـوێنەکانی کـە دەزگـا دەسـت نیشانی دەکـات، بـۆ لابردنی ئەو تێکەڵاوییە.

٤- دەزگا مـافی ئـەوەی هەیـە داوای بـەکار نـەهێنانی ئامێرەکـانی کارەبـا، یـان ئـەلیکترۆنی، یـان ئامێرەکـانی گەیاندن بکات، یان لابردنی دەزگاکانی کاتیی ئاماژە بۆ کـراو لـە بڕگـە (٣)ی ئـەم ماددەیـە ئەگـەر پێویـستی بەوە کرد.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية والعشرون من اصل المشروع:

١-لایجوز انشاء اية منارة ضوئية او لاسلكية في المناطق المجاورة لمطارات الاقليم الا بعد موافقة المؤسسة.

٢- للمؤسسة إزالة او تعديل اية جهاز ضوئي قد يحدث التباساً مع الاجهزة الضوئية المساعدة للملاحية الجوية المستخدمة في مطارات الاقليم، كما لها فرض مايلزم من القيود على المنشات التي يتصاعد منها دخان او اية مادة من شأنها ان تؤثر على الرؤية في جوار مطارات الاقليم او على تامين سلامة الملاحة الجوية في تلك المطارات.

٣- على كل من يملك او يستعمل التجهيزات الكهربائية او الالكترونية او تجهيزات الاتصالات او المنشأت المعدنية الثابتة او المتحركة من شأنها ان تحدث تداخلاً يعرقل عمل الاجهزة الاسلكية او الاجهزة المساعدة للملاحة الجوية المستخدمة في مطارات الاقليم ان يتقيد بالتدابير التي تحددها المؤسسة لازالة هذا التداخل.

٤- يحق للمؤسسة ان تطلب الامتناع عن استعمال التجهيزات الكهربائية او الكترونية او تجهيزات الاتصالات او ازالة المنشأت المعدنية المشار اليها في الفقرة (٣) من هذه المادة اذا مادعت الحاجة الى ذلك.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

ڕەئی لیژنەی هاوبەش تكایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

پشتگیری لە ماددەكە دەكەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بكەن تكایە دەستیان بەرز بكەنەوە، تاكو ناویان بنووسین، فەرموو شێخ جەعفەر.

بەڕێز جعفر مصطفى معروف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من لەسەر بڕگەی یەك، شەرت نییە ئەو شتەی كە زەرەری هەیە بۆ جەو، بۆ تەیارە نیشتنەوە، هەر لە نزیكی مەتار بێت، ئێستا لەناو شاری هەولێر كەس نازانێ لە كوێشەو تیشك بڵاو دەبێتەوە بەسەر شاردا دەسوڕێتەوە، حەقە ئەوانەش بگرێتەوە كە لەناو شاریش هەن، بەڕاستی نەك لە تەنیشتی، لە مەتاری سلێمانی موشكیلەیەك دروست بوو لەسەر شتێكی بەسیت، حەقە ئەو شتە هەر لابرێت، هەرچی شتێك تەئسیری لەسەر مەتاری جەوی بكات لابرێت لە هەر شوێنێك بێت، نەك هەر لە نزیكی مەتار، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس، كاك ئیحسان فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە دەسەڵاتی موئەسەسەكە ئەو نیشە بكرێت، بەس لەوانەیە لە ئەنجامدانی ئەو خاڵانە كۆمەڵێك خەڵك زەرەرمەند بن، لەبەر ئەوە ئەگەر فەقەرەیەك ئیزافە بكرێت بڵێت (ان تلتزم المؤسسة بتعويض المتضررين)، ئەو فەقەرەیە ئەگەر ئیزافە بكرێت بە ڕەئی من موعالەجەی موشكیلەكە دەبێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی ڕەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە هیچ وەڵامـمان نییە بۆ ئەو پێشنیارانە، من پێموایە شتەکە باش هاتووە، تەنها ئەو شتانەی کاریگەری لەسەر میلاحەی جەوی دەکات لە حقوقی ئیرتیفاقی جەوی دەکات، کە ئەو شتانە لابدرێت، ئەمە لە هەموو شارو دەوروبەری شار ئەوە مومکین نییە لابدرێت، مەسەلەی تەعویزاتیش لە ماددەیەکی تر هەیەو باس کراوە، بۆ هەر کەسێك کە تووشی زەرەر دەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو عەوائیقەی کە مونەسەسەی مەتار بڕیار دەدات لابرێت، ئەگەر پێشی مەتار دروست کرا بێت، ئەوە تەعویز دەکرێت بەپێی قەوانین کە کاری پێ دەکرێت لە هەرێم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم خۆشە هەر مولاحەزەیەکی هین بدەم لە ماددەی پازدە تا ماددەی بیست و نۆ، تەبیعی دوێنێ لە کۆبوونەوەی هەموو لیژنەکانی هاوبەشیش قسەی لەسەر کرا، ئەوە کۆمەڵێك ماددەن لە ستانداردی عالەمی وەرگیراوە، یەعنی ئەوە عیلاقەی بەوە نییە کە ئێستا یەکێك لەو ماددانە نەقص دەبێت قانونێك، جا بۆیە من پێم خۆش بوو هەر ئەوە بۆ برادەران تەوزیح بدەم، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست وسێیەم کە دەکاتە ماددەی بیست و یەك:

دەزگا مافی ئەوەی هەیە داوای تەرخان کردنی زەوی و خانووبەرەی پێویست بکات بۆ وێستگەکانی ئامێری بێ تەل و ئامێرەکانی تایبەت بە فرۆکەوانی ئاسمانی و هەر ئامێریان رێکخەرەکانی دیکەی بە پێویستی بزانێ بۆ کاری فرۆکەخانەکان، بەپێی یاساکانی بەرکار بۆ ئەم مەبەستە.

بەرێز قادر سعید خضر(زانا):

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثالثة والعشرون من اصل المشروع:

يحق للمؤسسة طلب تخصيص الاراضي والعقارات اللازمة للمحطات والاجهزة الاسلكية والاجهزة الخاصة بالملاحة الجوية واية أجهزة او منظومات اخرى تراها ضرورية لعمل مطارات الاقليم طبقا للقوانين النافذة لهذا الشأن.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەرێز رشاد احمد ابراهيم:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لەجێی خۆیەتی، سوپاس.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەرێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەرێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو دکتۆر نوری.

بەرێز د.نوری جمیل تالەبانی:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێشنیازی ئەوە دەکەم، کەوا ماددەی بیست و چوار بکرێتە فەقەرەی (ب) لەم ماددەیە، من پێشنیاز دەکەم ئەو ماددەیە بکرێت بە فەقەرەی یەکەم، ماددەی بیست و چواریش بکرێت بە فەقەرەی دووەم، پێکەوە دەنگی لەسەر بدرێت، چونکە پەیوەندیان زۆر بە یەکەوە هەیە، سوپاس.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەرێز قادر سعید خضر(زانا):

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێمانوایە ماددەی بیست و چوار هەر عیلاقەی بە ماددەی بیست و سێیەوە نییە، بەڵکو ماددەکانی بیست و دوو و بیست و یەك و ئەوانەش پەیوەندییان بە ماددەکانی پێشووتریش هەیە، بەتایبەت ئەو ماددە بیست و سێیە تەعویزەکە بەس مەسەلەکانی ناو ماددەی بیست و سێ بگرێتەوە، بۆیە ماددەیەکی سەربەخۆ بێت، بۆ ئەوەی پێش خۆی هەموو بگرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەرێز رشاد احمد ابراهیم:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لە جێی خۆی هاتووە، سوپاس.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر تکایە رەئیتان.

بەرێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە تەڵەبی تەخصیصە، دەبێت ماددەکە لە شوێنی خۆی بێت.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەرێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی لە مەشروعەکە هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەرێز دلێر محمد شریف:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و چوارەم دەکاتە ماددەی بیست و دوو:

بەپێی رێساو یاساکانی گشتی قەرەبوویەکی گونجاو دەدرێت بەرامبەر بە داسەپاندنی مافەکانی هاوشانی ئاسمانی.

بەرێز قادر سعید خضر(زانا):

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الرابعة والعشرون من اصل المشروع:

يدفع تعويض مناسب طبقا للقواعد والقوانين العامة مقابل فرض حقوق ارتفاق جوية.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەرێز رشاد احمد ابراهیم:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکات، سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی لە مەشروعەکە هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەشی سێیەم

پاراستنی فرۆکەخانەو فرۆکەکان و یارمەتیەکانی فرۆکەوانی

ماددەی بیست وپێنجەم دەکاتە ماددەی بیست و سێ:

بە بەشداری کردن لەگەڵ دەسەڵاتەکانی تایبەتمەندی دیکە دەزگا چاودێری رادەی پابەند بوون بە بەرزەفتکاری و رێنماییەکانی دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراق دایدەنێ دەکات و وەرگرتنی ئەوەی بە پێویستی دەزانێ بۆ پاراستنی ئاسایشی فرۆکەخانەکانی سەربەون و مسۆگەر کردنی سەلامەتی فرۆکەکان و یارمەتیەکانی فرۆکەوانی، بۆی هەیە لە پێناو ئەوانەدا ئەمانەی خوارەوە ئەنجام بدات:

١- کۆت خستنە بەردەم و قەدەغە کردنی چوونە ناوی تاکەکان بۆ هەندێ شوێنی فرۆکەخانە.

٢- دڵنیا بوون لە کەسایەتی ئەو تاکانەو ئەو نەفەر هەڵگرانەی دەچنە ناو فرۆکەخانەو چاودێری کردنیان و بەدەنگ هێنانی هەرکەسێكٚ گومانی لێ بکرێ و ئەگەر پێویست بکات بپشکندرێ.

٣- پشکنینی هەر نەفەرێك گومانی ئەوەی لێ بکرێ کە چەك یان مادەیەك توانای سووتانی هەیەو هەڵیگرتووە، یان هەرمادەیەکی دیکە دەتوانرێ بۆ کاری تێکدەرانە، یان توندو تیژی، یان هەڕەشە کردن بەکار بێت و لە کاتی گەشتەکەدا.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الفصل الثالث

حماية المطارات والطائرات والمساعدات الملاحية

المادة الخامسة والعشرون من اصل المشروع:

تقوم المؤسسة بالاشتراك مع السلطات المختصة الاخرى بمراقبة مدى الالتزام بالضوابط والتعليمات التي تضعها سلطة الطيران المدني العراقي، واتخاذ ما تراه ضرورياً لحفظ الامن بالمطارات التابعة لها، وضمان سلامة الطائرات والمساعدات الملاحية ولها في سبيل ذلك كأن تقوم بالاتي:

١-تقييد او منع دخول الافراد الى بعض المناطق في المطار.

٢- التحقق من شخصية الافراد والمركبات التي تدخل المطار ومراقبتهم واستجواب اي شخص تشك في امره وتفتيشه اذا ماتتطلب الامر ذلك.

٣- تفتيش اي راكب يشتبه في حمله اسلحة او مواد قابلة لاشتعال او اية مواد اخرى يمكن استعمالها في اي عمل من اعمال التخريب او العنف او التهديد اثناء الرحلة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ڕەئی لیژنەی هاوبەش تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکوکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو کاك کەریم بەحری.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی ئەو فرۆکەخانەی کە دەوروبەرو ئەوانەی هاتووچۆ بۆ فرۆکەخانەکان، بۆ هەموو هاوولاًتیان ئازادە، بەو سەیارانەی کە دەچنە پێش دەرگای مەتارەکان لەوێ دێنە خوارەوە هیچ ئاست تەنگەیەکیان بۆ نییە، بەڵێ حیمایەی مەتارات دەکرێت، حیمایەی فرۆکەخانەکان دەکرێت، بەلاًم بەشێوەیەکی نهێنی لە لایەن دەزگا ئەمنیەکانی ولاًتەوە، بەلاًم بەشێوەیەك دوو کیلۆ مەتر، سێ کیلۆ مەتر بۆ فرۆکەخانە مابێتەوە، هاوولاًتی بێینە خوارێ، جارێك تەفتیشی بکەن، ئەوجارە بچێت بۆ بە سەیارەیەکی دیکە بگوازەوە بۆ نزیکی مەتار، بەڕاستی ئێستا لە کوردستان خەڵك زۆر موعاناتی هەیە لەبەر ئەوە، بۆیە من پێموایە بەو شێوەیەی ئێستا لێرەدا هاتووە، شێوەکە تۆزێك تەقلید وئازادی هاوولاًتی لە هاتووچۆ بۆ فرۆکەخانەکان گران دەکات، بۆیە من لەگەڵ ئەوەدا نیم بەو شێوەی کە لێرەدا هاتووە بێت و بگۆڕێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك شێخەڵلاّ فەرموو.

بەڕێز شێخ الله ابراهیم شێخ الله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من وادەزانم ئەو دوو خاڵی دوو و سێ زۆر لە یەك نزیکن، یەعنی شتەکانیان تیکراری تێدایە، لەوێ مەسەلەن (التحقق من شخصية الافراد والمركبات التي تدخل المطار واستجواب اي شخص تشك في أمره وتفتيشه)، لێرەش دیسان دەڵێت (تفتيش اي راكب يشتبه في حمل اسلحة او مواد قابلة للاشتعال)، یەعنی هەردووکی هەر تەفتیشە، بە ڕەئی من شتەکە دووبارەیە، حەقە هەردووکی بکرێتە یەك فەقەرە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پێمانوایە بارودۆخی هەرێمی کوردستان کەمێك جیاوازی هەیە لەگەڵ بارودۆخی هەندێك وڵاتانی ئەورووپاو دنیای دەرەوە، تا ئەندازەیەکی زۆر لەو وڵاتانەی دەرەوە ئیستیقرارو هێمنایەتی هەیە، لێرە تاکو ئێستا عێراق بەگشتی، کوردستانیش بەری نییە لە مەترسییەکانی توندوتیژی و تیرۆرو پیاوی خراپ، بۆیە ئەو ئیجرائاتانە لەو مەرحەلەیە لەوانەیە لە جێی خۆی بێت ئەوەی کە ئێستا دەکرێت بەو شێوەیەی کە دانراوە، دەتوانێت لە قۆناغێکی تر ئاسانکاری تێدا بکرێت، بەنیسبەت تەفتیش لەو دوو خاڵەی کە هاتووە، حاڵەتەکان لێك جیایە، لە خاڵی دوو کە باسی تەفتیش دەکات هاتووە بەشێوەیەکی گشتی هاتووە، بەڵام لە خاڵی سێیەم هاتووە تایبەتە بە چەند حاڵەتێکی دیاری کراو، ئەگەر شتکیان لێ کرد، گومانیان لێ هەبوو کە چەکی پێیە، یان هەندێك مەوادی مەترسیداری پێیە، ئەمەی تر گشتییە، ئەمەیان تایبەتیە، هیچ زیانی تێدا نییە ئەگەر بەو شێوەیە بێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی هیچ تێبینیەکمان نییە، پشتگیری لە لیژنەی یاساییش دەکەین، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و شەشەم کە دەکاتە ماددەی بیست و چوار:

١- ڕێگا بەهیچ کەسێك نادرێت لەناو فڕۆکەدا بەبێ ڕێگە پێدان چەك، یان ماددەکانی توانای سووتانیان هەیە، یان هەر ماددەیەکی دیکە کە دەتواندرێ بۆ هەر کارێکی تێکدەرانە، یان توندوتیژی، یان هەڕەشە کردن بەکار بهێندرێت لە کاتی گەشتەکەدا هەڵگرێت.

٢- ئەگەر کاروبارەکە ئەوە بخوازێ کە چەك، یان هەر ماددەیەك دەتوانرێ بۆ کارێك لە کارەکانی تێکدەرانە، یان توندوتیژی، یان هەڕەشە کردن بەکار بێت بگوازرێتەوە، پێویستە خاوەنەکەی رادەستی نوێنەری کار پێ کەری ئاسمانی (وەبەرهێنەر) بکات بەر لە چوونی بۆ ناو فڕۆکەکەو ئەو کەسەی ئەرکیەتی لە شوێنێکی فڕۆکەکە دایبنێ، کە کەس لە نەفەرەکان نەتوانێ بیگاتێ، هەروەها پێویستە بیداتەوە بە خاوەنەکەی دوای بەکار هێنانی گەشتەکە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة السادسة والعشرون من اصل المشروع:

١- لايجوز لاي شخص على متن الطائرة ان يحمل بدون ترخيص سلاحاً او مواد قابلة للاشتعال او اية مواد اخرى يمكن استعمالها في اية عمل من اعمال التخريب او العنف او التهديد اثناء الرحلة.

٢- اذا ماتطلب امر نقل الاسلحة او اية مواد يمكن استعمالها في اية عمل من اعمال التخريب او العنف او التهديد اثناء الرحلة.

٣- يجب على حائزها تسليمها الى ممثل المشغل الجوي (المستثمر) قبل دخوله الطائرة والذي عليه وضعها في مكان بالطائرة لا يمكن وصول الركاب اليه كما عليه اعادته الى من سلمها بعد انتهاء الرحلة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان تکایە.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی، هیچ تێبینیەکمان نییە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە، تاکو ناویان بنووسین، فەرموو دکتۆر ناصح.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە صیاغە عەرەبیەکەی لە ئەوەلەن، من پێموایە پێویستی بە صیاغە کردنەوە هەیە، چونکە ئیشکالێك دروست دەبێت، دەڵێت (لایجوز لاي شخص علی متن الطائرة ان یحمل بدون ترخیص سلاحاً او مواد قابلة للاشتعال)، ئەو (بدون ترخیص)ە بۆ سلاحیش و بۆ مەواد قابیلەش دەبێت، بۆیە من پێموایە بگۆڕدرێت چاکتر دەبێت (لایجوز لاي شخص علی متن الطائرة ان یحمل سلاحاً غیر مرخصاً به او مواد قابلة)، ئەو وەختە مورەخەصەکە تەنها بۆ سلاحەکە دێت، ئەگەرنا لەوێ ئیحتیماله وا تەفسیر بکرێت کە مەرەخەص لەوانەیە بۆ مەوادی قابیلە بۆ ئیشتیعالیش بێت، لەبەر ئەوە صیاغە عەرەبیەکەی بەم شێوەیە باشترە، لەگەڵ ڕێزو سوپاسمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆرە شوکریە فەرموو.

بەڕێز د.شوکریە رسول ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی من پرسیارێکم هەیە لە لیژنەی یاسایی، ئایا ماددەی بیست و شەش کە گۆڕانی تیا کراوە خاڵی یەکەم کە ڕێگا بە هیچ کەسێك نادرێت لەناو فڕۆکە بەبێ ڕێگە پێدان چەك، یان ماددەکانی توانای سووتانیان هەیە دەچێت بۆ هەر کارێك، تەماشا دەکەین لە خاڵی سێیەمی ماددەی بیست و پێنجەمدا دووبارەیە لێرە، کە تۆ کەسەکەت پشکنی زانیت چەك و ماددەی سووتەمەنی پێ بوو ڕێگەی پێ نادرێت ئیتر بچێتە ناو فڕۆکەکەوە، کەواتە من وا هەست دەکەم، حەز دەکەم وەڵامیشم بدەنەوە، لێکچوونێك هەیە لێرەدا، بۆیە من بە پێویستی دەزانم ئەم خاڵە لابرێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پێمانوایە صیاغەکە باش هاتووە، لێرە باس باسی ئیجازەی چەك نییە، چەکی ڕێ پێدراو، یان ڕێ پێ نەدراو، باسی وەرگرتنی ئیزنە بۆ گواستنەوەی هەندێك مەواد، کە لەوانەیە پێویست بێت بگوازرێتەوە، یان مەوادی تر، وەکو لە بڕگەی دووش روون کراوەتەوە، هەروەها بە دووبارە بوونەوەی نازانین، چونکە حاڵەتی پێشەوە بەس باسی تەفتیشە، لێرە باسی هەڵگرتنە، ڕێگرتنە لە هەڵگرتن، زۆر سوپاس.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان تکایە.

بەرێز رشاد احمد ابراهیم:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە، ماددەکە لەجێی خۆیەتی.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەرێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە ئەو ماددانە کە هاتووە، جارێکی تریش تەئکید دەکەینەوە ئەوە هەر لە خۆڕا نییە، ماددەی سێیەم ئەوە تەفتیشی سەر زەوییە، ماددەی چوارەم بەپێی ئەو مەرجە مەرجی جەمعیەی تەیارە، کە چووە ناو تەیارە بەپێی ئەو ماددە دەتوانین بچین هێنی بکەین، جا بۆیە ئەو شتانە کە هاتوونە هەمووی دیسان تەئکید دەکەینەوە، ئەوە ستاندارده عیلاقەی لەوە نییە، ئەوە دەبێت بەقانون ئەو دەسەڵاتانە بداتە موئەسەسە، زۆر سوپاس.

بەرێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەرێز دلێر محمد شریف:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و حەوتەم کە دەکاتە ماددەی بیست و پێنج:

دەزگا لە هەر فرۆکەخانەیەك لە فرۆکەخانەکانی هەرێم لیژنەیەکی ئاسایش پێك دەهێنێ بەپێی ئەو ڕێنماییانەی لە دەسەڵاتی فرۆکەوانی شارستانی عێراقەوە سەبارەت بەم مەبەستەوە دیاری دەکات.

بەرێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة السابعة والعشرون من اصل المشروع:

تشكل المؤسسة لجنة في كل مطار من مطارات الاقليم وفقا لما تحدده التعليمات الصادرة من سلطة الطيران المدني العراقي بهذا الخصوص.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینیەکمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن، دکتۆر نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم باشترە کەوا ئەو ماددەیە دروست کردنی لیژنەی ئەمنی، بەپێی نیزام بێت، نەك بەپێی قانون، بەڕاستی شتێکی جوان نییە، لەناو قانوندا باسی ئەو شتە بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە بەپێی مولحەقی حەفدەی تەیرانی مەدەنی، یەعنی بۆ حیمایە کردن، پێویستە ئەو لیژنەی ئاسایشە هەبێت، بەپێی ئەو رێنماییانەی دەسەڵاتی فرۆکەخانەی شارستانی هەیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی.یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ دەقی ماددەکەین، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش لەگەڵ دەقی ماددەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەروازەی چوارەم

حوکمە کۆتاییەکان

ماددەی بیست و هەشتەم کە دەکاتە ماددەی بیست و شەش:

لەنێوان دەزگاو دەسەڵاتی فرۆکەخانەکانی شارستانی عێراق هەماهەنگی دەکرێ، لەوانەی پەیوەندی هەیە بە لایەنەکانی ئابووری و پەرەسەندنەوەو هەرشتێك پێویست بێت بۆ چاککردنی ئاستی بە جێهێنانی خزمەتگوزاریەکان لە فرۆکەخانەکانی عێراقدا.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الباب الرابع

احكام ختامية

المادة الثامنة والعشرون من اصل المشروع:

يتم التنسيق بين المؤسسة وسلطة المطارات المدنية العراقية فيما يتعلق بتنظيم الجوانب الاقتصادية والتطويرية وكل ماهو ضروري لتحسين مستوى اداء الخدمات في المطارات العراقية.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ماددەکەین لە جێی خۆی هاتووە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان ئەو بەڕێزانەی دەیانەوێت قسە بکەن، کاك محەمەد فەرەج فەرموو.

بەڕێز محمد فرج احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەناو ئەو بابەتانەی پێشوودا زۆر باسی تەنسیقیمان کردووە، زۆر زیادە پێویست ناکات، مـن پێموایـە زیـادە لێرە، من پێموایە لێرە شتێکی تر دروست بکرێت، باسی عقوبات و ئیجرائاتی قانونی، ئایا کـە موخالـەفاتی ناو ئەو مەتارە بێت، یەعنی نابێت شتێك دیار بێت، مەسەلەن فلان جۆرە هەڵوێست عقوبەکەی چیە؟ لـە هـەموو یاسـای تەیەرانـدا هەیـە، مـادام ئێمـەش باسـی مـەتار دەکـەین لەسـەر زەوری کۆمـەڵێك موخالـەفات دروست دەبێت، دەبێت یاسایەك تایبەت بێت بەمە، راستە یاسـای عقوبـاتی عێراقـی هەیـە، بـەڵام کـە ئێمـە یاسای دادەنێین بۆ جێگایەك دەبێت (مـا حولـه) (مـایتعلق بـه) لـەناو ئـەوە جێگـەی ببێتـەوە، لەبـەر ئـەوە پێموایە دەبێت ماددەیەك زیاد بکەین، کە پەیوەندی بە عقوبات و ئیجرائاتەوە هەبێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لێرە جاری یەکەم باسی (سلطة المطارات المدنية العراقية) دەکرێت، پێـشتر باسـی سـوڵتەی تـەیرانی مـەدەنی کـراوە، مـەتارات جیـاوازە، ئـەو سـوڵتەیەی لـە عێـراقیش تـەواجوهی دەکات بـەرەو ئـەوە دەڕوات، ئێـستاش دروست کراوە، جاری یەکەمە باسی تەنسیق دەکرێت لەگەڵ مەتارات، مەتاراتی تری عێراقی، بۆیە پێموایـە لەجێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی، بەنیسبەت موخالەفات قانونی عقوباتی عێراقی هـەمووی حـەل کـردووە، کۆتـایی پێهێناوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بـەڕێزان ئێـستا ماددەکـە دەیخەینـە دەنگدانـەوە وەکو خـۆی هـاتووە، کـێ لەگەڵدایـە دەسـتی بـەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کـێ لەگەڵدا نییـە دەسـتی بـەرز بکاتـەوە؟ زۆر سـوپاس، بەزۆرینـەی دەنـگ وەرگیـرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی بیست و نۆیەم دەکاتە ماددەی بیست و حەوت:

ڕێگا نادرێت بەهیچ کەسێکی سروشتی، یان مەعنەوی، هیچ چالاکیەك لە چالاکیەکانی خزمەتگوزاریـەکانی سەر زەوی ئـەنجام بـدات، بـەر لـە بەدەستهێنانی ڕێپێـدانی داواکـراوو باوەڕنامـەی کـار گـوزاری گونجـاو بـۆ ئەنجامدانی ئەو چالاکیانە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة التاسعة والعشرون من اصل المشروع:

لايجوز لاي شخص طبيعي او معنوي ممارسة اي نشاط من انشطة الخدمات الارضية قبل الحصول على ترخيص المطلوب وشهادة المزاولة المناسبين لممارسة تلك الانشطة.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ دەقی ماددەکەینە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، ئێستاش بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان، کێ دەیەوێت قسە بکات لەسەر ئەو ماددەیە، دکتـۆر ناصـح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە لێرە نوقصانیەك هەیە، دەبێت ئیزافە بکرێت (لا یجوز لاي شـخص طبیعـي او معنـوي ممارسـة اي نشاط من انشطة الخدمات الارضية في مطارات الاقليم قبل الحصول على ترخيص المطلوب وشهادة المزاولة المناسبين............)، (في مطارات الاقليم) دەبێت ئیزافە بکرێت لە دوای (انشطة الخدمات الارضية)، لەگـەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی لەو یاسایەدا هاتبێت باسی مەتارات،ە بەلام ئەگەر بنووسرێت زیانی نییە، مەبەست ئەوەیە لەسەر ئەرزی مەتارەکان نابێ هیچ چالاکیەك بکرێت بەبێ ئاگاداری، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە لەجێی خۆیەتی پێی ناوێت ئیزافە بکرێت، لەبەر ئەوەی لە پێناسەی ئەسلی هاتووە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

باش هاتووە، بەلام ئەگەر ئیزافەش بکرێت هیچ زەرەرێکی نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئێستا لیژنەی یاسایی لەگەڵ ئەوەن کە ئیزافە بکرێت، جەنابی وەزیرو لیژنەی هاوبەش پێیوایە ماددەکە لەجێی خۆیەتی و وەکو خۆی بمێنێت، نوقتەی نیزام کاك تارق فەرموو.

بەڕێز طارق محمد سعید جامباز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

چەند جارێك باس دەکەیت لیژنەی قانونی و لیژنەی هاوبەش، یەك لیژنەیە، یەك تەقریریان هەیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکایە لێرە کە دانیشتوون، لیژنەی یاسایی مەشروعەکە دەخوێنێتەوە، کاك رەشاد رەئی لیژنەی هاوبەش دەخوێنێت، کاك رەشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی تێبینی دەکرێت، ئێمە دوو نەوعە بۆچوون هەیە لێرە، یەك/ لە لیژنەکان بڕیاری خۆیان دەدەن موافەقەت دەکەن، لێرەش حەقی شەخصی بەکار دێت، ببوورن لە کۆبوونەوەی لیژنەکان وەکو لیژنە بڕیار دەدەن، بەلام لێرە هەر کەس حەقی شەخصی خۆی بەکار دەهێنێت، ئەوەیە مەسەلەکە، ئێستا لە زۆر جێ بڕیارەکە نەوعێکی ترە، ئەوەی لە لیژنە تەوقیعی کرد بێت لەسەر ئەوەیە، لێرەش موناقەشەی تر دەکات، حەقێکی مەشروعی خۆیەتی، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، بەڕێزان ئێستا ماددەکە دەیخەینە دەنگدانەوە وەکو خۆی هاتووە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تکایە ماددەکەی تر.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێنج ماددەی ئیزافەمان هەیە بۆ پێشنیار.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ماددەی تریان ئیزافە کردووە، لیژنەی هاوبەش، تکایە یەك، یەك بخوێنەوە لە پرۆژەکەی حکومەتدا نییە، تکا لە بەڕێز وەزیری هەرێم و خەبیرەکان دەکەین گوێداری ئەو ماددانە بن، کە لیژنەی هاوبەش ئیزافەیان کردووە، چونکە رەئیتان لێ وەردەگرین، بۆ ئەوەی پاشان پەرلەمانتاران رەئیان بدەن، زۆر سوپاس، فەرموو کەرەم بکەن بۆ خوێندنەوەی.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثامنة والعشرون:

يلغى قانون مطار اربيل المدني المرقم (٢٠) لسنة ٢٠٠٣ الصادر عن المجلس الوطني لكوردستان _ العراق.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

کاك رەشاد فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ئەو ماددەینە، چونکە ئەو پرۆژەیە دەرچووە دەبێت ئیلغا بکرێت، پرۆژی یاسای موئەسەسە هەمووان دەگرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر رەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش هەر بە هەمان شێوە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان کەس هەیە لەسەر ئەو ماددەیە قسە بکات، دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە ئەو ماددەیە ئیزافە بکرێت دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة التاسعة والعشرون:

اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

ئێمە پێمانوایە (على الوزير)، واتا وەزیر مولزەم بێت بە دانانی تەعلیماتەکان، هەرچەندە ئەو بەڕێزانەی ئامادە بووینە پێیان وایە ئەو تەعلیماتە مافی موئەسەسە بێت، ئەوان پێشنیاریان وایە (للمؤسسة اصدار التعليمات)؛ بەلأم تا ئێستا ئەوەی موتەبەعە لە پەرلەمانی کوردستان یاسایەکان لە پەرلەمانی کوردستان دەردەچن ئەنزیمە لە ئەنجومەنی وەزیران، تەعلیمات لە وەزارەتە، تا ئێستا ڕێگامان نەداوە بە موئەسەسات کە مافی تەعلیماتی تایبەتی خۆیان هەبێت، ئەو تەعلیماتانە ئامادە دەکەن، دەچێتە بەردەمی وەزیرو وەزیر ئیمزا دەکات، ئەوە هیچ ئیشکالێکی تێدا نییە، بەلأم خصوصیەتی ئەو موئەسەسەیە، ئەگەر جەنابی وەزیر ڕوون کردنەوەی لەسەر هەبێت، دەتوانێت ڕوونی بکاتەوە، دوا بڕیاریش بۆ ئەندامانی پەرلەمانە، ئایا وەزیر بۆی هەیە تەعلیمات دەربکات؟ یان موئەسەسە بۆی هەیە؟

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز ڕشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

موئەسەسە لەبەر ئەوەی لە هەموو کارو چالاکیەکانی دەگەڕێتەوە وەزارەت، پێم باشە وەزیر دەری بکاتن، هەروەکو یاسایەکانی دیکە، هەر پرۆژە یاسایەك کە دەردەچێت دەڵێت (على الوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

جەنابی وەزیر ڕەئیتان.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خۆ ئەگەر تەبیعی چەند ئیمکانیات زۆر ڕێی نەچێت و سیادەی عام تاکو ئێستا هەروا بووە، وەکو بەڕێزانیش فەرموویان، بڵێین تەعلیمات وەزارەت دەریدەکات، ئەگەر ئەو خصوصیاتە ئەگەر ڕێی دەچێت

لەباری قانونی، من ئەو داوایە دەکەم ئەگەر ڕێی تێ دەچێت، ئەوە خراپ نییە، موئەسەسە بۆی هەبێت بۆ کار ئاسانی و جێ بەجێ کردنی ئەو یاسایە، کە یاسایەکە لە ئەساس هی ئەوانە، موئەسەسە شەخصیەتی مەعنەوی خۆیان هەیە، ئەگەر ڕێی تێ دەچێت تەعلیمات بۆیان هەبێت بۆ کار ئاسانی جێ بەجێ کردنی یاسایەکە تەعلیمات دەربکەن، ئەگەرنا وەزارەت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان دەربارەی ڕەئی حکومەت تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە ڕەئی خۆمان گوت، گوتمان بەشێوەیەك تاكو ئێستا موتەبەع بووە وەزارەت تەعلیمات دەردەکات، ئەگەر خصوصیەتی ئەو موئەسەسەیە ڕەچاو دەکرێت، ڕەئی حکومەت پەسند دەکرێت، ئەندامانی پشتگیری لێ دەکەن، دەکرێت جێی لێرە بۆ بکەینەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێز، ئەو نوقتەیە تازەیە، کێ دەیەوێت قسەی لەسەر بکات دەستی بەرز بکاتەوە؟ دکتۆر نوری فەرموو.

بەڕێز د.نوری جمیل تاڵەبانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لە ماددەی شەش بڕگەی دوو، ئەو دەسەڵاتەمان بە موئەسەسەیە داوە، کەوا تەعلیماتی تایبەتی دەربهێنێت بۆشتان دەخوێنمەوە (٢- تحدد المهام والصلاحيات التشكيلات المذكورة في الفقرة اولا اعلاه التعليمات يصدرها مجلس ادارة المؤسسة)، کەواتە ئێمە دەسەڵاتمان بەو موئەسەسەیە داوە، کەوا ئەو تەعلیماتە دەربهێنێت، پێویست ناکات بگەڕێینەوە بۆ وەزارەت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونم هەیە، ئەو ماددەیە زیادە، چونکە ئەوەی دکتۆر نوری خوێندیەوە، ئەوە دروستە، ئەوە هاتووە لەوێ پێویست ناکات، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك خەلیل فەرموو.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەئیدی پێشنیاری جەنابی وەزیر دەکەم، هیچ مانیعاتیش نییە، تۆ ئەو سەلاحیاتە بدەیە موئەسەسە، کارێکی ئیختیصاصیە، شەخصیەتی خۆی هەیە، ئەو دەزانێت، ئەوە شتێکی موخالەفەی قانون نابینم، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك کەریم بەحری فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە رووی یاساییەوە تەدەروج دەستوور، قانون، ئەنزیمە، دوایێ تەعلیمات، دوایێ قەرار، ئەوە بەپێی قوەی قانونی، لێرەدا تەعلیماتی عامە مەکتەبی تێدایە، فوتابخانەی سەرەتایی دەتوانێت تەعلیماتی عامە دەربکات، بەلاّم لێرەدا مەبەست لە تەعلیماتی خاصە (لتسهیل تنفیذ احکام هذا القانون)، لێرە ئەوە سەلاّحیەتی وەزارەتە، لە سەلاّحیەتی موئەسەسە نییە، من پێموایە هەڵەیەکمان کردووە، ئێمە سەلاّحیاتی دەرکردنی ئەنزیمەمان داوەتە موئەسەسە کە ناکرێت، سەلاّحیەتی ئەنزیمە لە سەلاّحیەتی ئەنجومەنی وەزیرانە، هی وەزارەتیش نییە، بۆیە لێرەدا پێموایە تەعلیمات هی وەزارەتە (لتسهیل تنفیذ احکام هذا القانون)، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، شێخ فەتاح فەرموو.

بەڕێز فتاح عبدالله نەقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە حەقە ئەوە لە دەسەلاّتی وەزیردا بێت، چونکە وەکو کاك کەریم گوتی دەسەلاّتی وەزارەتە، بەلاّم کە وەزارەت بوو، دەبێت وەزیر ئەو کارەی بکات، ئەمرەکە لەلای ئەو بێت، لەگەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك عومەر فەرموو.

بەڕێز عمر عبدالرحمن علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هاوڕام لەگەڵ ڕەئیەکەی کاك کەریم، ئەگەر بە تەسەلسولی ئەهمیەت و گرنگی یاسایەکان ئەنزیمەو تەعلیمات و نیزامی داخلی بێینە خوارێ، هەروەکو موتەبەعی وەزارەتەکانی دیکە کردوومانە، ئەوەی کە لەگەڵ وەزارەتەکانی دیکە کردوومانە بۆتە عورف، مادام بۆتە عورفێکی قانونی، کە ئێمە هەموومان داناوە، بۆتە شەرت مەعروفی عورفەن وەك لە قانوندا دەڵێن شەرتەن، بۆتە شەرتی ئەساسی لە یاساکاندا، لەبەر

ئەوەی لە ماددەی شەشدا ئێمە سەڵاحیەتی نیزامی داخلیمان داوەتە دەستی رەئیسی موئەسەسە، بەس تەعلیماتی تەسهیلی تەنفیزی ئەم قانونە دەچێتە سەڵاحیاتی جەنابی وەزیرەوە، زۆر سوپاس، من پێموایە وا بێت.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك ئیحسان فەرموو.

بەڕێز احسان عبدالله قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەکو مومکینە هەمیشە راستە، بەس ئەو دەسەڵاتە بە وەزیر داوە، دەڵێم لە پێناسەکە دەڵێت (مؤسسة سلطة المطارات المدنية لاقليم كوردستان – العراق)، کەواتە موئەسەسە سوڵتەیە، ئیشەکە ئیشی ئەو موئەسەسەیە، موئەسەسە خۆی دەزانێتن چی پێویستە، چۆن دەتوانێت ئیشەکە بە ئاسانتر لێ بکرێت، لەبەر ئەوە ئەگەر بە تەسەوری من وا بێت (على الوزير بناءاً على اقتراح من المؤسسة)، یەعنی تەعلیماتەکە دەبێت موقتەرەحی موئەسەسە بێت، هەر بەناوی موئەسەسە بێت باشترە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەم ئاخیر صیاغەیان بخوێننەوە، بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی لە ماددەی شەش هاتووە باسی نیزامە، لێرە باس باسی تەعلیماتە، بۆیە دەکرێت لێرەش هەبێت، لەبەر ئەوەی کۆمەڵێك ئیتیفاقیاتی دەولی هەیە، کۆمەڵێك تەعلیمات هەیە دەولیەو گشتیە، ماوە ماوەش پەیدا دەبێت، تەعلیماتی نوێ تەعمیم دەکرێت بۆ هەموو مەتاراتی دەولی، من وەکو پرسیارم لەو بەڕێزانە کردووە، لەوانەیە ژمارەیەکی یەکجار زۆر تەعلیماتیان هەبێت، بۆیە داوایان کردووە، کە ئەوان بەخۆیانەوە ئەو مافەیان هەبێت، بەڵام ئێمە لە رووی قانونییەوە تا ئێستا بە ئیشکالی دەزانین، بۆیە هەر ئەو رەئیەمان پێ باشترە کە بڵێین (للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

دووبارە بیخوێننەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا بەو صیغەی نیهائی دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثلاثون:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ ماددەکەین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان کێ قسەی لەسەر ئەو ماددەیە دەکات، کەس نییە، ئێستا ماددەکە پێشنیار کراوە وەکو خۆی دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الحادية والثلاثون:

لايعمل بأي نص قانوني أو قرار يتعارض مع احكام هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینمان نییە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان، کێ دەیەوێت قسە لەسەر ئەو ماددەیە بکات، تەنیا یەك کەس هەیە، کاك جەمال فەرمووو.

بەڕێز جمال شمعون ایلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوێنێ بە نووسراو پێشنیارێك ئاراستەی جەنابتانم کرد.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکایە ئەوە لێرە نییە، ئەمە مەتارە، قانونێکی بۆ دادەنێین، ئەوانی تر لە مەجالی تردا، ئەوە دەکرێتن، جێی لێرە نابێتەوە، بەڕێزان، ئەم بەڕێزە مەشروعێکی تەقدیم کردووە دەیەوێت ئەوانەی موڵکیان بەر ئەوێ دەکەوێت، تەعویز بکرێنەوە، حەقێکی شەرعی خۆیانە، بەپێی یاسا، لە ماددەکانی پێشتر باس کرا، لەماددەی بیست و چوار، بۆیە ئێستا ئەوەی کە جەنابت مەشروعێکی دوورو درێژی تەقدیم کردووە، ئەوە لە شوێنێکی تر باس دەکرێت، ئێستا ماددەکە وەکو خۆی دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، ماددەکەی تر تکایە.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية والثلاثون:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار دەکەم بکرێتە (ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان))، بۆ ئەوەی زۆری نەخایەنێت، هەتا ئیصدار دەکرێت و نەشر دەکرێت، با ئیصدار بکرێت و ئیشی پێ بکرێت، دوایێ نەشر بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

کێ دەیەوێت قسە لەسەر ئەو ماددەیە بکات، دەستی بەرز بکاتەوە؟ کاک کەریم فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ ئەوە داین، مەسەلەی نەشری تەنفیز لە تاریخی نەشری لە وەقائیعی کوردستان، یان لە جەریدەی رەسمی ئەوە ئەسڵە، بەڵام ئیستیسنا زۆر جاران لە تاریخی صدورەوەیە، تکایە با تاریخی صدور نەکەینە ئەسڵ، ئەسڵەکە ببێتە ئیستیسنا، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی یاسایی ڕەئیتان.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش پشتگیری ڕەئیەکەی کاك کەریم دەکەم، ئەم یاسایە سیفەتێکی ئیستعجالی نییە، بەخۆی چەند مانگێك لە پەرلەمان وەکو پرۆژە ماوەتەوەو هەتا بڵاویش دەکرێتەوە لە وەقائیعی کوردستان هیچی نوێ پەیدا نابێت، بۆیە ئەو قاعیدەیە تێك نەدەین تاریخی نەشری لە وەقائیعی کوردستان، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە زۆر پرۆژە یاسا کراوەو ئەهمیەتیشی بە روبعی ئەو مەشروعە نەبووە، لەبەر ئەوە ئێستا ئەو بەڕێزانەی لەناو هۆڵی پەرلەمان ئاگادارن، ڕۆژانە هاووڵاتی تووشی هەزار کێشە دەبن لە مەتار، من پێشنیار دەکەم بەزووترین کات ئەو قانونە جێ بەجێ بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

ئێستا ماددەکە وەکو پێشنیار کراوە لە لایەن لیژنەی هاوبەشەوە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، ئەسباب موجیبە تکایە.

بەڕێز دلێر محمد شريف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە

پرۆژەی ئەم یاسایە پێشنیار کراوە، لە چوارچێوەی ئامانجەکانی سیاسی و ئابووری هەرێمدا دێت، کە بایەخ تەواو بە چالاکیەکانی ئابووری و خزمەتگوزاری دەدات، لەسەر بنچینەکانی بازرگانی و ڕێگە خۆش کردن لە قۆناغی ئایندەدا، بۆ کەرتی تایبەت، بۆ وەبەرهێنان لە خزمەتگوزاریەکانی فرۆکەخانەکان، دوای دانانی یاساکان و میکانیزمی پەیوەست بە مسۆگەر کردنی دابین کردنی شارەزایەتی هونەری و توانای دارایی پێویست بۆ ئەم مەبەستە، لە پێناو دابینکردنی ماوەی گەنجاو بۆ گەشەسەندن و پەرەسەندنی فرۆکەخانەکانی هەرێمی کورستان بەجۆرێك لەگەڵ ئەو پەرەسەندنانەی لە مەیدانەکانی گواستنەوەی ئاسمانی و ئاستی زانستی بگونجێت، ئەم یاسایە دەرکرا.

بەڕێز قادر سعيد خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الاسباب الموجبة

يأتي مشروع القانون المقترح في اطار التوجهات السياسية والاقتصادية للاقليم التي تركز على تشغيل النشاطات الاقتصادية والخدمية على اسس تجارية واتاحة المجال في المرحلة اللاحقة للقطاع الخاص للاستثمار في خدمات المطارات، بعد ان يتم وضع التشريعات والاليات المتعلقة بضمان توفير الخبرة الفنية والمقدرة المالية اللازمة لذلك، وبغية توفير الفرص المناسبة لنمو تطور مطارات اقليم كوردستان بما ينسجم مع التطور الحاصل في مجالات النقل الجوي على المستوى العالمي، شرع هذا القانون.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش ڕەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەگەڵ دەقەکە داین.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئەندامانی پەرلەمان لەسەر ئەسبابی موجیبە کێ دەیەوێت قسە بکات، دەستی بەرز بکاتەوە؟ نازناز خان فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێشنیار دەکەم ئەم ئەسباب موجیبە بگۆڕدرێت بەم صیاغەی کە دەخوێنمەوە:

ئەم پرۆژە یاسایە بۆ دەزگای فرۆکەخانەکانی شارستانی هەرێمی کوردستان دانراوە بەمەبەستی ڕێکخستنی کاروباری پەرەپێدانی دەزگا لە چوارچێوەی ئامانجی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی، کە بایەخی تەواو بە چالاکی ئابووری و خزمەتگوزاری پێشکەش بە کۆمەڵگا دەکات، لەسەر بنەمای گەشەی بازرگانی و پەرەپێدانی کۆمەڵگەی مەدەنی و ئاسانکاری بۆ پەیوەندی هەرێم لەگەڵ جیهانی دەرەوە، خزمەتگوزاریەکانی فرۆکەخانەکان دابین کردنی ئاسایش لە فرۆکەخانەکان بۆ سەلامەتی هاووڵاتیان، ئینجا لە دواییدا دوای دانانی یاساکان و میکانیزمی پەیوەست بە مسۆگەر کردنی دابین کردنی شارەزایەتی هونەری و توانای دارایی پێویست بۆ ئەم مەبەستە، لە پێناو دابینکردنی ماوەی گەنجاو بۆ گەشەسەندن و پەرەسەندنی فرۆکەخانەکانی هەرێمی کورستان بەجۆرێك لەگەڵ ئەو پەرەسەندنانەی لە مەیدانەکانی گواستنەوەی ئاسمانی و ئاستی زانستی بگونجێت، ئەم یاسایە دەرکرا.

مەبەستم ئەوە بوو بەڕاستی ئێمە تەنها کە کەسێك ئەسباب موجیبەی ئەم موئەسەسەیە دەخوێنێتەوە وا تێدەگات تەنها بە مەبەستی پەرەپێدانی بازرگانی و ئیقتیصادی و سیاسییە، دەبێت ئێمە دائیمەن مەسەلەی مرۆڤمان لەبەرچاو بێت، خزمەتگوزاری کۆمەڵگا بە دائیمی لەبەرچاومان بێت، ئەوەش بەشێکە لە پەرەپێدانی کۆمەڵایەتی و دروست کردنی کۆمەڵگەی مەدەنی، بۆیە ئەم نوقتەیە پێویستە لەوێدا بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، کاك خەلیل فەرموو.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەئیدی بۆچوونی نازناز خان دەکەم لە سەرەتاش بە عەرەبی نابێت بڵێت (یأتی مشروع القانون المقترح)، چونکە لێرە ئێستا ئێمە دەنگی بۆ دەدەین، ئەسباب موجیبە نابێت بڵێی مەشروعی قانونی، هەر بڵێ (في اطار التوجهات)، یەعنی بەوە دەستپێکە کە نابێت بەوە بێت، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، دکتۆر دلێر فەرمووو.

بەڕێز د.دلێر اسماعیل حقی شاویس:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی هۆکاری دەرکردنی ئەم یاسایە لەگەڵ ئەو دەقەی لێرە دەرچووە یەك ناگرێتەوە، چونکە یەکێك لەو خاڵە گرنگانەی ئێمە لە دەقی یاسایەکە گرنگیمان پێداوە، هەموو موڵکایەتی دامودەزگاکانی فرۆکەخانەکانمان خستۆتە دوو موڵکایەتی ئەو دەزگایە، لەبەر ئەوە لێرە کەرتی تایبەت رۆڵی نییە، باس کردنی کەرتی تایبەت لێرە لەگەڵ ئامانج و مەبەستی دەرکردنی یاسایەکە ناگونجێت، بۆیە من پشتگیری لە پێشنیازەکەی دکتۆرە نازناز دەکەم، هیوادارم پەسند بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئیتان.

بەڕێز قادر سعید خضر(زانا):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیەکەی کاك خەلیل لە سەرەتا زۆر لە جێی خۆی بوو، ئەوە چارەسەری بکەین و داواکارم رێگامان پێ بدەن لەکاتێکی دیکە دایبرێژینەوە، سوود لەو پێشنیارەی نازناز خانیش بکەین و بەشێوەیەکی باشتر، ئەندامان رێگامان پێ بدەن دوای دەنگدانەکە وەکو خۆمان دایبرێژینەوە بەشێوەیەکی باشتر، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

لیژنەی هاوبەش رەئیتان.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەمان بۆچوونمان هەیە.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

تکایە ئەگەر نازناز خان صیاغەکە بنێرێت بۆ دەست لیژنەی یاسایی، با ئێستا لێرە چاکی بکەن و بیبڕێنینەوە، نەك پاشان تەصویت بکەین و بچن صیاغەی بکەن، فەرموو.

بەڕێز نازناز محمد عبدالقادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وابزانم زۆرینە لەگەڵ ئەو چاکسازی کردنە لەوەی و برادەرانی لیژنەی یاساییش قبولیانە، ئێمەش قبولمانە، ئەوان با خۆیان دابڕێژنەوە بە صیاغەیەکی قانونی لەسەر ئەو ئەساسەی کە ئێمە زیادمان کردووە، بۆیە با ئێستا دەنگ بدەین و ئەوان دوایێ لە دوایدا صیاغەکەی دابڕێژنەوە، سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کەمال کەرکووکی):

بەڕێزان، ئێستا ئەو پێشنیازەی نازناز خان کە کردی دەیخەینە دەنگدانەوە، ئەگەر پەرلەمانی کوردستان پێی پەسندە ئەسباب موجیبە بدرێتە لیژنەی یاسایی بەپێی یاسا رێکی بخەنەوەو دایبڕێژن و تەرجومەش بکرێت و دابنرێت، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، یەك کەس لەگەڵدا نییە، بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا، ئێستا بەڕێزان، هەندێك مادده ئیزافە کران و هەندێکیش ئیلغا کران، تەسەلسولەکان دەگۆڕدرێت، لیژنەی یاسایی لەگەڵ لیژنەی هاوبەش رێکی دەخەنەوەو دروستی دەکەن، ئێستا گشت ماددەکانی ناو مەشروعەکە لەگەڵ ئەسباب موجیبەکە بەو شێوەیەی کە پێشنیار کرا دەیخەینە دەنگدانە، کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، هیوادارین کە کارێکی سەرکەوتوو بوو، دەستتان خۆش بێت، جەنابی وەزیر قسەی هەیە، فەرموو.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/ وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم خۆشە بەناوی ئەنجومەنی وەزیران، بەڕێز وەزیری گواستنەوەو هەردوو ئەو بەڕێزانەی کە لێرە دانیشتوون، بەڕاستی سوپاسی زۆر و بێ پایان بۆ سەرۆکایەتی پەرلەمان و لیژنەی یاسایی و لیژنەی گواستنەوەو هەموو ئەو لیژنانەی کە پەیوەندیان هەبوو بەو پرۆژە، بەتایبەتی ئەو کۆبوونەوەی دوێنێ بەڕاستی تەسهیلات و کار ئاسانیەکی یەکجار زۆر کرا، زۆر سوپاسیش تەبیعی یەکە یەکەی ئەندامانی پەرلەمان کە بە موداخەلەی باشیان پرۆژەکەیان دەوڵەمەند کرد، پیرۆزبایی لێرەوە لە خەڵکی کوردستان

دەكەین، كە ئەوە بەڕاستی وەكو دەستكەوتێك بۆ كار ئاسانی و خزمەت كردنی خەڵكی كوردستان بێت و جارێكی تریش زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.كەمال كەركووكی):

سوپاس بۆ ئێوەش بەخێر بێن، مەشروعەكە تەواو بوو، كۆتایی بە دانیشتنەكەمان دەهێنین، موەفەق بن، خوا ئاگادارتان بێت، سوپاس.

عونی كمال بزاز
سكرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
كوردستان – عێراق بەوەكالەت

محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكی)
جێگری سەرۆكی ئەنجومەنی نیشتمانیی
كوردستان – عێراق